

ЖЪЛТИТЕ ОЧИ НА УЖАСА

РАЗКАЗИ
ЗЛАТКО ЕНЕВ

ЕКСТАЗ

Златко Енев

**Жълтите очи
на ужаса**

ЕКСТАЗ

Берлин, 2015

(Второ, допълнено издание)

Тази електронна книга ви се предоставя при условията на лиценза „Криейтив Комънс — Признание — Некомерсиално — Без производни“ версия 2.5 (CC-BY-NC-ND version 2.5).

Съдържание

Жълтите очи на ужаса.....	6
Стъпките.....	17
Целувката.....	27
Stuck in the Moment.....	36
Страхът.....	44
Всичко, което винаги сте искали да направите, но сте се страхували да опитате.....	51
Сълзите.....	60
Ангелицата.....	68
Малка нощна приказка.....	74
Напиканите обувки на незнайния воин.....	91
Истинската история на господин К.....	101
Метаморфозата - 2.....	108
You've been deleted.....	114
В ТЪМНОТО.....	123

Пергаментов залез	134
Coito, ergo sum	144
Хелоуин	148
Любовна история, или „All’ve need is... ups“	155

Жълтите очи на ужаса

Събуди се с ясното усещане, че току-що е разговарял с нея на френски, при това на вие. Удивлението го застигна малко по-късно, когато постепенно започна да се разсънва, осъзнавайки, че френският не е език, на който може да разговаря, не и когато е буден, във всеки случай. Опитта да си припомни за какво беше ставало дума, но в съзнание-то му беше останало единствено парцаливото *Je vous remercie, Madame, je vous remercie de votre confiance*, и след известно усилие, не съвсем приятно, той се отказа. В устата му беше застинал мътен вкус с намеци за импровизираната манджа, която беше приготвил за себе си и малкия на обяд, разчитайки най-вече на глада, който все някога трябваше да заглуши вялите протести на момчето, несвикнало да сяда на масата без майка си. Отърси глава като куче, хвърлено в басейн. Едва сега забеляза, че синът му го гледа отсреща с широко разтворени, изпълнени с уплаха и съчувствие очи.

– Пак очите ли сънува, тате? Много ли беше страшно?

– Не, този път беше нещо друго. Защо, виках ли насън?

– Не, не съвсем, ама говореше и се мяташе, сякаш някой те души. Много се уплаших.

Той повдигна края на одеялото и придърпа момчето към себе си.

– Хайде, мушкай се отдолу. Няма страшно, нали виждаш, че всичко е наред.

Малкият с готовност се сви на топчица до него, придърпа ръката му и я сложи на коремчето си.

– Тате, разкажи ми пак за очите, моля те. Искам да те слушам.

– Уф, толкова пъти съм ти разказвал. Нали знаеш, че те са измислени, всъщност тях ги няма, тия очи.

– Нищо, нищо, ти пак ми разкажи. Аз няма да треперя, обещавам.

– А довечера, когато си сам в леглото? И тогава ли няма да трепериш?

– Не знам, не знам. Хайде, разкажи ми пак, моля те.

– Ами ти всъщност знаеш всичко. Това са две големи очи, жълти. И светят в тъмното, като фарове. Аз много се страхувам от тях, опитвам се да бягам, да се скрия някъде, но те винаги са някъде наблизо и винаги ме откриват, където и да се пъхна.

– И какво правят тогава?

– Не знам, всеки път се събуждам на това място, още никога не съм виждал какво искат да ми направят. Само знам, че са зли, много зли. И много страшни, много опасни.

– И колко пъти си ги сънувал вече?

– Много. Не знам точно, сигурно има няколко дузини.

– Какво е дузини, тате?

– Една дузина е дванадесет неща от нещо си. „Няколко дузини“ значи много пъти.

– А мама какво сънува, тате? Тя от какво се страхува?

Болката го преряза с такава внезапност, че му причерня и за един миг-вечност сърцето му забуксува, изпращайки плетеници от огнени кръгове пред очите му. Той се закашля, за да прикрие вълнението си, изчака докато беше сигурен, че гласът му отново ще прозвучи нормално, после каза нещо много безсмислено, даже не знаеше какво точно, само се стараше да звучи успокоително. Малкият притихна, очевидно доволен от отговора, и скоро задиша равномерно. Той внимателно надигна одеялото, понечи да стане, но момчето стисна ръката му и попита в просъница:

- А мама скоро ли ще се прибере, тате?
- Скоро, скоро. Хайде, спи сега, аз трябва да поработя малко.

Краката му, както винаги след сън, бяха отекли и се чувстваха като пънове с корени, които трябва да се изтръгват на всяка крачка. Отиде с куцукане в кухнята, наля си чаша вода, погледна към стенния часовник преди да се сети, че това е забранено, и начаса получи наказанието си. Беше едва пет часа след обед, прекалено рано за нея, тя сигурно щеше да се прибере едва към осем-девет, ако не и късно през нощта. Пред очите му неволно се появиха двете камили, които преди години беше фотографирал в зоопарка, качени една връз друга в продължение на часове, заплениени, запенени, безразлични към подскачащите наоколо им двукраки, буквално потънали една в друга. Един в друга, поправи се той механично, после си помисли, че започва да става повече немец от немците, махна ядно с ръка и се потътри към работната стая. Екранът на компютъра блещукаше насреща му като блатно огънче, изкусител такъв, ти ми разби семейството, Боже, докъде ли ще стигна с това самосъжаление, другите поне могат да пият ракия, аз и за това не ставам, придърпа разнищения стол, цигания, пълна цигания, седна, зарови глава в ръце. Ако имах коса, бих могъл да си представям, че приличам на Сам Шепард, сега и това не става, впрочем, той и без това е метър и деветдесет, закъде ли съм тръгнал да се напъвам, аман.

Очите му изведнъж се напълниха и започнаха да преливат, устата му се изкриви и една жила на врата му се изпъна болезнено, напъвайки да се скъса. Той изви врат като опърничаво добиче, постоя така докато жилата отново дойде на мястото си, придърпа клавиатурата към себе си, после отново я побутна назад.

„Ела за малко в спалнята, искам да говоря с теб.“

Беше го казала с тон, който очевидно целеше да го ръгне в ребрата, но тези неща бяха престанали да го смуцават много отдавна, вече и сам не знаеше точно кога, така че той изпръхтя, тихо, и отиде – но не без да се е забавил достатъчно дълго, нека тя все пак не си мисли, че може да го пришпорва с този пращящ от сухота прусашки тон, ние също сме прусаци, прусаците на Балканите, това не съм го казал аз, между другото.

Тя беше се напъхала в джинси, тесни като водопроводни тръби, как ли успява да свие колене в тези пранги, все пак изглежда като модел, даже и на тая възраст, колко ли хора си мислят, че аз съм късметлия мъж? Седна, загледа я в очакване, спокойно, делово, сега ще започне да го жули заради някоя забравена запетая в последния ръкопис, м-да, всяко нещо си има цена на тоя свят, включително и собствената преводачка.

„Искам да ти кажа нещо. Вече от доста време насам.“

Това звучеше някак ултимативно, необичайно, и за момент той се стресна, но побърза да избута назад хладното чувство. Добре де, давай, хайде да изтикаме по-скоро тая сцена зад гърба си.

„Ти... вече не си... единственият мъж в живота ми.“

Стана отново, никога не беше в състояние да седи, когато пред очите му започнеше да се мята тази сцена, не беше съвсем като тогава, горенето отвътре е понамаляло, а заедно с него – и енергията, слава Богу, няма перпетуум мобиле на тоя свят, но все пак смушкването все още е осезателно, за седене и дума не може да става, а това значи, хайде сега да обикаляме от стая в стая.

„Ти не си единственият. Ти не си единственият. Ти не си единственият.“

Няколко часа по-късно беше се оказал в парка, облечен в шорти и тениска, въртящ кръгчета по пистата за джогинг, без изобщо да си спомня как е попаднал там. Осъзна се, защото някакви малки момичета на тревата се заливаха от смях все-

ки път, когато той минеше покрай тях, и едва тогава разбра, че ръкомаха като някоя от мелниците на Дон Кихот, и крещи нещо несвързано, ту на немски, ту на български, раздавайки удари във всички посоки. Дори не се засрами, само го хвана страшен яд на малките, как може да са толкова тъпи, Господи, и ние ли бяхме такива едно време? Прибра се унило вкъщи – тя вече беше приготвила момчето за лягане, необичайно рано, но май и самото то чувстваше, че нещо не е наред, защото послушно се беше напъхало в креватчето си, две уплашени миши оченца над завивката.

„Аз ще изляза, имам работа. Не ме чакай, сигурно ще закъснея.“

Светбаряше по-бързо, отколкото човек може да произнесе думата „потоп“, той послушно затвори вратата зад гърба си, опита се да работи, опита се да гледа телевизия, опита се да си легне, опита се да заспи. Прекалено много опити. На сутринта, когато тя най-после се прибра, той се постара да диша дълбоко, макар и да беше сигурен, че не може да я излъже. Кой знае защо остана с чувството, че тя му е благодарна за това.

„Винаги съм ти казвала, че размерът няма значение. Сега, когато приближава краят, искам да ти призная истината: размерът *има* значение.“

Това трябва да си го сложи в рамка на стената някой ден, най-забележителната мисъл, която някога съм чувал от нея.

А после: толкова ли е важно да знаеш всичко? Винаги съм си мислила, че у теб има нещо мазохистично, наистина. Впрочем, добре, щом толкова настояваш.

Той поглъщаше информацията – тази безлична дума някак му помагаше да остане настрана от онова, което тя му разказваше – с жаждата на анемичен кактус, целият пресъхнал и превит, целият покрит с невидими, или може би дори видими, кой ли му пука, бодли. Дори се съблече до кръста, за да може тя да му покаже къде точно се намират татуировките

на онзи, впрочем той има и на други места, но за това вече наистина не искам да разговаряме, ужасно е силен, понякога имам чувството, че може да ме повдигне само с една ръка, но иначе е много мил, много любвеобилен. Наистина ли искаш да ти разказвам всичко това? Да, наистина носи със себе си нож, по всяко време на денонощието. Глупости, от какво да се страхувам? Нали ти казах вече колко е любвеобилен. Тя произнасяше думата с жуженето на пчеличка, претоварена с нектар и мед, любвеобилен, любвеобилен, любвеобилен. А ако знаеш само как умее да готви! Не можеш да си представиш какво удоволствие е човек да се остави някой да му прислужва в кухнята. Впрочем, можеш, разбира се. Какво значение има къде съм го намерила? О, какво пък – щом толкова ти се иска да си причиняваш болка: открий го по обява. Да, именно. Една от *онези* обяви. Е какво, ще ми кажеш ли сега колко съм развратна? Благодаря, достатъчно съм се наситила на цивилизованост. Сега ми се иска най-после да преживея нещо истинско, нещо силно, разбираш ли, нещо силно? От твоята цивилизованост ми е дошло до гуша, искам диващина, искам сила, искам живот! Достатъчно измислени, целофанени емоции. Искам да живея сега, тук и сега! И не давам пет пари за твоята вечност! Пет пари не давам, чуваш ли ме?

След като веднъж е погледнал към часовника той разбира се не може да престане повече, ето, отново. Изминал е едва половин час, относителността на времето е нещо толкова очевидно, странно защо хората се нуждаят от цял един Айнщайн, за да проумеят нещо толкова очевидно, толкова болезнено очевидно... Пет и половина, Господи.

Странно защо все пак се чувства толкова неспокоен, точно днес, в един толкова хубав, толкова сияен ден. Защото се затваря въщи като язовец, разбира се, вместо да излезе навън, да се разходи, да си купи и той някое списание с *такива* обяви. Застаряващ балканджия, метър и шестдесет, с мини-

мум десет наднормени килограма, търси девица за взаимно развлечение, кефът гарантиран, дискретността също. Чисто и просто като росица в неиндустриализирана зона. Сега е мой ред да жука като пчеличка, виж какви завъртени думички мога да си измислям.

Захлопването на входната врата го накара да подскочи, не беше я очаквал толкова рано и малко се ядоса на неволната, топла като прясно напикано радост, която го обля отвътре. Сви се на стола и зачака докато тя отиде в спалнята, все пак нямаше желание да гледа доволната ѝ физиономия, нека първо подиша лимонения дъх на омразното жилище, да се повкисели малко.

Нещо падна тежко отвън, той се стресна отново, поколеба се за миг, после предпазливо подаде нос през вратата, видя лежащото на пода тяло, вцепени се, хвърли се напред, застана на колене до нея, взе я в прегръдките си. Главата ѝ кървеше като, да, точно като заклано прасе, никога не беше виждал толкова много кръв, трескаво съблече ризата си, уви я около главата ѝ като гъжва, все още не разбираше откъде иде кръвта, но не можеше да е от гърлото ѝ, инак нямаше сега да е тук, Господи, какъв съм компютър, ще престана ли някога да запечатвам или не? Как ли се е довякла до вкъщи, на всяка цена трябва да почистя тук преди да е станал Павел, инак като нищо ще го повредим за цял живот, бързо, мисли, мисли, мисли!

Тя изпъшка тежко, очевидно идваше на себе си. Той започна да я целува диво, глупаво, ужасено, омаца се с кръв почти колкото самата нея, засрами се, потегли я накъм работната стая, оставяйки след себе си не съвсем тясна ивица кръв, положи я на пода, изтича във всекидневната, грабна някаква възглавница, прелетя обратно, положи я под главата ѝ. Тя го гледаше с вцепенени, изпълнени с шок очи, малко по жабешки, почти комично. Той грабна телефона и трескаво започна да набира, но тя изведнъж се съвзе и прошепна дрезгаво, ни-

каква полиция, никаква полиция. Ама каква полиция, аз викам бърза помощ, изсумтя той яростно, какво ти има, къде те боли? В отговор тя само отвори стиснатата си длан и тук вече беше негов ред да запечне на ръба на припадъка, защото в ръката ѝ, спарушено като сушена гъба, се мъдреше отрязано човешко ухо, ляво. Все пак успя да изкаканиже адреса на ония от другата страна на жицата, с усилие затисна обратно напиралците нагоре остатъци от хилавия обяд и се зае да бърше отвън в коридора, бесен, ужасен и изпълнен с отровно-отмъстително задоволство, всичко това едновременно. Тя лежеше оттатък, тихичка като пчеличка с отрязани крилца, само от време на време изпъшкваше, но не престорено, а опитвайки се да потиска ужаса, и това в края на краищата го накара да се разреве, той зациври като хлапе, сълзите го заслепяваха и му пречеха да чисти като хората, по-бързо, по-бързо, само преди да се е събудил Павел, за Бога, ако види всичко това, на пет години, пиши го повреден за цял живот.

Ония дойдоха изненадващо бързо, немска механика в най-прецизното ѝ изпълнение, никакви тъпи въпроси, никаква суматоха, начаса ѝ треснаха някаква инжекция, тя изведнъж се отпусна и успокои, единият сложи ухото в пластмасова торбичка с някаква течност, като рибче от магазин за домашни любимци, раз-два-три и вече ги няма, той едва успя да каже на съседите да се погрижат за Павел, ония като нищо ще заминат без него, тя отчаяно повтаря нур кайне полицай, нур кайне полицай, те не казват нищо, но в очите им просветват десетки неизказани въпроси, газ, газ, газ и синя сирена на покрива.

Пред очите му с потискащо упорство продължаваше да се върти образът ѝ, така както беше я оставил вкъщи – гледайки някъде встрани, безизразно, може би се прави, че не го чува, а може и наистина слухът ѝ да е увреден, или пък е от банда-

жите, пада ѝ се, нека да си лежи така, увита като мумия. Във всеки случай докторите направиха истинско чудо, ухото си стои на мястото, зашито като ново, личи си, разбира се, ако се вгледа човек, но под косата нищо не се вижда, той едва се съдържа да не ѝ каже, че все пак е късметлийка, че е можело да бъде и носа. На Павел казаха само, че мама я боли глава и че ако иска да ѝ мине бързо, трябва да е много послушен и да не се опитва непрекъснато да се насажда в скута ѝ. А тя инак се държи, хм, с удивително достойнство. Иди кажи, че страданието не облагородявало хората.

Алкохолът не помага, разбира се. Не беше пил сам от години насам, още повече в някаква забутана кръчма на другия край на Берлин, на две улици *от там*. Но не можеше друго-яче. Тялото му все още се разтърсваше от неконтролируеми спазми, ръцете му трепереха, по дланите си още чувстваше хладината на металната тръба, завита във вестник – Боже, какво ли не научава човек от криминалетата? – с която беше блъскал пред себе си като луд, един или два пъти даже със затворени очи, докато онзи падна на земята и престана да мърда. *The bigger they are, the harder they fall*. А после беше ритал неподвижното тяло – да, да, да, с огромно удоволствие, ритал, ритал, ритал, нà ти, нà ти, нà ти, чак докато собствено-то тяло не му позволяваше нищо повече, с мъка се дотъртри до най-близката кръчма, поръча с най-хъмфрибогъртовския глас, на който беше способен, корн, допелт, а след това започна методично да затиска парещата течност надолу в себе си, давай, давай, давай, инак никога няма да успееш да изтриеш от паметта си това неподвижно тяло, да, сигурно вече ставаш и за Абу Граиб, Господи, докъде стигнах!

А тя беше отказала да говори. Не успя да изтръгне от нея нито думица, коленичил пред леглото ѝ, стискащ в потните си длани ръката, която тя безсилно беше оставила в неговите, моля те, моля те, моля те, кажи ми какво стана, какво точно се

случи, Боже, искам да убия някого, не, не се усмихвай така, всеки човек е способен на убийство, в това всички сме равни като житни класове, да, знам, че не мога да престана с тоя мой словесарски език, пък и какво ли разбираш ти от език, освен задушен с лук, но да, да, да, днес искам да убия някого.

Е, сега вече беше го направил. Никакво удовлетворение, никакво наслаждение, никаква ерекция във всичко това, само полароидни картинки, които се веят из главата му като пъстри хартиени финтифлюшки по опашката на хвърчило, хоп-хоп, хоп-хоп. А шнапсът не помага, факт. Всеки го знае, и въпреки това всички опитват. Също като с любовта. Или с надеждата. Боже, помагай, вече наистина започвам да превъртам, Господи!

А може би просто трябва да отиде в полицията, сега, именно сега, докато не са започнали да тръбят навсякъде. Утре жълтите вестници ще са пълни с мрачни фотографии и заглавия, набрани в триста пункта Валбаум, в червено, сякаш ретушираната кръв по снимките не е вече достатъчна. „Той не успя да стигне до къщи, беше възпрепятстван от смъртта.“ Или „Кой казва, че смъртта била майстор от Германия – този път тя дойде от България.“ А може би просто „Невинна жертва на хищни инстинкти.“ Глупости, неведоми са пътищата на вестникарското красноречие, и тук както навсякъде другаде. Билдцайтунг просто трябва да бъде верен на името си и да престане да бърбори, картинките са напълно достатъчни, кой ти иска да четеш в това време на всеобщо окартиняване? Революцията на Гутенберг – отменена. Всеобщо отказване от грамотност, кому е нужно четенето, когато навсякъде те преследват цели потоци от сервилно усмихващи се, готови за мощ картинки?

А онзи сигурно все още лежи там, във всеки случай не се чуват сирени, всичко е тихо и спокойно, Господи, колко обичам берлинския юни! Научил се е да повтаря името Божие с

повод и без повод, с каквито се събереш, такъв ставаш, Готхен, да, така казва тъщата, а майка му никога не е казвала Божичко, не, не, ние сме други, не обичаме да се лигавим, жалко, че с годините все повече започвам да се отдалечавам от корена си, но какво ли значение има всичко това сега, Готхен, Готхен, Готхен.

Изправи се с усилие, даде цели пет евро бакшиш на сервитьорката, която го изгледа не толкова с благодарност, колкото със съжаление, по интуицията намери пътя към тоалетната, после към изхода, юнската нощ го пое в обятията си като люлка, като съвършена любовница, той се заклати неуверено в първата посока, която му попадна, дали У-банът върви по това време, в никакъв случай няма да имам достатъчно пари за такси, впрочем, кой ли му пука, хей...

– Хей – изръмжа някой зад гърба му, точ в точ като ехо на вътрешния му глас.

Той се обърна, опита се да фокусира бързо, но в тъмното не беше лесно, после зениците му изведнъж се разтвориха широко и запечатаха завинаги мътно проблясващото острие на ножа.

Отсреща го наблюдаваха, някак хладно, дори безпристрастно, жълтите очи от съня му.

Стъпките

Звукът на стъпките, провлечени и бавни, като на човек, който при ходене влачи пети по пода, го подлудяваше. Всеки път когато се появяха отгоре той сменяше стаята – от всекидневната в кухнята, оттам през ужасно скърцащата остъклена врата в малката спалня – и обратно, когато стъпките отново го застигнаха, с онази непогрешима предсказуемост, която с течение на времето той бе започнал да приема като част от наказанието си. Ако беше в Берлин сигурно отдавна би направил скандал – да се заяжда непрекъснато с дойчовците, да натрива надутите им носове при всеки възможен случай беше допреди месец едно от нещата, които му помагаша да оцелее в ледената стерилност на немския аквариум. Но тук, в скривалището, което бе избрал напук на всичко, той имаше ясното чувство, че не може да си позволи нещо подобно. Не и в това провинциално гнездо, където всеки познава всекиго. Само това му липсваше, да разберат, че в апартамента живее чужд човек. При мисълта за такова нещо главата му тозчас се изпълваше с картини на любопитни носове, заврени дълбоко в процепа на полуоткрехнатата врата, в ушите му звъняха придирчиво-доброжелателните въпроси на съседи-следователи, а стомахът му се свиваше на топка и започваше да се блъска като пронизано животно. Не, благодаря. Всичко друго, само не и хора. Не и сега, след... Да, след поражението.

А дните се влачеха един след друг като слепците от картината на Брьогел – бавно, но сигурно нацелени в празното,

злостно и безсмислено озъбени в лицето на тъмнината, самите те част от нея, всъщност. Изминала бе само около седмица тук, в родното градче на Любо, но единствено безпристрастното упорство на календара го предпазваше от увереността, че е попаднал в хватката на някакво силиконово безвреме, лишено от измерения, мътно, безформено и безкрайно. Само по себе си това не го учудваше особено – в края на краищата той самият идеше от едно подобно място и тия усещания не го заварваха неподготвен, изненадваше го само интензивността, с която те го преследваха, особено нощно време, в сънищата. Берлин, колкото омразен, толкова и потайно лелеян, му се явяваше в десетки различни образи, от студената геометричност на Потсдамския площад до предизвикателно озъбената руина на Тахелес редом с дългокраките, безбожно скъпи момичета от Ораниенбургската улица. *Berlin, du bist so wunderbar*, Berlin, кънтеше в ушите му до полуда рефренът на някакъв немски шлагер – тъп, но неизличим, като всеки шлагер. В надеждата да се измъкне някак от празното той се опитваше да работи от сутрин до вечер, заравяше се в работата до забрава, така че отгоре стърчаха само ушите и очите му, като на хипопотам, но от това рядко излизаше нещо смислено. Отделни удачни пасажии, тук-там по някоя страница, която може би по-късно би могъл да използва като подплънка в бъдещия роман – но усещането, че се опитва да надхитри себе си беше прекалено силно, за да може да бъде измамено по такъв елементарен начин. Едно от нещата, които човек получава от пораженията е усетът за реалност. Поражението – това е две плюс две прави четири.

* * *

Господин Замза потри две от мъхнатите си лапи, изкиска се дискретно в трета и, ръкомахайки с останалите по начин,

който сигурно намираше много артистичен, започна да речитира:

*А съм влюбен в кошутата, ако само откроя
нейни стъпки и дири в нощта,
ще се втурна и зъби във нея ще впия,
по-прекрасна от нея не знам на света.*

– Престани, Грегор – каза Милена отегчено. – Това вече го правихме вчера, днес съм уморена. Искам да спя, остави ме на мира.

Паякът се понацупи, но все пак престана да се перчи и се сви в ъгъла си, преструвайки се на много зает. Милена се прозя веднъж или два пъти, опита се да заспи отново, но сънливостта я беше напуснала и, подгонена от скуката, тя се видя принудена да стане и да си търси някакво занимание. Обу подпетените чехли, отиде в кухнята и си свари кафе, следвайки точно инструкциите за ползване на газовия котлон, които мама беше поставила на видно място, макар тя отдавна да беше доказала, че умее да си служи безпогрешно с кухненската техника. Отначало кафето беше прекалено горещо и тя го остави да изстине, но тогава пък то стана прекалено студено и безвкусно, така че тя го плисна в умивалника и повтори алгоритъма, като тоя път нави будилника, за да ѝ напомни кога точно да изпие изстиващото кафе. Процедурата проработи безотказно и Милена изпи горчивата течност със заслужената гордост на първооткривател, макар и непризнат. Спокойствието ѝ обаче скоро бе прогонено от неприятното чаткане отдолу, както всеки ден. Кълвачът очевидно бе започнал работата. Тя си представи как някой ден господин Замза се спуска надолу и се впуска в бой с този луд Кълвач, как го побеждава и принуждава най-после да замлъкне, най-после да я остави на мира, но понеже беше умно момиче и не обичаше да прекар-

ва времето си в блянове, побърза да прогони мечтите и затърси някакъв друг, по-разумен начин за прекарване на времето. Отиде в коридора, където се намираще библиотеката, претърси всички рафтове с плахата надежда да открие някой том, случайно подреден погрешно, но късметът ѝ не проработи. Както винаги книгите бяха подредени без грешка – първо по страни, после по жанрове и накрая по имена, така че тя скоро се отказа. Днес очевидно не беше ден за добри вълшебства.

Господин Замза се правеше на обиден и не отговаряше на закачките ѝ. По телевизията вървяха само скучни предавания, по радиото – също, а книгата, която вчера бе намерила в стаята на мама ѝ беше прекалено розова. Не ѝ оставаше значи нищо друго освен всекидневното занимание. Тя се опита да прекара колкото се може по-дълго време в приготвянето на точната смес от вода и сапун, но, разбира се, човек не може да надхитря себе си до безкрайност, накрая сместа все пак беше готова и Милена започна да мие прозорците, по които, както сама знаеше най-добре, нямаше и следа от прах – нали беше ги мила само преди два дни. Работата вървеше неприятно бързо, откак мама беше купила тази нова четка за прозорци миенето се беше превърнало от сериозно занимание в детска игра, но това беше нещо, с което тя вече беше свикнала. В края на краищата никой не може да се противопостави на прогреса. После се зае с тоалетната, прегледа внимателно клозетната чиния в търсене на някое петънце, не откри никакво, но все пак я престърга основно, избърса праха във всички стаи и накрая се зае с най-важното – чистенето на килимите. Прахосмукачката, макар и почти толкова стара колкото самата нея, все още вършеше добра работа, ако и само с неистов рев и вой. Тя тъкмо беше привършила спалнята и се чудеше дали да започва всекидневната, когато я стресна яростно звънене на входната врата. Милена се присви уплашено, в продължение на няколко безкрайни мига се опитва да игнорира застраши-

телния звук, но онзи отвън не се отказваше и продължаваше да натиска бутона зверски. „Нокътят му сигурно вече е поси- нял“, помисли си Милена докато се промъкваше на пръсти през тъмния коридор, разбира се без да светва лампата. Тя предпазливо залепи око до шпионката, потайно надявайки се да открие някоя от съседките, но надеждата ѝ не се оправда, напротив – при вида на небръснатото мъжко лице, от което изпод плешиво теме и влакнести вежди я гледаха заплашителни сиви очи, тя се присви като ударена. Сърцето ѝ, противно на здравия разум, се разхлопа идиотски, ударите му сигурно се чуваха чак отвън през вратата. „Само без паника, само без паника“, повтори си тя няколко пъти, опитвайки се да възстанови контрола над сърцебиенето си, но усилието се оказа прекомерно дори за нейната тренирана воля. След около минута тя се отказа и се задоволи с това да диша равномерно, броейки до десет. Техника, изпитана от времето. Онзи отвън дори не знае с кого си има работа. Аматьор, най-вероятно. Те почти всички са аматьори.

– Е, така ли ще се дебнем през вратата? – дочу се отвън гласът му, странно висок, почти момчешки. – Знам, че сте вътре, няма смисъл да се криете. Искях само да ви помоля да изключите сирената за няколко минути, ако е възможно. Аз се опитвам да работя един таван под вас.

– Аз знам кой сте вие – чу Милена за свой ужас собствения си глас, който очевидно се опитваше да ѝ изиграе мръсен номер, не за пръв път, между впрочем. – Вие сте Кълвачът. А аз също се опитвам да работя, ако искате да знаете.

– Какво, какво? – Онзи отвън направо се закашля от объркване, което достави на Милена кратко, но заслужено удоволствие. – Какви са тия глупости, я ми кажи ти на колко си години?

– И ако не престанете да ме смущавате, ще повикам на помощ господин Грегор Замза – пусна Милена в ход последното си, запазено само за екстрени случаи, оръжие.

Кой знае защо оня отвън се разсмя и след като се киска в продължение на няколко нетърпимо провлечени мига, отвърна:

– Май ще е по-добре да повикаш на помощ господин Нилсон, ако не се лъжа. Ти какво, някое подрастващо генийче ли си? Или мама отрано те захранва с Кафка, та да не губиш на празно години?

Реакцията му се оказа не съвсем аматьорска и това я обърка за момент, но тя бързо се концентрира и му отвърна отново, тоя път по-спокойно:

– Предположението ви е напълно погрешно. Аз съм пълнолетна вече от три години насам. А всъщност много по-отдавна, но това не е ваша работа.

Усмивката изведнъж изчезна от лицето му, сякаш някой спусна щорите в и без това затъмнена стая. Той се огледа с безпокойство, изкашля се някак притеснено и каза, вече със значително повече респект в гласа:

– Добре де, аз всъщност не исках да ви притеснявам. Само ви моля от време на време да изключвате прахосмукачката, това е всичко.

„Все пак аматьор“, помисли си Милена с облекчение. „Слава богу. Инак може би щеше да се наложи да му приготвя нещо вкусничко, с гъби.“

Онзи междуременно бе изчезнал от полезрението на шпионката, но сърцето на Милена кой знае защо не искаше да се успокои, продължаваше да тупа бясно и ѝ пречеше да продължи работата си. Тя приложи всички техники, които знаеше, но по някаква причина днес те не помагаха, напротив – по едно време дори се появи Гласът, а това, то се знае, вече беше много, много лош признак. „Ела тукичка, седни ми на коленцето. Чуваш ли какво ти говоря, идиотче такова,

седни ми на коленцето казах!“; забучаха в ушите ѝ Думите, които не бяха се появявали вече от месеци насам. Паниката, пиле с червен гребен и огромни, опулени от напрежение очи, отново запърха в гърдите ѝ, разпери криле и се напъна да хвърчи. Тя отчаяно затърси спасение в някакво разумно занимание, задиша бавно, преброи до сто, дори по едно време започна да размисля дали да не се обади на мама, но, за щастие, преди да е извършила нещо много безотговорно, все пак попадна на спасителна идея. С треперещи от напрежение, но все още подчиняващи се на разума ръце тя трескаво започна да претърсва големите чекмеджета под леглото в спалнята си, по едно време почти заръмжа от страх, защото търсеният обект все не искаше да се появи, но накрая, вече обляна в студена пот, тържествуващо издигна над главата си малката платнена кукла, разпарцаливена и мръсна но, да, все още нейната стара, единствена и незаменима кукла. Без да губи време в ненужни емоции тя притича до стаята на мама, измъкна голямата ножица от скривалището, което, както винаги, беше прекалено лесно за откриване, после, за да не повредида повърхността на масата в кухнята, постави върху нея дебел картон и, след като положи куклата върху него, започна да забива в нея тежкото острие с отмерени и систематични движения, повтаряйки след всеки удар:

– Лошо момиче! Лошо момиче! Лошо момиче!

Облекчението не дойде лесно, застави я да поработи до изпотяване, преди да се появи някъде иззад ъглите на съзнанието ѝ, но дори и след това не искаше да остава на едно място и се въртеше около нея като опашката на малко коте, създавайки ѝ гадното усещане за световъртеж. Едва след като тя старателно обеси куклата на плетения полилей, то се съгласи да застане на едно място и да ѝ позволи мъничко спокойствие. Само докато се прибере мама. Само толкова. Повече едва ли беше необходимо.

* * *

– Абе нали ти казах, че няма проблеми, можеш да останеш колкото искаш. Откак почина майка ми апартаментът и без това стои празен. Ти какво, само за това ли се обаждаш? Хайде, казвай по-бързо, че след малко имаме генерален съвет. – Любо както винаги подушва веднага, че зад безобидното обаждане се крие нещо друго и бърза да сграбчи бика за рогата, по негов си тертип.

Той се опита да говори още малко по общи теми, но, пришпорван от любопитството на приятеля си, накрая все пак изплю камъчето.

– А, съседите ли? Ти какво бе, да не си направил някой скандал? Добре де, добре, вярвам ти. Нещастни хора, не знам какво да ти разправам. Бащата беше известен гъбар, даже май е написал няколко книги по тая тема. После, преди седем-осем години най-неочаквано се отрови с гъби, тъпа история. Майката и дъщерята живеят сами, доколкото знам... Но не съм съвсем сигурен, никога не съм се интересувал. Абе, я кажи сериозно – ти наистина ли си решил да напущаш Германия? Това пък вече не мога да го разбера, честно. Цял свят се натиска да бяга натам, ти пък си се засилил обратно, и то към нашенския рай. Десет години изкара, нали всичко беше наред, сега пък какво ти стана?

Той изскърца със зъби, избъбри някакво плоско извинение и побърза да затвори телефона преди Любо да е продължил с въпросите. После се опита да поработи, но работата нещо не вървеше, отвътре го гризеше гузна съвест, примесена с притеснението, че от утре целият блок сигурно вече ще знае за неговото присъствие тук, на тяхна територия. Повъртя се още малко, побори се известно време с изкушението, но накрая отново се запъти нагоре, с глупаво разхлопано сърце и подскачащи из главата му извинения, едно от друго по-нелепи.

Некрологът на вратата отклони вниманието му, но само за кратко. „Седем години без нашия обичан съпруг и баща“, отдолу закръгленото, леко пълно лице на човек на средна възраст с добродушни, може би някак прекалено добродушни очи... Той се повъртя нерешително пред прага минута или две, борейки се с абсурдното усещане, че върши нещо безкрайно детинско, но сърбежът вече беше се загнездил някъде между ребрата му и не го оставяше на мира. Все пак последната стъпка, както винаги, не му се удаде лесно, той прекара още една напрегната минута в ослушване, дебнещ всеки звук по стълбището, готов да се оттегли и при най-слабия знак за нечие присъствие. Сградата обаче си оставаше тиха, задрямала в следобедната мараня както и всичко останало в малкия градец, мълчаливо понасяща жегата, сива, безмълвна и унила...

Дълго време след натискането на звънеца не се случваше нищо и той вече се канеше да тръгне надолу, изпълнен едновременно от облекчение и разочарование, когато вратата рязко се отвори и отсреща се появи младо момиче, не съвсем жена, но вече не и девойче... Впрочем, за дълги преценки не му остана много време, защото изражението на лицето ѝ, странна смесица от страх и леденостудена заплаха, го накара да изтръпне не на шега.

– Изчезвайте! Изчезвайте веднага, преди да се е случило нещо лошо!

Той объркано започна да пелтечи извинения, после видя голямата ножица, която тя стискаше в юмрук, изведнъж се стресна, но дали от инат или от накърнена гордост се застави да говори още няколко мига, докато накрая тя се обърна навътре и започна да крещи:

– Дръж, Грегор! Разкъсай го, изяж го, Грегор!

Той отскочи назад и се присви, очаквайки нападението на куче или някаква подобна твар, но от тъмното не се показва нищо. Загледа я объркано, потайно надявайки се, че в

края на краищата всичко това ще се окаже някаква нелепа измишльотина, но напразно – тя го гледаше с мъртвешка сериозност, сякаш опитвайки се да го изтика с поглед, докато накрая, навярно още повече раздразнена от биволската му упоритост, замахна и запокити към него нещо кръгло и бяло. Той изрева от уплаха, инстинктивно се предпази с ръце и затрополи надолу по стъпалата, вземайки по три наведнъж...

Едва по-късно, вече зад сигурно заключената врата, той осъзна, че все още стиска в юмрук нещото, с което тя го беше замерила. Оказа се лист хартия, свит и намачкан на топка. Поредната нелепица в един ден, който заплашваше да се превърне в пълно фиаско, едно от многото за последните месеци. Той го разгърна с треперещи ръце, отиде до прозореца и започна да го разглежда внимателно.

– Нелепица, пълна нелепица – изръмжа той погнусен при вида на грозната картина.

На листа бе изобразен огромен паяк, впил челюсти някъде под корема на младо момиче – един паяк с дебело косматото тяло и човешко, странно познато лице – закръгленото, леко пълно лице на човек на средна възраст с добродушни, може би някак прекалено добродушни очи...

Целувката

Аз съм най-щастливият мъж на света. Знаем, че говоря глупости, но пък и не ми пука, поне докато моята Ева е до мен. Имам най-страхотната жена, заслужил съм я с мъка и пот, тъй че не ми казвайте да чукам на дърво. Когато човек е преминал през истории като моята, той вече знае, че има неща, които никой не може да му вземе. Ей тъй, знае го.

Всичко започна в У-Бана. Бях нещо кисел, всичко ми миришеше на пикня, една сюррия млади турчета седяха през три седалки и надуваха бурузаните на електронните си плейърчета, малко преди това бях стъпил в нещо лепкаво и направо ми идеше да изхвърля обувките си през прозореца... Просто да си отхапеш, както казваше един приятел. Perfect day, един от поредните.

Та, седа си аз значи така и както си седа, машината изведнъж започва да намалява скорост, после лампите започват да премигват, нещо прави пук, пат – и както всички се оглеждаме с удължени лица, изведнъж токът спира. Пълна тъмнина, като в кучи... такова де. Сега, не знам дали разбирате какво означава това. В Германия токът никога не спира. Никога. Точка. Край. Живея в Берлин кажи-речи от дваисет години насам и не си спомням токът да е спирал нито веднъж. Направо се топя от кеф когато гледам по новините как на американците им чезне тока в цели градове, такива работи. Някак по-добре се чувствам – нищо, че изглеждам като оня, дето от всичко на света си пожелал единствено на комшията магарето да умре...

Сега, по едно време жените разбира се започнаха да пискат, макар и сдържано, по немски. Чакаме всички да се появи някакво съобщение, да се чуе успокоителен твърд глас, който да ни обясни, че всичко е само временно, че ей сега ще се задрусаме по-нататък или поне, че спасителната команда вече е на път из тунела... Но не би, няма никой. Седим си в тъмното така, слушваме се плахо, гледаме да не се настъпваме – и чакаме.

И както си чакам така, по едно време чувствам, че някой сяда до мен, лъхва ме един дъх на много, ама много фин парфюм, после мацката изведнъж започва някак да се приближава, чувствам го с цялото си тяло и настръхвам, макар инак да си седя мирно и си налягам парцалите. Не съм авантюрист човек, знам си, че съм дребен, плешив и шкембелия, плюс това, откак ме заряза немската половинка съм свикнал да се оправям както мога, не се оплаквам. Гледам си децата, настъпвам си душата всеки ден, да не писка много, защото не е само тя, дете две не види, да си знае мястото, един вид... Нормална работа, нищо особено.

Но оная напиря. Вече го усещам съвсем осезателно, бедрото ѝ се търка о моето, едно такова стегнато, еластично, мирише на младо, на хубаво... Взех да се обърквам не на шега, дърпам се в ъгъла, но мястото тясно, не мога да се провря през прозореца, накрая се сврях колкото мога по-настрана и си мълча, чакам да видя какво ще стане. Е, пребърках си набързо джобовете, за да се уверя, че нямам нищо ценно на лесно място, не съм вчерашен, но инак, какво да си кривя душата, взех да ставам на камък, и аз съм човек. А тя все повече о мене, по едно време я усещам, че протяга ръка – една такава фина ръка, това и в тъмното се чувства, нежна, с дълги пръсти – и ме прегръща. Бре, изпотих се напълно.

„Извинявайте“, викам, „госпожице, ама вие май нещо сте объркали, аз не съм тоя, за когото ме вземате, не може ли

малко по-така, всеки на мястото си?“ А тя вече се залепила до мене, диша ми в ухото, та чак врата ми настръхва, и вика: „Нищо не съм сбъркала, сладък, наблюдавам те откак съм се качила във влака, търся те откак съм се появила на тоя свят, няма ли най-после да ме целунеш, глупчо?“ Зор и жега, с една дума. „Не“, инатя се аз, „така работа не става, не те знам нито коя си, нито как изглеждаш, откъде идваш, какво носиш със себе си. Как тъй ще те целувам, отде да знам после колко пари ще ми искаш?“ Тя се посви малко, усетих, че се засегна, даже малко неудобно ми стана, но като ми скача така да си носи последствията, не съм я аз канил, нали така? „Никакви пари няма да ти искам“, вика, „само една целувка, една-единствена – и после си отивам, честен кръст“. Или нещо такова, не си спомням вече – те, немците, разбира се не викат „честен кръст“, това е ясно. Е, надви ме тук дяволът, признавам, взех да омеквам по малко, обръщам се така лекичко към нея, вдъхвам парфюма ѝ – и вече горя, като прясно изпечено хлебче съм. „Какво съм се заинатил“, викам си, „не ми стига, че стърча тук като дърво без корен наред немската пустиня, душата ми да я драснеш – ще пламне, ами сега и да тормозя момичето. Като толкова ѝ се иска, нека е рахат, ще се прежала веднъж. Тъй де, всички сме хора.“

И както си мисля така по едно време усещам, че започвам и аз да я грабя, вече не се питам дали устата ми не мирише, ами разтварям така по-широчко вендузите и – мечка страх, мен не страх. С главата надолу, значи.

Ей, не знам дали ще ми повярват, но свят ми се зави. Каква беше тая целувка, какво беше това чудо, не зная, но се осъзнах чак когато лампите изведнъж изпукаха и просветнаха. И, премигвам аз значи като мишле в нощви, опитвам се да се осъзная и да дойда малко на себе си – но къде ти? Насреща ми седи не просто жена, ами...

Уф, чакайте, започвам да се вълнувам по малко, ще оплескам работата. Гледам аз значи, но нещо не мога да повярвам

на очите си. Седи срещу мен едно такова младо същество, трябва да е поне петнайсет години зад мен, инак с една глава отгоре ми, но аз съм свикнал с такива неща, не им обръщам внимание. Та седи си тя значи – и заслепява всичко наоколо с хубостта си. Мляко с какао – мулати ли им викат на такива хора, креоли ли, не знам, но само като я погледнеш и сърцето ти подскача, такива жени ги има или само по филми, или в скъпи коли, дето и да ги гледаш не ти се иска, какво да ги гледаш, от завист още никой не е прокопсал... Малко е едричка и някак прекалено яко скроена, не е от ония фини осички, дето жилцата им скрити, чакат само да боднат – но инак жена до корените на косите, просто смърт. Седи значи, усмихва ми се едно такова доволно – а в очите ѝ, ако щете ми вярвайте, най-обикновено човешко щастие, като моето и твоего, като на всички, ако и да сме забравили вече напълно кога е бил последният миг, в който сме го изпитвали. Не можах да издържа и аз, взех да се просълзявам. А тя бърка в ръкава си, вади такава една носна кърпичка – не хартиена, ами истинска, копринена, такова чудо вече от години не съм виждал – и вика: „Хайде, сладък, сбогом. Запази я за спомен.“ Аз само дето не подскочих. „Чакай, викам, поне името си няма ли да ми кажеш?“ А тя се обръща, усмихва се едно такова тъжно – и напират към изхода. Междувременно влакчето стигнало до следващата спирка – но кой ти има очи за такива работи.

Тук вече аз изгубих и ума и думата, започнах да се бутам като луд, скочих в последния момент навън, без малко да я изгубя от очи. А тя хич не се и обръща, трака напред с токчетата и върви без да гледа ни наляво, ни надясно – и без това знае, че всички само нея гледат, сигурно отдавна вече е свикнала. „Халт, халт“, крещя аз, хората започват да се озъртат, тя ме чува, спира се – и като ме изглежда едно такова зло, остро – направо сърцето ми в гащите падна. „Какво“, вика, „искаш, не ти ли стига толкова?“ И очите ѝ пълни със сълзи, ако щете ми вярвайте. „Чакай бе, човек“, викам, „може ли такова нещо,

първо ми вземаш ума, а след това изчезваш без следа, аз какво съм тук, кукла или човек? Може ли такива работи да правиш с мен?“ А тя мълчи и продължава да ме гледа едно такова враждебно, просто ме убива с поглед. „Върви си“, вика, „това беше всичко. Край на прожекцията.“

А, не, така не става. Аз не съм зло копеле, но инак съм си балканджия човек, лесно ми причернява пред очите, като на повечето... Хванах я значи по-изкъсо за лакътя и викам „Хайде тогава, като искаш цирк, на ти цирк, викай сега полицията! Аз оттук не мърдам докато не ми дадеш нещо – телефон ли ще е, адрес ли ще е, твоя си работа. Не може така, първо да ме правиш луд, а след това да изчезваш. Ако не си искала такова нещо, да не си ми скачала така. Шлус. Пункт. Енде.“

Тя ме гледа така, гледа, после бръкна в чантата си и извади визитна картичка, една такава грапава, на кремава хартия, изглежда скъпа. „Добре“, вика, „само че не ми звъни прекалено често, аз работя много“. На мен, разбира се, сърцето ми веднага се сви, не мога да повярвам аз в толкова късмет, сигурно ще е някоя курва, викам си, ако и да изглежда от скъпите, аман, няма късмет в тоя живот и това е! А тя, сякаш прочела мислите ми, вика „Не е това, което си мислиш, аз работя в един от вестниците, журналистка съм, а ти сигурно знаеш как е в тоя бранш. Хайде, чао, че закъснявам. И не звъни прекалено често, нали се разбрахме?“

Обърна се и изчезна като мираж, като фата моргана. А аз съм стиснал картичката здраво, даже не усещам, че се държа за нея като удавник, сега я поглеждам – на нея само един номер, мобилен – и нищо повече. „Аха“, викам си, „вестник, на лея ми нальмите! Хей, моме, ако такива като тебе работеха по вестниците, те щяха ли толкова пари да губят бе, пиле? Разправяй ги на шапката ми, хайде, господ с тебе.“ И вече се оглеждам за кошче, само дето не захвърлих картичката още там, но нещо ме стегна отвътре – бутнах я значи в джоба и се

заоглеждах за следващия влак, нали трябва да се живее, няма как...

И се започна тя една...

Звъня аз значи, гледам уж да не е много често, но нещо не мога да се удържа, понякога прекалявам. А тя кога вдигне, кога – не, сигурно е сложила номера ми в черния списък и се обажда само от дъжд на вятър, по едно време вече започнах съвсем да увяхвам, като препикано мушкато станах, дето викат в нашия край. Тя за среща и дума не дава да се каже, много била заета, много работа имала, като нямала работа имала мигрена – просто да те подлуди. Седи нашичкият и си гризе ноктите – по едно време вече усетих, че започвам здраво да се влюбвам, ще затъна за едното чудо, добре, че са децата, да ме държат над водата.

Е, накрая не издържах и си признах. Вдигна тя веднъж телефона, а аз подсмърчам от моята страна, викам „Какво съм ти направил, че ме тормозиш толкова? Ако наистина си ме търсила цял живот, защо сега ме правиш на парцал, толкова ли нямаш милост? Какво да правя сега, като ми подпали къщата, от покрива ли да се хвърлям, какво? Не мога без тебе, умирам, прави ме каквото щеш!“ А тя току започна да подсмърча от другата страна и ми вика: „Не мога, миличък, не мога! За твое добро го правя, повярвай ми, инак и аз те искам много, но няма как да стане, хайде, примири се и не ме търси повече. Не ми се обаждай, съжалявам много, че така те обърках, просто се поддадох тогава на момента, не знаех какво правя в тъмното.“

Аз само дето до тавана не скочих. „Стой“, крещя, „Не ми затваряй, не ме убивай, моля те, каквото и да е, кажи ми, все ще намерим някакъв начин, ако двама души се искат, нищо не може да ги спре, това не са само приказки, повярвай ми. Каквото и да е, каквото и да е, само не ме оставяй така!“ А тя помълча, помълча, после току прошепна: „Какво ще кажеш

тогава да започнем с имената. Ти как се казваш, миличък?“ „Георги, Георги съм“, викам, „но хората ми викат Гошо, ти ако искаш ми викай Георг, няма значение. Страшно се радвам, направо не можеш да си представиш...“ „Ами тогава слушай сега моето име, Гошо“, прекъсва ме тя, „Аз пък се казвам Адам.“

Е, тук разбира се на мен дъха ми се пресече, защото от всичко възможно само за това не бях помислял. „Как така ‚Адам‘“, питам на пресекулки, „това нали е мъжко име?“ „Да“, отговаря тя, „мъжко е.“ „Ама ти нали си жена?“ „Да, жена съм, но съм родена в мъжко тяло. Сега доволен ли си?“ И вече реве оттатък, ама не на шега, усещам я, че още малко и душата си ще изплюе, знам аз какво е да ревеш на смърт, и на мен ми се е случвало. „Стой“, викам, „стой. Дай ми само една секунда да се съвзема, да не мислиш, че не ми пука, ако ти страдаш, мъж или жена? Само мъничко, да седна тук и да пия една вода, след това веднага съм на линия.“ А тя подсмърча и вика така, през сълзи: „Ако само посмееш, ако само посмееш...“ „Какво да посмея, душице, да не мислиш, че аз мога да се държа на краката си? Чакай малко, нали ти казвам. Хей сега се връщам.“

Отидох до хладилника, налях си руска порция ракия, обърнах я наведнъж, после още една... Взе по малко да ми просветва пред очите, връщам се на телефона и само си мисля „Тоя път ако ми затвори, това беше, край...“ Но още когато вдигнах слушалката и вече я чувам от другата страна, подсмърча си тихичко и чака... да я питаш какво чака, аз магьосник ли съм тук, какво съм. „Слушай, викам, не знам какво ще правим оттук нататък, казвай ти какво мислиш, ти поне опит имаш, знаеш дали може да се направи нещо.“ А тя продължава да подсмърча, ама вече с друг тон, някак изведнъж сякаш всичко се промени – и вика „Ама ти наистина ли?“ „Какво наистина ли?“ „Наистина ли все още искаш да си имаш работа с мен?“ „Абе не знам“, викам, „да ти кажа честно вече нищо не знам, ни какво искам, ни какво не искам. Преди си ми-

слех само, че не искам да съм сам, сега вече и това не знам.“ А тя по едно време вика, едно такова несигурно, тихо: „Абе то има един начин, но...“ „Какъв начин бе, човече“, викам си, „не виждаш ли, че до ушите си се насадил, че и аз с тебе, да ме пита някой защо още не ти затварям телефона“ Но нещо не ми дава сърце да я, да го отрежа като краставица, знам какво е жив човек да те направи на парчета, не съм и аз от вчера. „И какъв е начинът?“, питам. „Операция“, вика ми, той ли е, тя ли е, вече съвсем започвам да се обърквам, а и ракията ми се качва в главата, та започват да ми играят свирки отвътре. Изобщо – пълен цирк. „Аха“, викам, „операция. И защо тогава съм ти притрябвал аз?“ „Защото те искам бе, човече“, отговаря ми тя. „Просто те искам, толкова ли не можеш да го разбереш?“ „Чакай бе, джанъм, това пък вече съвсем не го разбирам. Толкова ли не можеше да си направиш операцията и без мен, а след това да ми се обадиш пак, да ми спестиш тая чаша? Как сега да те приема, как да те обичам като не знам какво си всъщност, мъж ли, жена ли? А? Защо трябваше да ми казваш всичко това?“ „Защото те обичам“, вика ми оная, та чак ушите ми писват. „Просто защото те обичам, диване такова. Как да те обичам когато те лъжа, а?“

Бре, жегга. Усетих аз, че започват пак да ми се подмокрят очите, от годините ще е това, едно време по-корав бях, ама от много самотия нещо започвам да омеквам, отслабва ми ангелът. И като си я представих само такава чаровна, такава прелестна, каквато бях я запомнил, изведнъж нещо ми прегоря отвътре, бушон ли беше, какво беше не знам, но по едно време се чувам, че ѝ казвам: „Добре, и аз те обичам, да става каквото ще. Казвай сега какво точно трябва да правим.“

Тъй. Останалото, както се казва, е част от медицинските архиви. Една година по-късно се оженихме, моята Ева беше най-прелестната булка, която съм виждал някога и – да не чува дяволът – се оказа и най-добрата майка за моите двечки,

нищо че си имат истинска. Та си живеем оттогава насам, станало вече пет години, като две гургуличета, гугаке си нежно и си се любим сякаш сме по на двайсет, даже и тумбакът вече не ми пречи. Иди рече, че на тоя свят имало нещо ясно. Който мисли нещо такова, той още много има да види, това е всичко, което мога да кажа.

Хайде, със здраве! Ева ме чака.

Stuck in the Moment

– **Н**е – каза Момчето и в гласа му прозвуча позната нотка. Позната до болка. „Паркирането забранено!“ „Не газете тревата!“ „Заето!“

„Хайде де“, каза си наум Момчето, което май не беше вече момче, ами ниско остригано, побеляващо мъжленце. „И онзи ден беше ,не‘, а после видяхме какво стана. Проверка, всичко е само проверка“.

– Не – повтори тя, сякаш прочела мислите му, после разтърси глава. Малко, упорито овненце. „Не пипай, че ще те бодна! Бе-е-е-е!“

– Добре де, после ще приказваме – опита се той да заобиколи по-отдалеч. Търпение, само търпение. Всичко е само проверка. – Хайде, ела да се разходим. Гледай само какви звезди висят, едри като шишарки. В Бостън има да търсиш такива звезди, ама няма.

Той нарочно наблегна на „има да търсиш“, разчитайки на добрия ѝ слух. Тя е умница, и сама ще разбере. Последна нощ, последен шанс. Човек трябва да е последен глупак, за да пропусне нещо такова. А това момиче е всичко друго, но не и глупаво.

Той внимателно я обрамчи през кръста, изтръпнал от напрежение. Уф, слава богу, тялото ѝ все още отговаря, все още подава един друг сигнал. „Свободно, свободно, свободно“. Все пак някои неща не се променят.

„Добре, сега само по-внимателно, за да не оплескаме нещо“. Момчето лекичко я целуна зад ухото, тя потръпна за

миг, усмихна се замечтано, но продължи да крачи. Той заподскача подире ѝ.

– Слушай, така ли ще се гоним цяла вечер?

„Грешка!“, просветна червена лампичка пред очите му.
„Грешка, грешка!“

Твърде късно, разбира се. Замечтаното изражение изчезна от лицето ѝ, тя го изгледа с дебнещи очи. В ъгълчетата на устата ѝ се появиха правоъгълни бръчки.

– Извинявай. – Той понечи да я прегърне отново, но в този момент покрай тях профуча миризлив автомобил и ги покри с малко отровно облаче. Бръчките покрай устата ѝ станаха още по-правоъгълни. Невероятно, но факт.

– Добре де, ако не искаш в хотела, да отидем тогава у нас. Мама... сигурно вече спи, едва ли ще ни чуе.

Едва сега той си даде сметка какво е казал и изтръпна. Жена в къщи, в неговата стая! Редом с другата, в която отчетливо диша майка му! През главата му се завъртяха като в натрошен калейдоскоп картинки и парченца от картинки – мама, приклепнала над цукалото, „какво си зяпнал, нахалник такъв, веднъж само да свърша, ще ти отпоря ушите, пикльо с пикльо!“, батко се хили някъде изотзад, откъм скривалището си, най-после да опердашат веднъж и малкия, стига само той е опирал пешкира, момченцето пищи ужасено, „ама аз без да искам, не беше нарочно, моля те, моля те, не беше нарочно!“ Срамът го подхваща и, както обикновено, го засипва с градушка от плесници, от които скриване няма, той и без това го знае, но...

– Какво ти стана, защо пребледня такъв? – Тя го изгледа любопитно, дори малко загрижено.

– Може да е от ракията – смотолеви той. – Сигурно са ни пробутали някое менте. Впрочем, може би все пак е по-добре да отидем в хотела. По-приятно е някак, по-уютно.

– Никъде няма да отидем – отговори тя без напрежение, но твърдо. – Казах ти вече, днес – не.

– Но защо? – Едва сега той започна да ѝ вярва, хладността на нейната решителност го прониза като микроскопично ледено длето. – Не ме ли обичаш вече?

– Ах, престани! Знаеш, че нямаме време за такива разговори! Утре отново съм далеч, какво значение има дали те обичам или не? Беше много хубаво, беше дори прекрасно! А сега стига толкова, време е да се пробуждаме!

– Впрочем, звездите наистина са красиви – прибави тя по-мекко, съзряла отчаянието, напредващо по лицето му като студен фронт по метеорологична карта.

Изведнъж излезе вятър. Морски град, какво да го правиш? Момичето се присви зиморничаво и се уви по-добре в дългата си плетена жилетка. Септември, а вече е толкова студено. Странно време, сигурно ще е от глобалното затопляне.

– Защо дойде тогава? По-добре да беше си стояла в София! – каза Момчето и укорът, до този момент избутван назад, иззвънтя в гласа му като коса, ударила на камък.

Момичето го изгледа беззлобно. Той се гмурна в очите ѝ, окъпа се и почувства как гневът му намалява и изчезва, както винаги когато погледне в двете езера с цвят на суров петрол.

– Знаеш ли, в Харвард веднъж се запознах с един, който твърдеше, че може да ме научи да живея само от светлина, без храна и вода. Той самият живеел така вече от години – каза Момичето. – Представяш ли си какво чудо би било, ако всички изведнъж се научат на нещо такова? Без глад, без войни, без страдание...

Момчето изпръхтя презрително. Тия на Запад вече съвсем изкукуруигват. Дори и в Харвард. Сигурно скоро ще започнат и да прехвъркват от цвят на цвят. Като пчелички.

– Ако на това ви учат в Харвард... Язык ти за стипендията.

– Стига, ще урочасаш нещо – прекъсна го тя, поставяйки ръка на устата му. Топлината на дланта ѝ прекоси тялото му с бързи, крадливи стъпки. Той затвори очи и се опита да за-

печата мига в главата си. Устните му лекичко започнаха да опипват пръстите ѝ, тя се усмихна и отдръпна ръката си.

– Ти какво, май не разбираш от дума.

– Вече не разбирам от нищо – отвърна той нервно. – Това е последния ни шанс, как може пък ти да не го разбираш? Или вече се готвиш за... по-интересни хора?

– Ах, не започвай с глупостите! За тях пък изобщо никакво време нямаме.

– Но защо, защо дойде тогава?

– За да те видя. Още веднъж.

– И това... Това е всичко?

– Не. Има и още нещо.

Той я погледна с нова надежда, очите му се разшириха в очакване.

– Бременна съм – каза тя тихо и отново се зави в жилетката си. Думите се изплъзнаха от устата ѝ, паднаха на тротоара и заподскачаха наоколо като бомбичка-жабка. Нощта изведнъж се изпълни със светлини и звуци, пъстри и ревящи, истинска пътуваща менажерия. Доста мигове по-късно Момчето най-после осъзна, че я гледа със зяпнала уста.

– Наистина ли? – попита той малко глуповато, после, против волята си, добави: – И... кой е бащата?

– Не знам – излъга тя набързо, потискайки болката, която изпищя отвътре. – Пък и не ме интересува.

Той понечи да се наежи, стигна някъде до средата, убоде се на собствените си бодли и кротна.

– И... какво ще правиш сега?

– Ще го родя някъде в Мексико и ще го продам – изтърси тя отмъстително, после, прочела неподправената болка по лицето му, добави: – Глупости, ще го запазя, разбира се. Това е моето дете.

„И твоего, глупако“, каза си тя наум. „Толкова ли нямаш сърце да видиш?“

– Но това... това ще бъде много трудно. В Америка, с дете... при цялото напрежение. А и парите...

– В Бостън управляват демократите – каза тя, стараяйки се да звучи безгрижно. – Все ще се намери и за мен някоя социална програма.

– Глупости, социална програма! От умрял писмо!

– Да имаш някоя по-добра идея?

Той се поизпъчи малко, помълча, гледайки под краката си, после каза:

– Детето се нуждае от баща. Като всяко дете.

В главата му отново припламнаха картинките. „Махай се, махай се, не искам да те виждам повече!... Това са моите деца, само моите! Махай се! Махай се!“

– И как точно си представяш цялата работа? – Тя го изгледа през рамо, наполовина тъжно, наполовина присмехулно. – Да се откажа от следването, да се оженим и да заживеем при милата ти майка? Възпитание на чувствата по български. Това ли ми предлагаш?

– Можем да отидем някъде другаде – предложи той несмело.

– Къде? Да учителстваме в Кърджали? Или да кандидатстваме за австралийска виза?

– Това... няма значение – каза той с усилие.

Вятърът подхвана думите му, сви ги на топка и ги подгони да ги рита из празната улица. Някъде откъм Морската градина се зачу музика. Носталгичният глас на Боно повтаряше:

*You've got stuck in a moment
And now you can't get out of it*

– Чуваш ли? – попита тя. – Колко по-ясно от това искаш да ти го кажат? Заседнали в момента – ето какво сме ние двамата. Заседнали до шия, без надежда.

– Светът не е „Титаник“ – отвърна той. – И не е необходимо на всяка цена да се спасяваме кой как може!

– Ще си го запиша – отвърна тя хладно. – Сигурно звучи добре на маса.

– Това вече... не го заслужавам – процеди той с глас, надупчен от гняв. – А... сигурно не заслужавам и теб. Но това го знаехме още от началото, нали? Made in Bulgaria сигурно звучи в Америка като gone fishin’.

Недалеч от тях се завъртя малка прашна вихрушка, напъна се да порасне, но не успя и се понесе по тротоара, свистейки. Момчето я проследи с поглед, докато тя се разпадна. „Още една победа на реалността над илюзиите“, мина през ума му, но този път то предпочете да запази сентенцията за себе си. И без това през цялото време имаше усещането, че насреща му се намира самата Реалност, ако не и непременно гола. От което тя май не печелеше особено много.

– Съжалявам, не исках да се разделяме така – каза по някое време Момичето. – Може би щеше да бъде по-добре, ако не бях ти казала.

Но момчето вече беше си казало, че времето на илюзиите е отминало и, тъй като за него нещата съществуваха само доколкото можеха да се уловят в ясни, не зацапани от полутонове цветове, сегашният му свят стана този на един реалист. Оттук нататък всичко у него беше ясно и определено – кратките, любезни и хладни фрази, които запълниха пространството помежду им подобно на ято хартиени лястовички, дежурно изпънатата на лицето му усмивка, сгъваема и непромокаема, отмерените движения, предназначени да премахнат дори и сянката от каквато и да било неяснота, както и механичната прегръдка на раздяла, при която, целувайки въздуха на сантиметри от бузата ѝ, той успя да издържи на изкушението и не прошепна „сбогом“. Гневът му бе покрил света с тънка, но непроницаема пелена от пепел – и нищо не беше в състоя-

ние да я пробие, поне засега, поне докато не се бе спуснала отрезвяващата светлина на утрото, което, той си знаеше още отсега, сигурно щеше да се появи преди да е мигнал дори за секунда.

* * *

– Не – каза Момчето, което междувременно се започнало да оплешивява и от суета бръснесе главата си. – Съжалявам, това е невъзможно.

Момичето, което междувременно се бе превърнало в изискана дама, облечена в сепгъл, но скъп бежов костюм, смутено поправи дискретно подрусените си коси и обясни, че разбира всичко. Мълчанието помежду им зацвърча. Замириса на прегоряло масло.

– Как е животът във Флорида? – попита той малко неуверено, защото не беше сигурен, че иска да чуе отговора. И без това го знаеше предварително.

– О, всичко е много добре – отвърна тя с усмивка, която все още беше запазила следи от естественост. – Джеймс е най-добрият съпруг, който мога да си представя. И най-добрият баща. Работи много и се виждаме сравнително рядко, но това е в реда на нещата там. А аз започнах да рисувам.

– Да рисуваш? – той я изгледа учудено, за пръв път истински заинтересуван от разговора. – Но нали специалността ти беше...

– Да, да, но се оказа, че трябва да избирам между кариера и семейство. Това не е съвсем просто там, понякога човек е принуден да взема трудни решения... И както виждаш, аз избрах семейството.

– Разбирам – промърмори той. – Мъдро решение.

– Слушай, нека ти оставя адреса си – разбърза се тя. – Нищо не се знае, животът се върти по всякакви начини. Може би пак ще се срещнем.

– Може би – отвърна той и скри очи зад чашата със скъпо бяло вино. Бутилката струваше колкото половината му месечна заплата.

Тя започна да рови из чантичката си, извади колода визитни картички и му подаде една. Името ѝ започваше с „Доктор“ и той си помисли, че тя всъщност се казва не Доктор, а Румяна.

Малко преди да излезе тя се обърна, изгледа го продължително и той си въобрази, че вижда в очите ѝ сълзи.

Остана и допи виното.

Страхът

Беше смело копеле. Знаеше го, вече нямаше нужда да го доказва. Беше научил трика с течение на годините – отначало несъзнателно, просто по инстинкт, после все повече и повече в резултат на опита. Страхът е силен само докато е зад гърба ти, докато има шанс да те удари изотзад. Обърнеш ли се, изгледаш ли го в очите, той се смаява и изчезва. Страхът е винаги там, където те няма теб.

Полека-лека беше станал на достатъчно години, за да разбере, че това не е всичко, от което един мъж се нуждае в живота. Да надвиеш страха не означава непременно да победиш. Понякога е нужно и да му отстъпваш. Само пионерчетата имат нужда от мъртви герои. Или дори героични самотници. Отстрани изглежда добре, особено ако е на по-голям екран. Отвътре е безцветна бълвоч и мирис на непрани чорапи. Става само за гледане, не и за консумация.

Беше избегнал подводните камъни на героизма и постепенно – с много, много помощ от нейна страна – дори беше успял да направи от себе си нещо поносимо, един вид тигър с внимателно изпилени нокти. Тя вече отдавна не се плашеше от него, беше му свикнала и това го правеше спокоен. Прекалено спокоен, както се оказа по-късно. Още не го знаеше, но скоро щеше да го научи. Часовникът тиктакаше.

Не беше ѝ изневерявал никога. С други жени. За него компютърът не беше нещо вещественно – просто един отвор към света – и нейната непонятна ревност към светещата кутия на бюрото му го оставяше хладен. Жените не познават трика.

Специалността им е оцеляването. Не просто тяхното собствено. Важна задача, но не става без страх. Затова тя не го интересуваше.

Малките, които растяха до тях, също не го интересуваха чак толкова много. Беше решил, че всичко, което може да направи за тях, е да върви изправен. Останалото те щяха да научат и разберат сами. Той беше го направил. Въпреки всичко. Значи щяха да го направят и те.

Животът му беше сравнително прост, ако и малко скучен. Той знаеше мисията си. Работеше бавно, без да бърза, прекосявайки с равномерни крачки световите, които му беше положено да открива. После ги запечатваше в малки цветни томчета, които други хора намираха за интересно да купуват. Сигурно защото в тях победата над страха изглеждаше някак така естествена, така нормална. Не лесна. Просто нормална. Той продаваше своя трик – и не се срамуваше от това. Всички трябва да живеем.

И когато в един ден тя му каза, че е решила да го напусне, той дори не успя да се изненада истински. Дълбоко в себе си беше подозирал, че и това ще му се случи някога. Не познаваше вкуса на това изпитание, то миришеше на нещо ново, непознато и предизвикателно. Донякъде – и това му ставаше ясно едва сега – той беше го желал, дълбоко вътре в себе си, с инстинктивния копнеж на буба, плетяща пашкул. Това беше част от процеса. Така трябваше. Така беше правилно.

И тогава изведнъж го застигна страхът.

* * *

– От утре започвам да си търся ново жилище – каза тя, докато се гримираше в банята. – Ще търся нещо по-голямо, най-малко четири стаи.

Преди това дълго беше подбирала бельото си. Той беше я наблюдавал скришом. Тя не се опитваше да се крие. Вече не.

Той я изгледа разбиращо.

– Ако мога да ти помогна с нещо? Може би ще е по-добре, ако аз се изнася? Все пак тук има достатъчно място за теб и децата.

– Не искам да оставам тук! – отсече тя малко нервно. После, с вече овладян глас, добави: – Прекалено много... неща за забравяне.

– Както искаш – отвърна той и се обърна към компютъра. Странно, изведнъж тя отново беше започнала да изглежда хубава и интересна. Това не променяше нищо, разбира се, но наблюдението все пак беше интригуващо.

Изчака, докато токчетата ѝ изтракаха по мрамора на коридора, увери се, че е изчезнала в асансьора и след това се опита да заработи. Първият път не се получи, разбира се, но това не го изненада. Познаваше се. Щеше да оцелее.

Чувстваше се някак странно неспокоен, по един нов, непознат начин. Изпълваше го нещо като сърбеж, неспособност да спре на едно място, като пантерата на Рилке. Това го наведе на идеята да почете от малкото червено томче, но поезията на магьосника, инак толкова ефирна и лека, днес полепваше по клепачите му като тежка, студена роса. Той го захвърли досаден, за миг се запита дали най-лесното няма да бъде, ако поиграе някоя от електронните игри на сина си – някоя с много престрелки и купища димящи, топли трупове – но после бързо се отказа. Ако ще е мастурбация, поне да е истинска. С главата си той не злоупотребяваше.

Полегна на скърцащото легло в спалнята, покри се с лекото червено одеяло и се застави да започне автогенна тренировка. Топло и тежко, топло и тежко, всичко е толкова топло и тежко. Постепенно започна да се унася...

* * *

Опомни се на див, скалист бряг, някъде на север. Знаеше, че е на север, това беше ясно някак от само себе си. Духаше ужасен, бърснещ вятър, но той не усещаше студ, само регистрираше всичко като машина, един вид камера или нещо такова. Океанът се беше отдръпнал далеч назад, по всичко личеше, че това място се намира далеч под нивото на прилива. Но сега беше отлив и тук можеше да се ходи.

Вниманието му беше изцяло приковано към групичката грамадни мъже, облечени в нещо, което сигурно беше много тежко и много миризливо – виждаха се различни неща от кожа и метал, ония дрънчаха на всяка крачка като спестовни касички. Или сейфове, няма значение.

По-голямата част от тях бяха заети с огромен кол, който се опитваха да закрепят здраво между скалите. Работата вървеше бавно, приливът скоро щеше да започне и водачът на мъжкарите очевидно нервничеше. Веднъж или дважд дори се разкрещя – гласът му не стигаше дотук, вятърът духаше към него – но мъжете и без това работеха с всички сили, никой не му обърна особено внимание.

Най-после те бяха готови. Колът стърчеше самотно сред скалите, един вид паметник на безумието, но скоро стана ясно, че те са го сложили там не за украса. Някъде отзад се зададоха още двама или трима от същия сорт, тия влачеха одного, който очевидно не можеше да се държи на крака, те го бяха прихванали под мишниците и го мъкнеха през камъните, мълчаливо и съсредоточено, някак много професионално.

Стигнаха до кола, изправиха го до него, овързаха го здраво и се оттеглиха също толкова мълчаливо, колкото бяха дошли. Водачът, който вече се беше успокоил, държа кратка реч на мъжете си, заплю няколко пъти пленника, а след това се отдалечи нагоре по скалите, следван от воините си. Водата вече прииждаше.

Пленникът, който през цялото време не беше произнесъл и звук, сега постепенно започна да се изтръгва от вцепенението си, изпита силата на възетата, убеди се, че няма смисъл, а после изведнъж... започна да пее. Дивата и груба мелодия се състоеше само от няколко тона, повтаряни монотонно, но пък текстът очевидно беше безкраен – както и непреклонната решителност на мъжа, който продължи да пее в продължение на всичките няколко часа, докато водата най-после покри главата му с милостива ръка и го накара да замлъкне...

* * *

Той се събуди зъзнец, покрит от студена, лепкава пот. Погледна часовника и се ококори от изненада – беше вече късен следобед, почти вечер. Беше проспал целия ден, хлапетата и майка им вече тракаха из кухнята, сигурно приготвяха вечеря. За момент размисли дали да се присъедини към тях, но изведнъж се почувства толкова чужд, толкова ненужен, че му се прииска да скрие лице в шепи и да побегне навън, някъде надалеч, колкото се може по-далеч от тук. Намери сили да им каже, че не се чувства добре и че ще си легне рано, после се хвърли в леглото и се зави през глава. Моето легло е моята крепост.

Беше се унесъл и не забеляза кога си е легнала тя. Събуди се от лунната светлина, която се изсипваше през един процепа на завесата. Къщата беше потънала в тишина, нарушавана едва-едва от нейното похъркване и уличния шум, който все пак се прокрадваше до тук, въпреки разстоянието. Изключено беше да заспи отново. Не можеше и да работи, знаеше без да опитва. Неспокойствието от сутринта се появи отново, този път придружено от много неприятно, някак неконтролируемо сърцебиене. Не познаваше такова състояние, но познаваше своя трик. Трябва само...

И изведнъж го почувства. Онова нещо пълзеше бавно, някъде изотдолу – и скоро щеше да го покрие, в това нямаше никакво съмнение. Той се опита да се извърне, да посрещне страха както винаги, но този тук беше по-различен, без лице, без очи, без нищо, в което можеш да се вкопчиш или поне да докоснеш, да доловиш по някакъв начин. Този тук беше навсякъде. Дишането започна да се учестява против волята му, той отново се изпоти, за момент се запита дали ще си помогне с нещо ако се опита да запее, като мъжа от съня, но дори и за това беше вече прекалено късно, сега той чувстваше талазите вече току под брадичката си, само след миг те щяха да го залаят, да го потопят в някакво мътно, неопикуемо небитие... Очите му се изпълниха с парещи, неконтролируеми сълзи, гърлото му се сви и започна да пропуска дъха с огромно нежелание, не пресекулки и тласъци. Той стисна юмруци, зарови глава във възглавницата, но нищо не помагаше. Не, не, не...

Той протегна страхлива ръка, докосна я. Тя продължаваше да спи.

– Събуди се, събуди се, моля те!

Тя престана да похърква, извърна се с гръб към него. Той не издържа и започна лекичко да я разтърсва.

– Какво, какво има? – Късогледите ѝ очи го разглеждаха недоумяващо, тя все още не беше се пробудила напълно.

– Прегърни ме, прегърни ме, моля те!

– Но какво ти става?

– Не ме питай, прегърни ме, моля те!

В очите ѝ просветна разбиране.

– Добре. Ела.

Тя разтвори ръце и положи главата му на гърдите си. Вълните се заколебаха и започнаха полека да отстъпват.

– Притисни ме! Силно, колкото можеш по-силно!

– Ех, ти – каза тя с мек укор, но изпълни желанието му. Той изведнъж се почувства много, много малък – и страшно,

непосилно уморен. Очите му се затвориха, той се сгуши в ску-
та ѝ и се сви на кълбенце.

– Приливът, приливът – изстена той тихо, вече покрит от
прииждащите талази на съня.

– Спи, спи сега – каза тя, галейки го по главата. – Утре ще
се чувстваш по-добре.

**Всичко, което винаги сте
искали да направите,
но сте се страхували да опитате**

– **А**ло...

Даже и в тази най-неутрална от всички възможни фрази гласът ѝ се изхитряваше да звучи някак провлечено и приканващо – или откровено разголено, в зависимост от интерпретиращата фантазия. За момент той се поколеба дали да не ѝ каже какво е правил само допреди пет минути с мисълта за нейния глас в главата, но после се отказа. Някои неща все пак си остават най-свежи, когато не бъдат споделени. Частната сфера, закъде сме всички без частната сфера?

– Здравей...

Тя замълча – отново някак много разголено – после попита бавно и предпазливо, сякаш договаряше сделка или нещо такова:

– Откъде се обаждаш?

– Наблизо съм – отговори той, също много предпазливо. – Пристигнах вчера. Дойдох да видя майка си, заминавам утре или в друг ден.

– Бързаш, както винаги.

Той се попита дали би трябвало да се ядоса на тази забележка, после реши, че е по-добре да я пропусне покрай ушите си.

– Питам се дали има някаква възможност да се видим...

– Възможности има всякакви... Но някои хора все ги пропускат.

– Нямам време за това сега. Как е семейството?

– Благодаря, добре. Мариан гледа мач в другата стая, аз си бленувам тук...

– Проза, така ли?

– Ами тя поезията при нас свърши преди петнайсет години. А ти защо питаш, да не би внезапно да си се заинтересувал от поезия?

– Не, не съвсем. Тя и при мен свърши отдавна. Но все пак си мечтая така, от време на време. Приятно е.

– Направи си кафе. Помага понякога.

– Не пия кафе. Пък и в момента май имам нужда от малко по-различни дразнителни.

– Право към целта, както винаги.

– Само изкуството е вечно... Уф, нещо започва да ми писва от надприказване. Искаш ли да се видим или не?

– Не знам как да стане. Имам по шест часа утре и вдруги ден. После втора смяна – готвене, пране, някой и друг quickie, ако милият е в настроение...

– Това прави половината от деня. А другата половина?

– Ами ние сме следобедна смяна. Може някъде преди обед, но само за час-два. Ако ти се пие кафе... чай... в някоя скапана сладкарница...

– Хм, по-добре не. Но аз имам и някоя-друга по-добра идея.

– Като например?

– Например да вземеш едно такси и да дойдеш дотук. Двайсет километра са, не е вселена.

– Аз да идвам? Че кой кого търси?

– За да прием кафе в някоя сладкарница? Това вече го зачеркнахме, нали?

– Мразя я тая твоя логика. Все една такава неумолима излиза... И какво ще правим в твоето скапано родно място? Да не би там сладкарниците да са по-малко скапани?

– Cut the bullshit, Johnson! Тук разполагам с малко свободно пространство. Къщата е малка, но празна.

Той едва се сдържа да не прибави „като България“. Това нямаше да ѝ хареса, знаеше го предварително.

– Хм, мога и да опитам. Но ще бъде много набързо. Уф, тоя мой късмет скапан... Мразя ги бързите от всичко най-много, а все на такива налитам.

– Щото само си мислиш, че ги мразиш. Пък и къде време за любов по тия ширини? Аз ли да ти ги обяснявам тези неща? И освен това, опитвай се да употребяваш по-малко думата „скапан“. Личи си, че преподаваш на тийнейджъри.

– Хе, виждал си ти български тийнейджъри на снимка. Ако знаеш само какво говорят днешните, ще се изчервиш чак зад ушите.

– Добре, добре, после ще се образуваме. Ще дойдеш ли или не?

– Ще дойда, какво да те правя?

– Така вече е по-добре. Кога?

– Утре към десет. Хайде да свършваме, че Мариан нещо много утихна оттатък. Нали го знаеш какъв е?

– ОК, до утре тогава.

– Забрави да кажеш, че ме целуваш. Остаряваш.

– Утре, утре, утре.

* * *

– Слушай, слушай, много набързо. Обаждам ти се от двора, едва се измъкнах, уж да изхвърля боклука. Нашата работа няма да стане, моичкият съвсем полудя. Сигурно е дочул нещо, от вчера насам ме дебне на всяка крачка, не мога да мръдна никъде. Извинявай, много ми се искаше, но просто

няма как. Не ме пуска да мръдна, навсякъде щял да дойде с мен, ако излизам. Много гаден става, когато е такъв, по-добре хич да не опитваме.

Той изскърца със зъби, така че тя да го чуе, после каза:

– Нали знаеш, случайности няма. Не и на тоя свят...

– О, престани с тъпите си философии! Аз на ченгел се рачкеквам, за да му угодя, а той ...

– Добре, добре, извинявай! И аз съм много разочарован, да не мислиш, че се радвам?

– Упс, той май ме гледа отгоре. Сега пак като започнат едни разпити...

– Абе момиче, ти защо ги търпиш всички тия истории? Няма ли най-послед да събереш смелост и да се разведеш?

– За да кукувам като теб, така ли? Хайде, стига, че нямам време. Чао, ще ти позвъня по-късно.

Тишината забръмча в главата му като цял рояк оси и той се насили да седне и поработи малко. Работата, закъде сме всички без работата?

* * *

– Ало?

Пак гола, толкова гола...

– А, освободи ли се най-послед? Сигурно си в междучасие. Как е работата?

– Cut the bullshit, Johnson! Аз съм на вашата скапана автогара, не знам как да намеря пътя до вас.

– Упс, тоя път наистина ме хвърли в ъгъла. Как така на автогарата, нали си на работа?

– Дадох на хлапетата свободен, само да седят мирни и никой да не ги усети. После Веско ме докара дотук.

– Кой е Веско?

– Един колега, много ми се слага. Дано после да не настоява за отплата. Е какво, ще ми кажеш ли как се стига до вас или да се връщам обратно?

Той изведнъж почувства как коленете му омекват. Не можеше да се мери с нея, винаги беше подозирал, че тя е далеч по-лудата от двамата им. Докато имаше чувството, че държи нещата под контрол, всичко беше наред. Но така неподготвен, в една напълно неочаквана ситуация? Тук въкъщи? С колегата в съседната стая? Със съседите? С цялото малко, пропито от любопитство градче, където всички живеят само заради ключките? С цялата малка, скапана страна... С целия му скапан живот, по дяволите!

– Не, не, по-добре аз да дойда. Почакайте там пет минути, идвам веднага.

– Ама нали...

– Няма нали, идвам веднага.

Тя замълча, но разочарованието се процеждаше от телефонна като прозрачна, лепкава слуз. Беше свикнала, познаваше мъжете си.

Той бутна телефона в джоба си и хукна навън.

* * *

– Е, тук не е чак толкова скапано. – Той все не успяваше да намери място за ръцете си и се почувства ужасно облекчен, когато младата келнерка най-после им донесе менюто. – Две дълги кафета и чай, черен, с мляко. Оставете ни менюто, ако обичате. Искам да потърся още нещо.

– Само едно кафе – обади се Веско, който дори не беше си дал труда да седне. – Аз ще мръдна малко да се разходя, тук имате добър рибарски магазин. Отдавна не съм идвал. – Погледна към нея, тя му се усмихна с дежурна благодарност и той запраши нанякъде в жегата.

– Не си помръднала и на милиметър. – той се загледа в краката ѝ, знаеше, че тя обича такива погледи.

– Да, учениците все още подсвиркват подире ми – усмихна се тя скромно. – Ти обаче доста си сложил. Нещо май не ти понася ергенският живот. Само не ми казвай онова за големия камък и голямата риба. Не ме разочаровай, моля те!

Тя взе ръката му в своята, поднесе я до устните си и започна лекичко да я целува. Той се насили да не се дърпа – слънцето припичаше безжалостно, излишните килограми започваха да се топят и да произвеждат тъмни петна под мишниците му. Пък и не беше успял да облече нова риза, тази май понамирисваше след три дни носене. Дървената пейка под задника му изведнъж стана някак непоносимо гореща, той неволно започна да се върти като на изпит.

– Добре, добре, ей сега ще те оставя на мира. – Чудно, тия същества май наистина могат да четат мисли. – Ти както винаги нямаш време за целувки, нали?

– Съжалявам, нещо не бях подготвен – думите се изплъзнаха преди да е размислил и той веднага съжали, но вече беше късно.

– All the world's a stage – промърмори тя философски, после скръсти крака по такъв начин, че блестящият триъгълник на бельото ѝ просто му избоде очите. – И какво сега, така ли ще се гледаме?

Бръкна в чантичката си и извади кутия цигари, на секундата откри неодобрението в погледа му и ги прибра обратно.

– Ама не, моля те, ти си пуши, няма нищо.

– Остарял си – повтори тя, после сбърчи чело и започна интензивно да обмисля нещо. В очите ѝ изведнъж просветна онова познато пламъче. Дяволчето Фют, лично.

– Слушай, тия тук нали имат тоалетна?

– Разбира се, че имат, това да не ти е... – той едва не си прехапа езика. Все още не можеше да се окопоти, чувстваше

се някак безпомощен и това го изпълваше с немалка злоба. – Ей тук, отдясно.

– Нали знаеш колко съм зле с ориентирането. Ела, покажи ми пътя.

Той я изгледа недоверчиво, но тя му отвърна с толкова невинна усмивка, че преди да се е усетил, той вече я водеше из полутъмното коридорче, осветено от унила евтина лампичка.

– Ето тук. Дано да имат тоалетна хартия.

– Абе кой ли му пука. Ела, ела, влизай вътре с мен.

– Ама ти... Какво си намислила, ей?

– Стига си се правил на глупак, влизай и не питай повече.

Вътре, слава богу, не вонеше. Той си отбеляза да даде по-голям бакшиш на излизане. Една чиста тоалетна тук е нещо като... добре де, четворка, от тотото. Само дето е с клекало, без седалка, но с тия неща човек свиква. Ей го, чехът дори на картинка го сложи, това българско клекало. Национален белег, няма как.

Междувременно тя го беше сграбчила и безмилостно впи-ваше устни в неговите. Той ѝ отговаряше, симулирайки ентусиазъм, но сърцето му биеше приглушено и единствената жива мисъл в главата му беше „ами ако дойде някой?“ Мразеше се, но не можеше да престане.

Пръстите ѝ, сърчни и опитни, вече разкопчаваха колана му, докато другата ѝ ръка уверено водеше неговата под нищожното покривало на минижупа. „Леле, какво съм петно“, помисли си той, но кръвта в главата му вече започваше да шуми и той се остави да бъде воден без повече съпротива. Бельото ѝ се състоеше само от няколко ивици еластична, вероятно прозрачна материя. Практична работа – няма нужда дори да се смъква, достатъчно е просто да се побутне настрана. Пръстите му започваха вече да се движат от само себе си, извършвайки познатите, рутинни операции, без директна команда откъм мозъка. Тя беше повече от влажна – винаги

е била такава, надарено момиче – и повикът на природата малко по малко започна да измества назад ужасяващото притеснение в главата му.

– Хайде, повдигни ме малко – прошепна тя в ухото му, покрай езичето, което комай напираше да проникне чак до другата страна на главата му. – Толкова ли не си гледал кино, трябва да ме подпреш на стената и... а, така вече е по-добре.

Погледът му неволно падна върху огледалото, което равнодушно отразяваше голия му, отпуснат задник и свалените на букаи панталони. Дано само по гащите му да няма петна, за Бога! Той се насили да демонстрира участие, но съзнанието му отказа да се подчинява и започна самостоятелно да обхожда всяко ъгълче на кенефа – да, именно – докато в същото време той се стараеше да пъшка убедително. Тя от своя страна се друсаше без никакви шегички и стоновете ѝ вероятно се чуваха чак оттатък. Боже, помагай! Добре, че поне е лекичка, петдесет кила мокра, инак сигурно нямаше да може да я държи дълго време в тази комична поза. Я гледай, тия наистина имат тоалетна хартия. Цивилизацията яко е проникнала тук, не може да се отрече. Само дето клекалото се нуждае от солидно почистване, последният потребител комай е бил малко небрежен, но нейсе, няма да се заяждаме, можеше да бъде далеч по-лошо. А инак тук е неочаквано чистичко, слава Богу. Уф, тя най-после свърши. Само да не вземе да го чака сега, за това наистина няма никакво време.

– Ох, страхотно беше. Винаги съм знаела, че съм си родена за кино. Беше също като в оня филм, забравила съм му името. С Мики Рурк и Ким Бейсинджър.

– Девет седмици и половина. От Ейдриън Лейн – изстреля той механично, докато с облекчение вдигаше панталоните си. Гащите му са чисти, късмет работа. А той едва не беше умрял от притеснение. Така е то, когато човек не може да се подготви. – Впрочем, и на мен много ми хареса.

– Ами хайде тогава отново. Добре бе, добре, само се шегувам – добави тя, открила уплахата в очите му. Все пак не можа да се сдържи и процеди едно хладно „Мъже“, от което отново го избви на пот. – Хайде, да се връщаме.

Веско чакаше на масата, ровичкайки в някакви рибарски такъми, които очевидно бяха го пренесли в един друг, по-добър от тукашния, свят. М-да, някои хора просто са родени с късмет

– Ние трябва да тръгваме. Леле, колко сме закъснели – разбърза се тя. – Веско, хайде пали Ладата.

Онзи стана и покорно се отправи към колата. Няма „здрас-ти“, няма „довиждане“ – сигурно отвътре все пак го гризе нещо човека, инак едва ли щеше да бъде толкова мълчалив. Ах, да, време е за сбогуване. Уф, свърши се!

– Не ми се обаждай повече – прошепна тя в ухото му на раздяла. – Така е по-добре, нали разбираш?

– Да, да, разбирам – съгласи се той унило. – Да те изпратя ли до колата?

– Няма нужда, тоя път ще намеря пътя и без помощ...

Той я изгледа жално. Това поне можеше да ми го спестиш, а?

А краката ѝ наистина са ужасно хубави, даже и на тия години. Ех, късмет имат някои хора!

Погледът му падна върху сметката, която вече лежеше готова на масата. Какво, пет лева за две кафета и чай? Тия какво си позволяват?

– Келнер – провикна се той. – Може ли за момент. Тая сметка тук...

Откъм колата се дочу смях, после тя се провикна чак оттам:

– Всичко е вече платено, не се безпокой. Хайде, със здраве!

Слънцето продължаваше да прегаря. Боже, как оцеляват тия хора в такава жега? Как го постигат, Господи?

Сълзите

– **Д**а те оставя ли сам? – попита майка му изотзад и се закашля, остро, режещо.

Той не отговори, придърпа с крак една от табуретките и се отпусна тежко върху нея. Ковчегът се заклати застрашително и той го подпря с коляно, гледайки стреснато към мъртвеца, който за малко не се изгърси на пода. Беше евтин, паянтов ковчег, направен от тънки летви и прекалено плитък за все още тежкото тяло на баща му, което стърчеше поне с педя над страничните стени. „Утре ще трябва да връзваме капака с въже, ако не искаме да го изгубим по пътя“, помисли той, после се запита дали не е редно да целуне баща си, но възсънната студенина го отблъскваше и той се задоволи с това да поправи малката китка изкуствени цветя, бутната в ревера на старичкото, поизносено сако.

Майка му затвори вратата зад себе си. Той зарови глава в ръце и се унесе.

* * *

Телефонът иззвъня малко преди полунощ и сърцето му подскочи. Мразеше тия късни обаждания, винаги беше ги мразил. Знаеше, че рано или късно ще дойде и това, но все се беше надявал, че ще го завари някъде през деня.

Беше Люси, жената на брат му. Гласът ѝ трепереше, той трябваше да се напряга, за да я разбира.

– Кога? – изръмжа той, притискайки слушалката към ухото си с все сила. Болката го успокояваше малко.

– Днес, преди два часа. Инфаркт, докато се качвал по стъпалата. На място.

– Батко какво прави?

– Плаче, не иска да говори. Погребението е в други ден. Не можело да се отложи, защото спира тока, повече от два дни не могат да го държат в моргата.

– Добре, аз ще се оправя – каза той и прекъсна линията. Ухото го болеше и пицеше тъничко, някъде отвътре.

– Да те оставя ли сам? – попита жена му, някъде откъм другата страна на леглото.

Той изръмжа нещо нечленоразделно и се зави през глава. Сега вече го болеше не само ухото, болката се беше разпротряла из дребните костици по долната част на черепа му и го караше да скърца със зъби, тихичко, за да не се чува. Опита се да открие в себе си нещо, което би могъл да нарече с някакво свястно име – скръб, мъка, може би дори отчаяние – но вътре нямаше нищо, той се чувстваше празен и лекичък, толкова лекичък, че дори една пръдня би го запокитила напред като реактивен двигател. Впрочем, вечерята тежеше в стомаха му като камъните в корема на вълка, той напразно се въртеше и търсеше позиция, в която да успее да заспи. По дишането ѝ можеше да разбере, че и тя не спи, че иска да му каже нещо, може би нещо мило, добро, човешко, но празнотата го беше оставила безсилен и изцеден, като пословичната риба на сухо, и сега той не успяваше да събере сили, за да отвърне на зова ѝ – докато накрая тя се отказа и заспа, оставяйки го сам и вслушан в приглушеното тракане на стенния часовник, което днес, кой знае защо, му напомняше за терцините на Данте.

* * *

Изглежда в края на краищата все пак беше заспал, защото не си спомняше за привичния ужас преди приземяване –

опомни се едва когато почувства как някаква ръка го разтърсва, внимателно, но упорито. Беше една от стюардесите, не съвсем младо момиче, но с хубав и стегнат задник, в който той напразно беше се опитвал да се заглежда, още на тръгване, в Берлин.

– Пристигнахме – каза тя с професионална усмивка. – Добре дошли в София.

– Колко е часът? – попита той ужасено, докато яростно дърпаше раницата си от багажното отделение. – Закъсняхме ли?

– Не, напротив – изглежда го тя изненадано, почти уплашено, но той вече хвърчеше напред по празния коридор, някакъв странен, разсеян терорист, забравил да изпълни мисията си.

– К’во става, пич, таксе ли търсиш? – Брадясалият, дългокос тип го изглеждаше преценяващо, подръпвайки от фаса си. – Айде с мене, няма да се пазарим много.

Той мълчеше.

– Пич, ти добре ли си, а? – онзи го изглежда загрижено. – Нещо много си пребледнял, да не ти е лошо?

– Баща ми... го погребват утре – изграка той, потискайки болката, която този път се беше загнездила в стомаха му. – Трябва да хвана нощния влак за Шумен, в единайсет. Или да ме караш до Шумен, но не знам дали имам толкова пари.

Онзи подсвирна и погледна часовника си.

– Двайсет минути отгук до централна гара... Добре, пич, моли се само тая нощ да са пияни сите софийски катаджии. Хайде, идвай.

Уличните лампи по Цариградско шосе прехвъркваха над главите им като тараби. Шофьорът беше се вкопчил във волана с побелели ръце, тихичко си напяваше Руфинката и само от време на време яростно натискаше клаксона, за да прошепне след това „яки са ни ангелите, пич, и тоя път ни се размина“. Той се беше свил в седалката, повтаряйки си, че все

пак е закопчал предпазния колан, затваряше очи при всяко следващо изпреварване и притискаше с две ръце раницата към стомаха си. Добре, че не беше ял нищо.

– Давай, давай, пич, имаш три минути още! Не се осирай накрая, братче, бягай! Не ти ща парите, бягай, чуваш ли? Аз да не мислиш, че баща нямам?

Той си обеща да даде парите на първото цигане, което се мерне пред очите му, после затропа лудо по мръсния под на празното, миризливо фоайе. Дебелата лелка зад мътното прозорче стреснато отброи парите му, изръмжа нещо на изпроводяк и продължи да дреме. Той отново хукна, болката заедно с него.

* * *

– Успях, тате, пристигнах – прошепна той уморено. Дебелата свещ, втъкната между пръстите на мъртвеца, замига припряно в отговор. – Уф, ще си събуя обувките. Ти прощавай, ако понамирисва, от вчера съм на път.

Априлското утро, сиво и опушено, не бързаше да прогонва мрака отвън. Той внимателно придърпа табуретката до стената, облегна се и с наслада пое студенината на неотопления зид. Побиха го тръпки, отдръпна се. Чак такава жега не чувстваше.

Поседя малко, вгледа се в жабешки плоското, непознато лице, въздъхна.

– Ама и ти намирисваш, тате, ще отворя малко да се проветри. Само малко, знам, че не обичаш течение.

Пламъкът на свещта затрепери сърдито, но после се успокои, притихна. Старецът винаги е бил разбран човек.

– Едно момче помогна, нашенче. Само дете не ни утрепа и двамата, вече си мислех, че заедно ще вървим нагоре... Уф, прощавай, глупости говоря, от безсъние ще е.

Поседяха още малко, помълчаха.

– Тате, ще те питам нещо, няма кой друг – престаши се той накрая. – Ти да не се обидиш нещо... Малко ме е срам, ама няма как. Защо не мога да пророня и сълза бе, тате? Аз човек ли съм или камък? Каж ми, защо е така?

Свещта го изглежда учудено, замисли се, после припука няколко пъти, но дръпна нагоре и се разгоря уверено. Той въздъхна облекчено.

– Уф, вече си мислех, че ще ми се скараш. Ти сигурно си забравил, ама аз помня как те питах като дете защо никога не плачеш, а ти все ми казваше „Щото съм татко“. Чак после се престаши и ми разправи, че и ти плачеш понякога, ама тайно. Само че аз и тайно не мога, тате. Срам ме е страшно, мъча се, но не ще и не ще. Не знам какво ще правя утре, като се съберат хората. Бива ли такова нещо, а, тате?

Стана и затвори вратата към терасата. Старата къща започваше да се пробужда, с проскърцване и покашляне, може би почесвайки се там, където човек се почесва сутрин ... От долния етаж вече се чуваше суетня, тракаха врати, носеше се миризма на готвено.

– Добре тате, аз ще те оставям тогава. Малко да се стегна, че съвсем на партизанин съм замязал. Пък и хората ще искат да ме видят, жива мечка от Берлин дошла... Хайде, ти почивай.

* * *

Ръмеше неприятен ситен дъжд, над гробищата брулеше безмилостен вятър и поп Стайко през цялото време притискаше килимјавката си, ако и да се мъчеше да чете старателно – брат му беше дал някой лев отгоре, за да пробуди поне малко ентусиазма на отчето. Червеният му ракиджийски нос капеше, старецът се секнеше басово в голяма кърпа на квадрати и продължаваше да чете, търпеливо изреждайки безкрайните имена от списъка, приготвен от някой грижлив

роднина. Сигурно чичо Димчо, той май единствен знае историята на семейството.

Обядът премина делово, без ненужни прекъсвания. „Слава Богу, че тук няма навик да се държат безкрайни речи“, мислеше си той, докато опъваше поредната ракия – мека, но яка, като тукашните хора. Ако не я държиш под око...

Брат му седеше до него, наплакал се беше, сега изглеждаше явно облекчен, даже беше се впуснал в дълги, заплетени и несмели обяснения с братовчедата, с когото не разговаряше вече от години. Майка му беше прекалено заета да подтичва и да се грижи за всичко, черният чембер се беше килнал и откриваше хубавите ѝ, все още напълно запазени коси. От време на време огледалото отсреща му показваше едно присвито в спазматична тръпка лице, цялото само очи, заради тъмните кръгове, и той бързаше да отмести засрамен поглед. Не, нито следа от влага. Сухи, вторачени, вкочанени очи.

Вечерта отпусна натежал корем, денят се беше изнизал като тъничка пушилка, незабелязано. Вкъщи работата продължаваше – отново софра, този път само за най-близките, отново тежки лица, постепенно олекващи под ласкавата длан на ракията. Той седеше заедно с всички, дори не безучастно, дори разпалено, когато някой започнеше да разправя една или друга от безкрайните истории на баща му...

– Та купил значи бай Митко две дини, ама големи, по десетина кила, и понеже не му се навежда чак до задната седалка, треснал ги до себе си на предната, ама те големи, мястото тясно – и таман изпърпорил до края на баира с Трабанта, по едно време, що щеш, отваря се страничната врата и дините, бухта-бахта, надолу по баира. Бай Митко псува отгоре яко, нали го знаете какво гласище имаше, ама дините не слушат, дъндуркат си надолу и даже подскачат по паветата, мислят си тъй ще им се размине. Отдолу пък се задава Бодуров, облекчен в най-новия си костюм, туй май някакъв празник беше. И вика нагоре: „Енев, няма страшно, аз сега ще ги хвана и две-

те!“ Хубаво, ама баш пред него едно кър-паве, подскача значи оная ми ти диня, пръсва се на сто парчета и – пляс – право отгоре на Бодуров, барабар с новия костюм и всичко. Единият псува отдолу, другият отгоре, цял концерт направиха, като котараци напролет, после два месеца не си приказваха.

Компанията се застиска, напъна се да остане сериозна, както го изисква случая, но накрая не издържа и започна да дудне приглушено, като ручило на гайда. Той също се улови, че се тресе неударимо, макар и да знаеше историята наизуст, в нея нямаше нищо измислено и тя отдавна вече беше станала неотменна част от фолклора на малкото градче, зажадняло за малко разтуха, като всяко провинциално гнездо.

– Ами оная, другата, като бяха едно време комбайнери. С Ламбов двамата, не я ли знаеш? Е, чакай сега, тя тая е още по-сладка. Отиват те значи на кирия, комбайнерите много им плащаха, пък през лятото винаги имаше нужда от доброволци, плюс това текезето безплатно хранеше. Та седнали нашите двамка в стола на текезето, Андрей готвача техен човек – и да вземат да изядат, ако щеш вярвай, цяла една тава с кюфтета. Надули се като плондери, не могат да се наведат и обувките си да завържат, ама нали са комбайнери, отиват след обяд пак на полето. Хубаво, ама Ламбов по едно време нещо го стегнал стомах, спрял той комбайна близо до един орех и вика на нашия: „Енев, аз сега се връщам, нещо зор ме гони.“ Бе десет минути, бе двайсет, половин час – няма го човека и това е. Отива бай Митко – и що щеш. Ламбов като клекнал, хич да не види, че му се подвила престилката, комбайнерската, и да вземе да свърши всичката работа върху нея, като на килимче. А той, нали го знаете, сто и трийсет кило човек беше, та и голямата му работа и тя не е от най-малките – напъва се значи да стане, ама не може, къде ти! Приклещена престилката под големия товар, не го пуска да стане и – край! И понеже го е срам, не смее да гъкне, клечи си там и чака да изсъхне, та да

олекне. К'во се хилите бе, чиста правда ви разказвам, после два часа му стъргали престилката с чукедечи, доде запрлича отново на нещо.

– О, тя тая нищо не е. Ами като ходили веднъж за риба, ама по забранено време, и от страх да вземе Ангел да си закачи джуката на собствената въдица, в тъмното... Та да видиш после как се буди доктор Марчев посред нощ, пък после как ги изтипосаха в градския вестник, глобата едно на ръка...

Ами тая... Ами оная... Историите летяха една след друга, все по-пиперлии, по-засукани, сърцата се отпуснаха, лицата се зачервиха. И тук изведнъж нещо го преряза отвътре, стомахът му се присви, той едва успя да скрие лице в шепи и се разтърси от конвулсии, безсилен да направи каквото и да било против напора на бурята, която напъваше да се излее през очите му. Хората изтръпнаха, замълчаха, брат му го изведе, почти изнесе, в съседната стая, но вечерта вече беше приключила и скоро след това всички побързаха да се сбогуват, със сконфузени, смалени от срама лица.

Само мъртвецът продължи да се смее, предоволен от случилото се, някъде там, от високото.

По-късно, вече в късна нощ, той се пробуди, преобърна прогизналата, мокра възглавница, прошепна сънно „Благодаря ти, тате, много ти благодаря!“, и заспа отново, дълбоко и спокойно.

Ангелицата

– Здравей – каза някой изотзад и той за малко не се подхлъзна от седалката на протрития въртящ се стол, верен съратник в безкрайната битка с думите.

Обърна се бавно, проклинайки болката във врата, която не му позволяваше по-бързи движения. Размазаният образ отсреща му напомни, че е оставил очилата си някъде по работната маса, затърси с ръка зад гърба си, все още парализиран от страх, откри ги, надяна ги на носа си...

И застина.

Отсреща го гледаше най-ангелското, най-красивото лице, което би могъл да си представи някой след Рафаел – безумно, неописуемо хармонично, изваяно с онзи природен замах, който никаква човешка ръка не е в състояние да възпроизведе, с високи скули, огромни, бездънно-сини, малко по детски наивни очи, тясно носле и устни, изпълнени с чувство, но не и чувственост – всичко това обрамчено от нежно-чуплива кестенява грива, най-прекрасна рамка на най-прекрасната картина. Дори светлината падаше върху чертите ѝ по някакъв особен, пастелно-мек начин, до болка познат от професионално филтрираните холивудски филми, но инак напълно несъществуващ в природата. Гледката беше толкова смайваща, че сърцето му се разхлопа и започна да боли – истински, не на шега. Той преглътна конвулсивно и запита, повече от глупаво:

- Коя си ти?
- Серафима.

– Какво е това, ангел някакъв ли?

– Ангелица – потвърди тя. – Същото като ангел, само че малко по-различно.

Имаше лек логопедичен дефект, също като него, с потъмняване на „ч“ и „щ“ – нещо което, както е известно, иде от определена неразвитост на долната челюст. Той го регистрира и запази някъде в аутисткия компютър на съзнанието си. Това я правеше още по-прелестна и чаровна, разбира се.

– Какво, не ми ли вярваш? – засмя се тя и в душата му прозвъняха нежни, отдавна забравени камбанки.

– Покажи ми... крилата си – измърмори той едва доловимо, преди да е успял да се засрами. – Иначе не вярвам.

Тя измери с критичен поглед малката стаичка.

– Тук е малко тесничко, няма къде. Но ако искаш, можеш да пипнеш.

– Къде да пипна? – Той усети как гърлото му пресъхна. Пред очите му се завъртяха малки вихрушки от светлина, после всичко си дойде на мястото.

– Ето тук – посочи тя лопатките си. – Не се страхувай, нищо няма да се случи. Те са като нокти на котка, излизат само когато аз поискам.

Той се пресегна и я докосна несмело. Материята на дрехата ѝ беше ефирна и нежна, много хлъзгава. Ръката му трепереше здравата, въпреки всички усилия.

– Не, не там – поправи го тя. – По-високо, много по-високо. Ето, усещаш ли сега?

Тя надигна рамене и лопатките ѝ изведнъж се издигнаха изпод кожата като скрити лостове на мощна, покрита с тънка кожа машина. Той се стресна и се отдръпна назад.

– Добре, добре, вярвам ти. Вярвам всичко, добре. Няма... няма нужда от повече.

Тя го изгледа разбиращо, побутна го обратно към стола.

– Тогава значи можем да започнем с работата. Ако искаш, разбира се.

Той ѝ хвърли отчаян поглед. Топлината на кожата ѝ все още се стелеше по пръстите му, като спомен за прекрасен, но вече забравен сън.

– Работа?

– Добре де, наричай го както искаш. За мен е работа. Изпратиха ме да те полекувам малко, да ти помогна. Ония там горе са решили, че ти стига толкова.

– Аха. И как точно протича лечението?

– Не е сложно, даже напротив. Ще се съзерцаваме и ще се смиряваме взаимно. Аз ще бъда твой коректив. Като тръгнеш да правиш някаква мисъл, реакция или действие, пречупи го през идеята за опиянение, бавност, приемане, хармония, спокойствие, пусни филизи на приемането и си очертай ситуацията като идолна и слънчева за теб. Бъди приятел със себе си, със собствения си уют, а не враг. Гордостта те води до максималните олтари на собствената ти недостатъчност... Няма смисъл от това, много е лимитиращо.

– Разбра ли ме? – попита тя с леко неуверен глас, след като той не беше показал видима реакция в продължение на няколко минути. – Или да го кажа отново?

– Може ли... да пипна... още веднъж? – попита той, гледайки към пода. – Само мъничко, обещавам.

Тя го изгледа подозрително.

– Добре, но няма да ме гъделичкаш. Предния път страшно ме досмеша, едва се сдържах. Само бавно, и с цяла длан, не с пръстите.

– Бла... благодаря – прошепна той и протегна ръка, със затворени очи. Тялото му се изпълни с лекичко, пеещо блаженство. Краката му се отделиха от земята, той се понесе нанякъде, лек като перце, като пухче, носено от бриз. Нежна музика, или може би ромолене, го изпълни от глава до пети,

той си пожела да умре, ето сега, в този миг, но познанието го застигна начаса, накара го да отвори очи и да развали магията, противно на собствената му воля. Стана му толкова криво, та чак му се доплака.

– Чакай, чакай – дочу се гласът ѝ отдалече, страшно отдалече. – Какво е това?

– Кое това?

– Това на дясната ти ръка. Защо не се движи пръстът?

– А, това ли? Нищо сериозно, заболяване на сухожилието. Идва от жлъчката, колкото и странно да звучи. Но не ми пречи ни най-малко, аз и така си тракам по клавишите като гросмайстор. Някой ден този пръст съвсем ще престане да се движи, но дотогава...

– Добре, добре. Дай тук, ей сега ще го оправим.

Тя внимателно го придърпа към себе си, подхвана ръката му и я сложи под лявата си гърд, точно върху сърцето. Усещането беше като от електрически удар, но сладък, убийствено сладък удар, право в мозъка, право в центъра на всичко, което те прави роб на сетивата и усещанията, роб на тялото. Той така се засрами от очебийната си ерекция, че започна да се дърпа и за малко не развали всичко.

– Ще кротнеш ли най-после или да те изоставям на съдбата ти? Стига си пърхал като пиле, не мога да се съсредоточа така! А, сега вече е по-добре.

Той запухтя като пословичния парен локомотив, но си наложи да стои мирен, макар и да имаше усещането, че тя бавно, неописуемо бавно и сладостно одира кожата от тялото му. Разтрепери се неудържимо, зъбите му затракаха, от гърлото му се понесе тънко, протяжно стенание, съвсем по женски, засрамващо и неконтролируемо, устата му се изпълни със слюнка, очите му се замъглиха и престанаха да функционират. Вече си представяше как започва да се лигави и омазва със собствените си сокове, безсилен да се противопостави на

удоволствието, неспособен на каквото и да било съзнателно усилие, изпълнен единствено с непосилния, зареден с Танатос екстаз, повтарящ до безсъзнание една-единствена дума: „Още, още, още“. Главата му се отдели от раменете, напусна го. Един след друг започнаха да го напускат и останалите крайници, после вътрешностите, замотани на грозно, някак неприлично кълбо, после всичко останало, докато остана само онова, единственото... Той запулсира заедно с нея и забрави всичко – наистина всичко, всичко, всичко.

* * *

Когато дойде на себе си, се оказа на леглото, покрит с леко одеяло, някак странно лек, сякаш отслабнал с десетина килограма. Тя седеше в тъмното и шумолеше със страниците на някаква книга.

– Какво правиш? – попита я той предпазливо.

– А, събуди ли се най-после? Вече си мислех, че ще спиш така до утре. Аз си намерих тук една книжка с комикси, ужасно е развлекателна. Беше единствената непозната книга в библиотеката ти.

– Те... те са на сина ми – изстреля той бързо, после се засрами и добави. – Но аз също ги харесвам много.

– Как е ръката?

– А? Ей, почакай, аз съвсем бях забравил.

Той размърда предпазливо пръсти, после се опипа бавно, за да се увери, че става дума за дясната му ръка, изведнъж трескаво започна да търси ключа на нощната лампа, включи я и загледа невярващо здравата, непокътната ръка – такава, каквато я помнеше отпреди повече от тридесет години. Погледна ококорено към Серафима, тя му смигна съзаклятнически и отново се задълбочи в комиксите си.

– Ей, слушай – подхвърли той несмело, опитвайки се да изглежда естествено. – Аз имам и други увреждания, на... малко... по-специални... места.

– Знаех си – промърмори тя разочаровано и положи книгата до себе си. – Знаех си, че няма да е лесно с тебе, ония там ме предупредиха, че си голям майстор на отлагането. Хайде, давай, показвай другите места.

– Ама... за тях ще ни е нужно повече време – изграка той, изчервен до уши. – Те... не са толкова лесни за лекуване.

– Няма страшно, аз разполагам с вечността – отвърна му тя радушно. – Пък и ми харесва да те лекувам. Приятно е едно такова. Като люлка.

– Да, да, и аз искам люлка. Люли, люли, чак до вечността.

Тя се усмихна мълчаливо и се зае да разкопчава ризата му.

Малка нощна приказка

Добър вечер, уважаеми господине, ще ми позволите ли да ви предложи скромната си компания в тази толкова сива и неприятна берлинска вечер? Човек рядко среща сънародници тук, или ако ги срещне, бърза да свие в най-близката пресечка, най-често от притеснение, че може да бъде припознат като един от тях. Шумът, нали разбирате? Ръкомахането, възбуденото говорене, цялата онази балканска екзотика, която *новите* носят открито, преди да са се научили да я крият. О, вие също познавате това усещане? Сродна душа, интуицията не ме е подвела. Не ще и дума, безкрайно приятно ми е да се запознаем. Повярвайте ми, това, което върша, е голямо изключение. Не знам защо точно се пристраших да ви заговоря, може би носталгията витае особено силно в тая част на града, особено сега, покрай двадесетгодишнината, която някои празнуват, а други проклинат. Плюс това не съм виждал български вестник от цяла вечност, повярвайте ми. Хе, хе, не съм изгубил много, казвате? Може би, може би... Все пак някои неща променят вкуса си, когато човек не се е докосвал до тях толкова дълго време. Ще ми позволите ли да хвърля кратък поглед? В замяна на това обещавам да ви препоръчам някои от местните лакомства, които може би ще намерите доста интересни. Опитвали ли сте например оригиналните берлински желирани свински крачета? С кисело зеле и картофи, разбира се. Безкрайно нездравословни – и буквално приканващи към облизване на пръстите. И в никакъв случай не поръчвайте Берлинско пилзенско с тях. Отвратителна

бира, уверявам ви. Направена от касапи за касапи – остра и грубиянска на вкус, приканваща единствено към често ходене до тоалетната. Ако искате да опитате някоя от по-фините тукашни пилзенски, препоръчвам ви северните. Люпцер, Йевер, може би дори Бекс, макар че пиенето на експортна бира тук не говори за особена изтънченост. Великолепен, фино-режещ и горчиво-мъжествен вкус, между другото – нищо подобно на тукашния парфюм, за да не кажа по-точна дума. Ах, кой ли се интересува, впрочем? Самият аз ненавиждам тъмните бири, но пък в замяна на това обожавам житните. Само че при тях важи точно противоположното правило: Go South, ако ми позволите да се изразя така. Най-добрите житни бири идват от Мюнхен, разбира се. Ердингер, Льовенброй, Пауланер... О, благодаря ви! Да, с удоволствие приемам поканата. Аз не страдам от излишна гордост, пък и, както може би сте забелязали, най-добрите ми времена, моят prime, вече са поотминали, за съжаление. Но вие ме задължавате безкрайно, дали ще ви досадя, ако ви предлага да се реванширам с една история? Радвам се, радвам се да чуя това. Не знам дали сте забелязвали, но хората най-лесно разкриват душите и съдбите си пред непознати. Има нещо безкрайно приканващо в тази смесица от анонимност и – ако ми позволите думата – лека интимност, която просто приканва душата и тялото към разкриване. Жените обожават това, повярвайте на един преминал през доста женски преддверия човек. Ако някога сте се питали каква е тайната на бързия успех, то това е смесицата от анонимност и интимност, на която повечето от тях изобщо не могат да устоят. Човек само трябва да знае как да им я предложи. Впрочем, нека не избързваме. Наздраве, за ваше здраве! О, благодаря. Обикновено избягвам да пия за собствено здраве, това ми звучи някак... напусто. Впрочем, както и да е. О-о-о, великолепно. Обожавам ледената яснота на немската бира. Нищо по-представително за немската душа от този

толкова чист, рационален и леденостуден вкус. Да живее измръзналата немска душа, приятелю, ако ми разрешите да ви наричам така. Тя е дарила на света толкова великолепни, класически-премръзнали лакомства. Бира и Ницше – не познавам по-великолепна комбинация от тази, макар че не държа да натрапвам вкуса си никому. Наздраве, наздраве.

О-о-о, този вкус. Има нещо много женствено в свинските крачета, не намирате ли? Начинът, по който се предлагат на езика, разтапайки се почти в същия момент, в който сте ги докоснали до небцето си. Тази удивителна комбинация между сладна материя и сублимно, сублимиращо се удоволствие. О, жените. Ако само знаеха какъв ценител са изгубили в мое лице, бедните... Но аз отново се увличам и прескачам през няколко стъпала. Да, да, както ви обещах, всичко по реда си.

Предполагам, че като ме гледате така, в сегашната ми форма, едва ли бихте допуснали, че от мен биха могли да се интересуват много жени, нали? О, няма нужда да ме щадите, външният ми вид не лъже ни най-малко. Аз действително съм онова, което в по-патетични моменти хората наричат „една човешка руина“. Нездравият цвят на лицето, липсата на нормално окосмяване, цялата *пречупеност* на това тяло... Всички тези неща говорят сами за себе си и аз не се опитвам да им се съпротивявам, ни най-малко. Пък и за какво? Но, уверявам ви, това не винаги беше така. Когато дойдох тук, преди повече от двадесет години, аз изглеждах доста по-различно, бих казал дори: напълно различно. О, сладката младост. По онова време притежавах тяло, което не бих се посрамил да покажа където и да е. Разумно тяло, както би казал един приятел от студентските години. Тяло, оформено по принципа на Платон – като нещо, което трябва да бъде съвършено не защото е важно, а просто за да остави духа ви на спокойствие, да му позволи да се съсредоточи върху истински важните неща на този свят. Като жените например. Удивително, колко

много помага едно добре оформено тяло, дори и в ситуации, които инак биха изглеждали безнадеждни, да не кажа просто отчайващи... Впрочем, ще се опитам оттук нататък да бъда по-лаконичен. Историята, която ви обещах е колкото кратка, толкова и поучителна, надявам се. Във всеки случай тя ми се струва напълно достойна за разказване, особено в такава приятна и изтънчена компания.

И така, да започнем някъде преди десетина, а може би и по-малко години. Берлин в началото на новото хилядолетие. Обожавам този град, дори и днес, когато гледам на него по-скоро като на гробница, отколкото на място за живеене. Непокорен, буен, изпълнен с живот и бунт град. Нищо подобно на Мюнхен, с неговата показна и мухлясала достопетност, въпреки цялото му богатство и южна грация. Хамбург също е закътана немска провинция, въпреки огромните издателски и търговски бизнеси, повярвайте ми. Никой немски град не може да се сравнява с Берлин, всъщност той няма нищо общо с Германия, поради късмета да бъде разрушен до основи и управляван толкова дълго време под опеката на чужденци. Страхувам се, че добрите немци ще успеят с течение на времето да премелят и смачкат всичко, което прави този град толкова различен, толкова уникален. Но засега тук все още може да се живее, въпреки новия снобизъм на Пренцлауер Берг и Фридрихсхайн. Но Кройцберг все още си остава място, където човек може да изживее неподправена, истинска жизненост...

Отново ли се увлякох? Ах да, Берлин от началото на хилядолетието. Пъстър, непредсказуем, свободен от задръжки и предразсъдъци, циничен, поетичен, безскрупулен и толкова, толкова жив... Имате ли някаква представа за нощния живот на този град, приятелю? Аз също не, вече не... Но по онова време това беше занаятът ми. В кой бранш? Момент, ще стигна и до това. Впрочем, защо не и сега? Моят бранш – единствени-

ят, от който съм разбирал нещо през живота си – са жените, приятелю. Бих казал дори не толкова жените, колкото младите момичета. Имаше време, в което считах всяка жена над 24 години за безнадеждно презряла, каквото и да означава това. Усмивхвате се? Разбира се, аз също бих го направил на ваше място. Кой би могъл да повярва, че тази човешка руина може и да е била нещо по-различно някога? А тя беше, уверявам ви! О, и как още беше!

Мислили ли сте някога за това как ли може да изглежда перфектното прелъстяване, приятелю? Не, не класическото, не онова от „Опасни връзки“. Опитвали ли сте някога да си представите едно модерно прелъстяване, едно такова, на което не може да се противопостави нито един от обектите му? Внимателно подбрани обекти, разбира се. Признавам, че моят патент не би функционирал при всяка жена, повечето от тях може би дори биха го нарекли отвратителен – но пък ефективността му е толкова по-неоспорима, това не подлежи на ни най-малко съмнение.

Успях ли да пробудя любопитството ви? Хе, хе, това ме изпълва със суетно удоволствие, не отричам. Да, да, ей сега ще ви разкрия тайната. Никаква тайна, впрочем, всичко е толкова логично и разбираемо. Значи, за да направите така, че нито едно момиче, нито една жена, попаднала във вашата сфера на действие, да не може да ви откаже, вие просто трябва да я убедите, че тя върши нещо логично, разбираемо и правилно. Да, точно толкова просто. Жените са удивително рационални същества, уверявам ви. Противно на всички клишета и предразсъдъци, именно. Щом само се убедят, че едно нещо е правилно, *hat seine Richtigkeit*, както казват любезните немци, те му се поддават с толкова по-голяма готовност, особено ако то доставя удоволствие. Всичко, от което те се нуждаят, е разрешението на собствените им, мили и безкрайно точно функциониращи, мозъчета. Оттам нататък всичко е повече от лесно.

Виждате ли, по онова време аз работех в онова, което американците, както винаги готови за поредния евфемизъм, наричат с името adult industry. Безкрайно съм им благодарен за това любезно подпомагане, винаги съм ненавиждал откритата грубост на думата „порнография“. „Описание на проституцията“, колко безвкусно всъщност. И колко далеч от истината. Индустрията за възрастни, драги приятелю, днес е нещо, което се практикува от удивително голям брой хора, повечето от които вероятно биха ви издрали очите, ако споменете думата „проституция“. Запитвали ли сте се някога, заглеждайки се по някое прелестно и младо създание, облечено във феерични тоалети на Версаче или Прада, откъде едно толкова крехко, толкова ефирно същество черпи средствата за такъв живот? И дали ви се е случвало да се укорявате в цинизъм, ако неволно през ума ви е минала мисълта, че може би... Е добре, оттук нататък можете спокойно да облекчите съвестта си, защото повечето от тези същества черпят средствата за съществуването си именно от източника, за който си мислите на първо място, приятелю. Индустрията за възрастни и банковото дело днес са двата най-мощно развиващи се клона на всяка модерна икономика, без изключение. С една малка разлика, разбира се – индустрията за възрастни не може да фалира.

Но нека се върнем към моята история. Знаете ли, аз винаги съм се отнасял много трезво към собствените си способности и обикновено се стремя към обективност и рационалност в себепреценките, но когато мисля за това мое хрумване, за това изобретение, просто не мога да избегна думата „гениално“. Такава простота, такава грация и ефективност... Идеята, която аз усъвършенствах непрекъснато, се оказа толкова ефективна, че по едно време сериозно се замислях дали не би имало някакъв начин да се патентова. „Тайната на Дон Жуан“, само че не по Кастанеда, разбира се.

Добре, добре, няма да измъчвам любопитството ви повече. Значи, онова, което правех тогава, бяха интервюта за актриси. Специални актриси, разбира се – едва ли е нужно да обяснявам за какво става дума. Кратка обява в няколко по-популярни Интернет-сайта (MySpace функционираше най-добре, затова съм запомнил само него): „Агенция за таланти провежда интервюта с млади дами (19–24 г.), желаещи да работят в индустрията за възрастни.“ Кратко и ясно. Нищо повече – освен телефонния ми номер, разбира се. И един малък офис, с възможно най-спартанска мебелировка: удобен кожен диван (непременно кожен, това е изключително важно), голяма и стабилна работна маса, почти изцяло свободна от каквито и да било предмети, освен екрана на компютъра, възможно по-малък, за да не пречи. Почти нищо повече, само из ъглите няколко неразпечатани кашони с пощенски печати, колкото да се създава усещане за някаква работа. Ах, да – и трите видеокамери, разбира се – поставени на възможно най-видими места, две на стоянки и една мобилна – които всъщност бяха решаващата част от декора.

Най-гениалните идеи на този свят винаги са най-простите, приятелю. Така беше и с моята. Всеки път, когато се обадеше клиентка, аз ѝ насрочвах час в офиса (само по една на ден, по разбираеми причини). Оттук нататък всичко вървеше като по часовник...

Впрочем, за да придобиете някаква реална представа за това как функционираше всичко, може би най-лесно ще бъде да ви опиша една конкретна видео-сесия. Спомням си – това вече трябва да е било по времето, в което бях отработил всички детайли на психическата подготовка и системата работеше напълно, абсолютно безотказно – та, някъде по това време дойде това момиче... момент, как ѝ беше името. Ах, да, Хана. Нежна 19-годишна пъпка, първи курс в университета, красива, интелигентна, подлудяващо-нервна, самото изкушение.

Не ме питайте защо *такива* момичета решават да търсят *такава* работа, собственият ми отговор е, че всички жени са едни и същи, ако успеете да ги вкарате зад някаква затворена врата. Но това едва ли е чак толкова важно. Важното е, че Хана се появи в моя офис, твърдо решена да докаже, че никой не може да си прави шегички с нея, че тя може да си пробие път в бизнеса без да играе по ничия свирка, такива неща. Прелестна, дългокрака, червенокоса, с малко потниче в цвят бордо върху малък, но великолепно оформен бюст, къса плисирана пола, вееща се около най-прекрасно изваяните бедра, които човек може да си представи, с очевидно интелигентно лице и очи, горящи от желание за сблъсък и победа. Милата, бедна Хана ...

Започнах със стандартните въпроси – всичко беше перфектно отработено, както вече ви обясних. И така:

„Какво ви кара да желаете да работите като модел в тази индустрия?“ (подборът на думите, както и поведението – авторитетно и професионално, без ни най-малък намек за фамилиарност или цинизъм – са изключително важни, ако не искате да прогоните повечето от интересните момичета, които идват).

„О, аз имам много свободно време и търся нещо, с което да го запълня. Нещо, от което да печеля пари, искам да кажа.“

„А, много добре. Тъкмо се канех да ви попитам дали мотивацията ви са парите или славата.“

„Ами, знаете ли, аз идвам от доста консервативно семейство и бих предпочела да не ставам чак толкова известна. Макар че идеята е изкушаваща, признавам.“

Обичах тия разговори до полуда, до възторг и изстъпление, драги приятелю. Милата, нежна мушица, която си мисли, че лети някъде на свобода, докато аз съм перфектно наясно с факта, че още с пристъпването в този офис тя вече е моя... Абсолютно, неоспоримо, напълно моя. Без ни най-малко насилие, разбира се – всичко само чрез силата на убеждението и здра-

вия разум. *Нейният* здрав разум, не и моят, естествено – самият аз не можех да не се подхилвам вътрешно при мисълта за това каква едностранно изгодна сделка сключваме...

Но нека продължим:

„Отлично, Хана. Виждате ли, моята специалност е именно това – да осигурявам работа на момичета като вас. Онова, което аз правя тук, е да подготвям материали, които след това разпращам до продуценти от цял свят, които от своя страна се грижат за това да ви осигурят работа, която носи между хиляда и пет хиляди долара на ден.“

Пауза, за да ѝ дам възможност да си представи сумите, после кратък въпрос:

„Как намирате всичко това?“

При което почти винаги следваше отговор от типа на „Звучи не лошо“ или „Мисля, че е добре“, с възможно най-каменно лице, за да не си личи колко всъщност младата дама е шокирана от невероятния изглед да спечели толкова много пари за един-единствен ден. Бях си подбрал тия суми – достатъчно впечатляващи, но не и абсурдни – и ефектът от тях винаги беше, че милите млади създания започваха да дишат малко по-учестено, може би дори вече започваха да се подмократ, ако ми простите тази толкова натуралистична забележка.

Хана беше особено прелестна, защото непрекъснато жестикулираше по един особен, много експресивен начин. Ръцете ѝ бяха хубави, тя очевидно го знаеше и с удоволствие правеше с тях най-различни фигури, предлагайки ги на наблюдателя. О, това момиче определено започваше да ме подлудява...

„Виждате, Хана, нещата тук функционират по следния начин: както виждате, аз заснемам цялото интервю на видео. Нямаме проблем с камерите, нали?“

„Ама не, разбира се.“

„Та значи, както вече казах, аз изпращам видео материал на различни продуценти. Естествено, в този бизнес те първо трябва да видят как изглеждате гола. Бихте ли станали, ако обичате?“

Лек проблясък на несигурност в очите, микроскопично колебание. О, как обичам автентичността на това колебание, истинността на цялата тази сцена! Виждате ли, приятелю, ако има някакъв смисъл, в който индустрията за възрастни може би все пак заслужава грозното име „порнография“, той е именно в това, че тя е толкова фалшива, толкова неистинска. Хората говорят за страст, но не изпитват страст. Казват си един на друг, че искат нещо, но всъщност не го искат, то им е напълно безразлично. Извършват определени действия, съпроводени с определени звуци, но действията и звуците са също неистински, в тях няма и грам правдоподобност. И ако цялото все пак функционира толкова безотказно, то това се дължи единствено на факта, че то вкарва в действие нашия вътрешен хардуер, заставя ни да започнем да изпитваме точно определени емоции или по-скоро дразнения, независимо от собствената ни воля. В това няма никакво съмнение, защото модерните изследвания показват, че дори хората, които твърдят, че гледането на подобни неща не предизвиква у тях никакви реакции – най-често жени – всъщност вече са започнали да реагират по начина, по който ги е програмирала природата, най-малкото чрез онази определена секреция... така че нещата са железни, почти независими от собствената воля. Но въпреки това цялата тази индустрия е пълна измама, в нея няма нищо истинско и това е също толкова вярно, колкото и онова, че въздействието ѝ е напълно непредотвратимо.

Е добре. Опитайте се сега да си представите порнография – о, Боже, вече и сам не се усещам какви думи употребявам – в която всичко е истинско, абсолютно неподправено, автентично, документално. Защото именно това бяха филм-

четата, които правех аз, приятелю. Абсолютно неподправени, абсолютно автентични. Главните им герои винаги бяха повече от убедителни, а що се отнася до мен...

Впрочем, всичко по реда си. Хана значи се изправи, гледайки ме въпросително, с прелестно, невъзможно за скриване напрежение.

„Бихте ли съблекли потничето си, ако обичате?“

Тя се поколеба, после реши да се разбунтува.

„Тоест, как да го съблека? Имате пред вид, ей така просто, със замах?“

Аз я гледах спокойно, без думи, оставяйки я да реши сама. Мълчанието е по-ефективно от всякакви думи в такива моменти.

„Трябва ли да правя някакви специални движения?“, попита тя малко по-неуверено. Вече започваше да поддава.

„Не, просто го съблечете.“

„Просто така?“

„Да, просто така“

„Ами... добре“

Тя го съблече, разкривайки прелестни малки гърди, със следи от бански костюм върху тях. После кръстоса ръце на гърдите си. Прелестно, всичко толкова прелестно.

„Продължавайте, ако обичате.“

Тя наистина продължи, този път без повече спорове. Постепенно достигаме до решаващата фаза. Направих ѝ няколко комплимента, после взех в ръка мобилната камера и бавно се приближих към нея.

„Как мислите, Хана, какво следва оттук нататък?“

Тя ме гледаше с широко разтворени, но не уплашени очи. Любопитството наистина я измъчваше, очевидно.

„Ясно е, че хората, които ще ви оценяват, ще имат нужда от... някакъв конкретен... материал. Разбирате ли какво имам пред вид?“

„Не съм съвсем сигурна“

„Добре, нека тогава говорим открито. Какво ще кажете да започнем с френска любов?“

Тя изви вратле, изгледа ме насмешливо. Хайде, стига с глупостите. Моля!

„Извинете, не ви разбрах.“

„Това е индустрия за възрастни. Това е порнография. Аз наемам момичета. Наемам момичета въз основа на това, което те демонстрират по време на това интервю. Въз основа на това колко добре се представят.“

„Това... това е сериозно, така ли?“

„Да, абсолютно.“

Тя постави юмруче под брадичката си, замисли се.

„Искате да кажете, това е нещо като модно ревю, така ли? В момента аз вървя по рампата...“

„Точно така.“

Тя започна да се смее, доста нервно. Аз почти изгубих контрол, толкова ужасно ме възбуждаше това самоуверено и все пак толкова невинно същество. Все още.

„Вижте, Хана, ако отидете да си купите кола, ще настояват за пробно каране, нали?“

„Аха, значи това е нещо като пробно каране?“

„Именно.“

„Значи трябва да докажа, че съм стандартен модел.“

„Ами...“

В очите ѝ просветна разбиране. Уф, най-после.

„Значи...“

„Добре, просто ела тук при мен.“

Тя се подчини.

„Протегни дясната си ръка“

Отново правилна реакция.

„...и започни да разкопчаваш.“

„Добре, добре.“

Камерата, разбира се, следваше всяко нейно движение. Без камерата всичко това би било напълно немислимо. Оставих я да поработи около пет минути, да се поизпотти... навсякъде. Не беше от най-опитните, но именно в това беше цялото очарование на тази сесия, естествено. После преминах към следващата фаза. Тя отново се опита да задава въпроси, да отклони или отложи нещата, но вече си личеше, че приема всичко. Мозъчето ѝ вече беше възприело случващото се като *правилно*. Това са правилата на тази индустрия, така се навлиза тук. По някое време дори се разпали, както повечето от тях, започна да се вживява в ролята си, да позира по малко за камерата, да се държи като актрисите, които е гледала, да стене. О, това стенение! Прелест, истинска прелест.

Когато приключихме, времето беше вече доста напреднало. Подадох ѝ стандартната фраза „Не ми звъни, аз ще те потърся, когато имам резултати“ и я изпратих вкъщи.

Разбира се, не ѝ казах, че нито аз съм агент на когото и да е, нито пък предлагам някаква реална работа. Тия подробности, естествено, си оставаха единствено за мен. Удоволствието на паячето, опитващо различни сочни мушички, нали разбира-те?

* * *

Нещата функционираха перфектно. Ден след ден, мушичка след мушичка. Спомням си например една невероятна красавица, Шефани, идеща от изключително известно семейство, току-що навършила осемнадесет години. Честно казано, и досега си мисля, че при мен я е довела просто самотата, тя изглеждаше като всичко друго, но не и като някое от момичетата, които се нуждаят от пари. А и ентузиазма, с който приемаше всичко... Дори и до днес ми настръхва кожата, когато си спомня за това дете.

Всяка от тях беше толкова неповторима, толкова уникална. Бих могъл да ви разказвам до утре, с най-големи подробности. Момичетата, които още от самото начало казваха, че не искат по гръцки. Момичетата, които се съгласяваха на *всичко*. Момичетата, които накрая изглеждаха така, сякаш искат още повече. Или другите, които едва успяваха да дочакат момента, в който да захлопнат вратата зад гърба си. Някои плачеха, тихичко, но покорно, изпълнявайки всичко, което им кажа. Други се наслаждаваха комай повече и от мен, понякога ми се налагаше да търся извинения, за да се отърва от една или друга. Някои имаха малко рогова тъкан в преддверието, други бяха меки и податливи като прелестни, сладки сюнгерчетата. Десетки и десетки, може би дори стотици малки, сладки мушчки. Ах, колко хубаво беше всичко.

И така аз продължавах да работя, печелейки великолепни пари (всички видеоклипове отиваха веднага в Интернет, където всеки можеше да сподели удоволствието заедно с мен – срещу определено заплащане, разбира се). Сайтът ми започна да става страхотно популярен, хората очевидно усещаха, че тук става дума за нещо по-различно, нещо много по-специално от обикновена порнография... Животът беше прекрасен, даже повече от прекрасен. Животът просто беше съвършен.

Докато един ден... Впрочем, не бихте ли поръчали още малко от тази толкова великолепна течност, приятелю? Страхувам се, че инак няма да мога да довърша историята си. Благодаря ви, много сте щедър.

И досега се питам как можах да попадна в толкова елементарен, толкова прост капан. Самозабравата идва преди падението, казват немците... Колко верни думи. Предполагам, че човек с повече... достойнство... сигурно отдавна би се самоубил на мое място. Но аз не мога, просто не мога. Ще ми липсва бирата, предполагам. Бирата и Ницше, както вече споменах.

О, какво удоволствие! Отдавна не бях се наслаждавал на толкова хубава вечер, благодаря ви още веднъж. Хората тук просто отказват да вземат не сериозно човешката мъка, пък и моята история звучи далеч не толкова добре, когато я разказвам на немски език. О, да, да, продължавам веднага...

Та значи, в този ден ми се обади едно от момичетата. Джина, медицинска сестра на 22 години. Височка и хубавка, макар и сламено руса. Спомням си, че беше много ентузиазизирана по време на сесията, май наистина вземаше много на сериозно всички мои глупости за порно-кариера и се стараше истински, по едно време чак ми стана жал за нея. Беше изминала повече от година от тогава – това със сигурност би трябвало да ми изглежда подозрително, откъде-накъде ще ме търси отново, една година по-късно, след като отдавна вече е разбрала, че се е старала за оня дето духа? Но тогава не мислех за такива неща, бях на върха на успеха си, сайтът носеше луди пари, потокът от глупачета не намаляваше, нито пък моят апетит да ги опитвам една след друга, да ги изсмуквам бавно и с удоволствие.

Какво точно се случи ли? Малката се появи на сесията, после извади от чантичката си... пистолет. Не бях сигурен дали е истински или бутафорен, но, разбира се, не можех да си позволя никакъв риск. Опитах се да я обработя, да накарам мозъчето ѝ да заработи, но кой знае защо не успях. Обикновено съм страшно добър в тия неща, едва по-късно разбрах, че тя е удържала на моята логика само защото... М-да, накратко, тя не беше дошла сама. Малко след това в офиса дойдоха... колко всъщност? Може би още десет или петнадесет от тях, тягостно-мълчаливи, всичките с убийствено сериозни очи под тъмните очила...

Завързаха ме на масата, на собствената ми работна маса. Очевидно бяха планирали всичко, дълго и старателно. Носеха всичко със себе си – ножиците, с които разрязаха дрехите

ми, за да не им се налага да ме събличат, тънките копринени въжета, с които ме овързаха, специалната топка за запушване на устата, инструментите...

Когато разбрах какво се канят да правят, вече беше прекалено късно. Бях се надявал, че ще ме бият или измъчват, но се надявах, че с това ще ми се размине. И едва когато Джина започна да изважда от чантичката си инструментите, когато освободи чисто новия скалпел от херметичната опаковка и започна да приготвя местната упойка... Да, тогава вече беше много, беше непоправимо късно.

Опитвах се да се съпротивявам, разбира се. Опитвах се да се мятам, да ѝ преча по всякакъв начин, да защитавам онова, което тя искаше да ми отнеме... което всички тия... мръсни курви... искаха да ми отнемат. Извинете ме, на това място винаги се увличам и не мога да владея езика си...

Операцията беше кратка и почти съвсем безболезнена. Джина работеше доста прецизно, всъщност удивително прецизно за медицинска сестра – никога не успях да разбера откъде е научила всички тия похвати. Странно усещане, да слушаш как те режат, но да не чувстваш нищо, или почти нищо. Спомням си, че по едно време дори се успокоих и престанах да се съпротивявам. Също като всяка една от тях, по време на моите видео-сесии. По някакъв странен начин те май бяха успели да ме убедят, че това, което вършат, е *правилно*. Странно нещо е човешката психика, наистина.

Когато си отидоха, ми оставиха двете кървави топчици, може би за спомен. Бяха разхлабили въжетата, така че да мога да се освободя след известно време. Предпазливи кучки, умни. Още тогава ми се искаше да им кажа, че няма нужда, че нямам никакво желание да се бия или буйствам повече. Непонятно как силата изведнъж напуска тялото, заедно с двете малки топчици. Силата и желанието за борба, всъщност всичко.

О, да вечерта наистина напредва. Аз винаги забравям за времето, когато разказвам своята малка история. Сигурно защото се пренасям в едно друго, далеч по-красиво и щастливо време.

Никога не съм се опитвал да ги търся, да отмъщавам. Не се опитах и да търся помощта на закона, макар и да съм уверен, че сигурно бих я получил. Но за какво, всъщност? Отмъщението – така си мисля оттогава – няма да ми върне нищо. А от всичко най-малко изгубеното щастие. Или пък трепета при усещането за това, че създавам нещо уникално. Ах, да – не знам дали ще ми повярвате, но някои от моите тогавашни клипове все още се въртят из мрежата. Това все пак говори за нещо, за някакво качество, не мислите ли? Почти десет години по-късно. Това никак не е за подценяване в един толкова скоротечен бизнес като моя... бивш.

Благодаря ви, благодаря ви още веднъж. Бог да ви благослови, приятелю. Дали няма да ви се намери някое евро в излишък? Животът не е особено милостив към мен тия дни, извинете натрапчивостта ми. О, благодаря, толкова сте щедър.

Бог да ви благослови, приятелю. Бог да ви благослови.

Напиканите обувки на незнайния воин

Беше тъмно, студено и Незнайният воин беше кисел. Не че го смущаваха студът и тъмнината – за седемдесет години служба беше се научил да не обръща внимание на такива неща – но гълъбите отново бяха цъкали цял ден по главата му, а, разбира се, никой не обича такива неща, и Незнайният ругаеше тихо, макар и със застинало в сурова тържественост, избръснато от времето гранитно лице – фалшива маска, прикриваща цъкащия отвътре, насъбиран с десетилетия гняв. Сами по себе си птиците, които през нощта, слава Богу, отиваха да вършат безобразията си другаде, го дразнеха не чак толкова много – глупави гадинки, какво да очакваш от тях? Вбесяваше го липсата на елементарно чувство за дисциплина, за ред и пиетет: все неща, от които родното му място си нямаше хал-хабер, и които глупавите гадинки оплескваха със същото безразличие и пренебрежение, с което го правеха хората. Хвани едните, та блъсни другите. Ах, ах, ах – ако само можех да ви пипна за вратлетата, милички, да ви покажа така за минутка какво значи обучение, подготовка, израстване! Как бързичко щяхте да ми се оправите тогава, как щяхте да ми станете кротки и послушни като писенца – и гарги, и хора, и всичко! Как само! За двадесет и четири часа щях да ви обърна всичките на машинки, на пуцанки. Пук, пук, пук – щяхте да ми затанцувате тогава всички като палячета на пружинки, напук на цялата ви балканска жегга, напук на робствата, напук на завоевателите, напук даже на разните освободители. Напук на всички оправдания, кое-

то всеки ден си влачите не от десет, ами от хиляда кладенеца, напук на българския ви инат! Не сте можели, а? Ох, как можете, как можете всички! Само дето няма кой да ви покаже, че можете! Това е всичко, което ви липсва. Нищо друго.

Незнайният имаше лошия навик да се разпадва от собствените си мисли и това беше му струвало не една безсънна нощ. Не че изобщо нямаше нужда от сън – беше всичко друго, но не и глупак и знаеше отлично, че ония все пак бяха го измайсторили по собствен образ и подобие, и че нищо тяхно не му беше чуждо. В интерес на истината той неведнъж се беше улавял в мисълта, че би предпочел да е по-различен от тях, един истински гранитен воин, каменен гост като от поемата... Но не, това не му беше дадено. Знаеше го, чувстваше го с всяка фибра на масивното си тяло – и понякога тихичко се ненавиждаше, затова, че е просто още един от всичките.

– Извинете, имате ли часовник?

Гласчето, тъничко, но някак много напористо, много пронизващо, го изтръгна от горчивите мисли със замах, и той вече се канеше да излее върху нахалното хлапе целия бълвоч на безсилния си гняв, но точно в този момент осъзна абсурдността на случващото се и застина в единствената роля, която познаваше откак се беше появил на тоя свят. С други думи, просто застина.

Хлапето обаче не се впечатли от мълчанието му, а се изправи отсреща нахално – беше женско хлапе, от най-неприятните, най-дразнешните – и повтори въпроса си, сякаш да се разговаря с един паметник беше най-естественото нещо на този свят. Градският парк, препълнен до пръсване от мризмата на цъфтящи липи, беше разбира се инак напълно празен по това време на нощта, и малката фигурка, вперила в него нетрепващи очи, го преизпълваше с любопитство, но любопитството си е любопитство, а дългът си е дълг – и така Незнайният не издаде с нищо, че е разбрал въпроса, и

продължи да гледа към вечността с ръка, поставена над очите. Някои неща все пак си остават същите, колкото и да се променя всичко.

– Слушай, пред мен няма защо да се преструваш – продължи малката след като се беше начакала достатъчно. – Знам, че ме разбираш, знам и че можеш да ми отговориш. Да не мислиш, че не се вижда колко те ядосват гълъбите?

Тук вече Незнайният наистина зяпна и, покашляйки се от неудобство, обясни на хлапето, че го ядосват не гълъбите, а хората, които ги оставят да правят каквото си искат. При това не навсякъде, а само тук при него, защото той е паметник на падналите в Първата световна, а всички знаят, че паметникът на партизанина от другата страна на парка има на главата си таке с шип, на което не може да кацне никаква птица и следователно са му спестени всякакви подобни ядове. Освен това всички знаят, че в Първата от градчето са загинали петдесет и двама души – имената им са изписани тук на постаментата му – докато партизаните са само десет, и то само ако се броят двамата, които на девети били толкова пияни, че се подпалили сами в колибата, в която станали партизани предната нощ. Но така е то – Незнайният затърси в паметта си латинския цитат за отминаващата слава, но не можа да се сети, ядоса се отново и замълча намусено, съжелявайки за глупостта си. Малката отсреща го гледаше с разбиране и даже кимаше. Хлапешка работа.

– А всъщност аз не съм суетен – прибави той по някое време, защото това му се видя необходимо. – Просто не обичам несправедливостта, нали разбираш? Като всички.

– Какво е несправедливост? – попита тя и зачака търпеливо. Незнайният размисли и отговори:

– Несправедливост е, когато не получаващ според заслугите си. Все едно ти цял ден си била послушна вкъщи, а на-

края дават шоколада на сестра ти, която цял ден е ревала, защото иначе няма с какво да я успокоят.

– Ами аз не обичам шоколад – отвърна тя замислено. – А освен това е наистина по-добре да ѝ дадат шоколада, ако така ще ни остави на мира. Плюс това с мен те и без това имат повече работа, трябва да ме сменят и прочие. Не е чак толкова просто, колкото казваш.

– Това последното не го разбрах – начумери се Незнайният, който започваше да се чувства малко неудобно пред това всезнаещо хлапе. – Как така да те сменят, за какво точно да те сменят?

– Не, не мен да сменят. Да ми сменят пелените, искам да кажа... Аз имам синдром – добави тя, доловила втрещения му поглед.

– Това пък какво е? – изстреля Незнайният преди да се е усетил и тогочас се засрами дълбоко, защото вече беше разбрал за какво става дума и изведнъж беше му станало горещо, ужасно горещо въпреки хладината на нощта. – Искам да кажа, по нищо не ти личи... отвън. Много... много красиво момиче си.

– Благодаря, това го знам – отвърна тя без сянка от притеснение. – Вкъщи всички само това ми повтарят. Но въпреки това е страшно скучно. Затова и излизам така понякога, когато спят. Търся си някого, с когото да поговоря, а не само да ми повтаря какво хубаво дете съм. Аз и без това не мога да разбера защо е толкова важно да си хубав. Според мен всички са хубави. А освен това не е важно. За мен много по-важно е да разбера защо мама непрекъснато настоява да ме влачи по лекари. Ако наистина съм хубава, какво толкова трябва да ми оправят?

– Може би... това с пелените – опита се да ѝ подсказе той. – Ти на колко години си?

– На седем.

– Виждаш ли? Повечето деца престават да... хм... пълнят гащите... далеч по-рано.

– Аз пък не преставам – вирна тя брадичка. – Е, и?

– А, нищо – сконфузи се Незнайният. – Да ти призная честно, то и аз...

– Какво и ти? – изгледа го тя любопитно.

– Ами, ако не беше неприлично...

– Хайде де, кажи. Тук няма други освен нас.

– Страшно ми се пикае – призна той засрамено и изведнъж почувства как от плещите му се смъкнаха не една, а поне десетина планини. – Не можеш да си представиш какво е наказание така, да не можеш, когато ти се иска...

– Че кой те спира? Пишкай си, какво му е толкова?

– Хе, хе – засмя се Незнайният. – Лесно ти е на теб, със синдром и всичко. Ама я се опитай да бъдеш за малко нормален, среден паметник. Аз ги нямам твоите привилегии.

– Какво е привилегии?

– Това е... когато си вземаш нещо без да питаш, а хората не ти казват нищо. Не са съгласни, но си мълчат.

– Хм, това пак не го разбирам. Ами то тогава всички са с привилегии. Например татко хич не обича, когато мама му взема колата, но си мълчи...

– Не, не, това е друго. На това му се вика любов.

– Уф, съвсем се обърках. Я дай да си говорим за пишкането. Много е просто, искаш ли да ти покажа?

– Не, не, благодаря. Аз и сам зная.

– Добре, както искаш. Впрочем, я чакай да те питам още нещо. Ти може би ще знаеш.

– Кажи.

– Когато се нааквах преди, мама понякога плачеше. Тогава реших да не акам повече, цял месец не аках, само че ме заболя много корема и пак ме водиха на лекар, и мама пак плачеше.

Значи каквото и да правя, тя все плаче. Даже и татко плаче понякога. Това можеш ли да ми го обясниш?

– Хм, не е лесно. Може би те просто... искат и ти да бъдеш като тях. Като всички.

– Като всички? Ами че те нищо не разбират. Само клепат с клепачи и се страхуват да те погледнат в очите. Веднъж чух една лелка да казва „такова хубаво дете, а толкова нещастие“. Това не е ли пълна глупост, ха кажи ми де? И аз ли да плача тогава, че те да станат като мен?

– Не знам, не знам наистина...

– Жалко, ти поне по-нормален ми изглеждаш. В сравнение с нашите, искам да кажа. Те правят всичко наопаки. Само тичат насам-натам, блъскат се и плачат. Понякога имам чувството, че съм единственият нормален човек на тоя свят. Заедно с теб, искам да кажа. Но това с пишкането не е правилно. Щом ти се иска нещо, трябва да го правиш, иначе отиваш при доктора.

– Е, не всичко е толкова просто...

– Вярно – съгласи се тя най-неочаквано и воинът внезапно се почувства залят от вълна на топло, приятно облекчение. – Аз не ти казах всичко. Всъщност, май още нищо не съм ти казала. Защото понякога...

– Какво понякога? – не се сдържа и попита той, след като се беше отказал да чака повече. – Казвай де, защо се умълча такава?

– Понякога ужасно ме е страх. Страх ме е, когато въщи идват непознати хора. Страх ме е, когато мама не е оставила пантофите ми на мястото им. Страх ме е от прахосмукачката, от нея особено много. Страх ме е от това, че ще трябва да ходя на училище. Беше ме страх и от детската градина, но тя вече свърши, слава богу. Страх ме е, когато трябва да подам ръка на някого... Да изреждам ли още, не ти ли омръзна вече?

– Не, не, говори, аз те слушам.

– А понякога ужасно се ядосвам, защото те всички са толкова странни и не мога да ги разбера, и тогава започвам да хвърлям и да чупя всичко, каквото мога да докопам, а после мама и татко дълго се карат, а аз съм тъжна и по цели дни не искам да излизам никъде. Ти тъжен ли си понякога?

– Да, случва се.

– А плачеш ли?

– Не. А-а-а, понякога, но само когато вали дъжд.

– Хе, това го разбрах. Хе, хе, много е смешно. А мама също плаче, най-често без причина. Наскоро се върна от работа, цялата в сълзи. Тя работи тук, в гимназията. Другарят Тодоров ѝ се карал, защото казала, че това с турците не било правилно и че било против човешкото достойнство. А татко ѝ каза, че с тази уста щяла да докара ядове на всички и че трябвало да внимава какво приказва. А после се скараха и цял ден не си говориха. Какво е това с турците, можеш ли да ми обясниш?

Незнайният се намръщи.

– Още си малка, първо трябва да пораснеш.

– Ама и ти ли? – Тя го изгледа с такава обида, че отново го досрамя. – Е, това вече не го очаквах. Всеки път, когато ми кажат такава нещо, знам, че това са глупости. Не знам как, но го знам. Така че не ми се усуквай, ами по-добре обяснявай. Какво е това с турците?

– Турци няма! – отсече Незнайният. – Тук всички са българи. Аз за какво съм се бил едно време?

– Това не мога да ти кажа, ти сам трябва да си знаеш. А като няма турци, защо всички толкова се страхуват от тях?

– Ами тебе не те ли е страх от тъмното?

– Страх ме е, ама тъмното е пред мен, мога да го видя. Искам да кажа, не мога, затова ме е страх.

– Всички ги е страх от това, което не могат да видят – процеди воинът с нежелание. – Възрастните също.

– Аха, така вече разбирам. А това означава ли, че мама не може да ме види? Защото понякога усещам, че се страхува от мен. Обича ме и се страхува, едновременно. Веднъж каза, че всичко ѝ идело заслужено, защото дядо бил наци и бил направил много лоши неща. Кое е заслужено? И какво е наци?

– Уф, пак сложни неща. Тя откъде е, майка ти?

– От Германия.

– А, ясно. Това, това е като с тъмното... само че се вижда. Хем се вижда, хем е страшно. Има и такива неща.

– Ти бил ли си в Германия?

– Не, не съм.

– Много интересно място. Там хората си бършат обувките, преди да влязат в магазина. А църквите имат прозорци. И тоалетни. Освен това там има врати, през които е забранено да се минава. Мама ми показа една такава като бяхме там, то всъщност не е врата, а едно такова голямо нещо, с много колони и коне отгоре. Ако човек се опита да мине през тази врата, го застрелват, така каза мама. А татко каза, че тоя свят е болен и че нищо няма да го оправи. А мама каза, нека първо погледнем себе си, но аз знаех, че тя гледа не себе си, а мене, и страшно се ядосах, защото знам, че не съм болна и че нямам нужда от лекари, но тя си знае нейното и не ще да слуша. А после татко каза, тия тук от дисциплина не могат да дишат, а мама каза, да, да, вярно е, но си личеше, че не ѝ стана хубаво, а после цял ден беше тъжна. Какво е дисциплина?

– Дисциплината е най-важното нещо! – отсече Незнайният, после добави по-тихо: – А татко ти има още много да учи.

– Ами той и без това нищо друго не прави, само учи. Той е философ, за това ще те питам по-късно. И по цял ден само четете разни книги, за това какво бил казал някой за закуска. Чакай, не. Не за закуска, друго беше, едно такова завъртяно. А, да, за раз-тус-тра. Ти това разбираш ли го?

– Долу-горе. Ама не много. И какво друго прави татко ти?

– Пише разни неща, дето не ги показва на никого. А мама му вика, кой тук ще ни докара ядове на всички, а той ѝ вика, аз поне не си виря главата там, където свистят саби. А тя му вика, да, точно по български, и тогава отново се скараха. Те често се карат, а после тя му вика, децата ни гледат, и след това си мълчат, и двамата, но се вижда, че им се иска още да се карат. И тогава аз не искам да акам.

– М-да – промърмори незнайният тихо. Гранитното му гърло се беше свило и хич не му се приказваше повече. Но малката продължаваше.

– Понякога мама казва на татко, че можеш да избягаш от всичко, но не и от себе си, а той ѝ вика, че му е писнало от мегдански мъдрости, а тя ходи да гледа в речника какво е „мегдански“, защото е обидена и не иска да пита. Хем не знае, хем се обижда. Аз като не зная, питам. А после тя му вика, че говори такива неща, защото не обича себе си и че ако иска да промени нещо в света, първо трябва да започне със себе си. Отегчавам ли те вече?

– Ами... не, не. Само дето стана късно, не е ли време да спиш?

– Аз спя през деня, защото тогава е скучно. През нощта е по-интересно, тогава няма други наоколо. Теб досаждат ли ти хората?

– Уф, и още как!

– Виждаш ли? Ей за това говоря. Татко казва, че адът, това били другите, а мама му вика, че всеки може да си предъвква класиката, но само малцина могат сами. Аз това пак не го разбирам. Как може да не си сам, всеки е сам, така си е редно и така е хубаво.

– Ти... ти си различна.

– Ама всеки е различен. Защо всички толкова ги е страх от това, то не е като тъмното, нали? Аз обичам да съм различна, искам да съм различна. Защо всички искат да са еднакви?

– Не знам, така е... по-сигурно. Като в тъмното, ако държиш някого за ръката, и той държи тебе, става малко по-лесно, нали разбираш? Еднаквото, това е като нечия ръка в тъмното.

– Не, това не го разбирам. Еднаквото го няма, те сами си го измислят, и се сърдят, когато не им вярваш. Каква полза от една измислена ръка в тъмното? Няма смисъл, това с нищо не помага.

Незнайният мълчеше.

– Добре, аз ще си тръгвам тогава – каза по някое време малката, прозявайки се с ръка пред устата. А ти си помисли все пак...

Воинът дълго гледа след нея, чак докато малкото ѝ телце изчезна някъде в тъмното. А после се опита да поспи, но не успя. Тази нощ май нямаше да бъде от спокойните.

* * *

И чак когато след няколко дни в градчето гръмна новината, че някой е направил голяма локва пред паметника на Незнайния воин, а другарят Тодоров нареди всеки ден да се остригват по десет момчета от горните класове, докато не се открие мерзавецът, който е извършил това безчинство, започна да става ясно, че светът – включително и тоя на война – изглежда е престанал да бъде същия.

На хоризонта се задаваше есента, а заедно с нея – и ноември.

Истинската история на господин К.

Небето над града висеше като остаряло, захабено от пране бельо. Бръснеше тъничък, остър дъждец, хората подтичваха и се извиняваха един на друг, когато докоснеха чадърите си. Тумбестата, претенциозна сграда, сякаш леко оглупяла от непрестанния грохот на кръстовището, напомняше стара кокетка с развалена от дъжда фризура. „Есен“, помисли си господин К. тъжно, докато внимателно изтърсваше чадъра си, търсейки с очи познатото крещящо лого сред пъстрилото от фирмени знаци и табели върху отсрещната стена на лобито. Покрай него други хора изтърсваха чадърите си, също толкова внимателно, после търсеха с очи по стената и се отправяха към опашката за асансьора. Работеше само един от двата, пред другия се мъдреше яркожълт знак с ухилена пиктограма на монтьор върху него. Монтьори не се виждаха, само знакът.

Господин К. изчака търпеливо реда си, изтърпя навалицата в асансьора в продължение на цели четиринайсет етажа, после се изхлузи навън, без да забравя чадъра си. Коридорът, изобилно залят от напоителна неонова светлина, го отведе до тясна блиндирана врата със звънец във формата на фирменото лого. К. протегна пръст и го натисна.

– Господинът желае? – стресна го твърд мъжки глас, идещ някъде отгоре. К. погледна натам, но не откри нищо.

– К., казвам се К. – засуети се той. – Имам уговорена среща. 19 часа, инвестиционен отдел.

– Момент – отговори гласът, после добави – Носите ли със себе си метални предмети?

К. опипа джобовете си. Няколко монети, ключовете, телефона.

– Поставете всичко в кутията, която ще излезе отдясно.

К. последва указанията.

– Добре – каза най-после гласът. – Заповядайте.

Вътре го очакваше стандартната стерилност на модерна офис-сграда. Редица еднакви офис-кабинки отдясно, редица еднакви остъклени кабинети – отляво. Хора с папки под мишница, дъвчещи в движение хамбургери. И бодигардове – двама до вратата, плюс още двама, разхождащи се с равномерни крачки между кабинките.

– Господин К. за кабина номер 36 – обади се безразличен глас по високоговорителя. – Надясно, трети коридор, шеста кабина.

К. побърза, оправяйки в движение джобовете си. Мразеше този костюм. Мразеше костюмите изобщо. А вратовръзката винаги го караше да мисли за клуп на бесилка, обърнат с главата надолу.

Офисната дама седеше с гръб към него и тракаше по клавишите на компютъра.

– Момент, сега свършвам – подхвърли тя през рамо. – Седнете, разполагайте се.

К. се разположи в стола, по който имаше петна, вероятно от кафе. Или може би от пот. Постави куфарчето на коленете си, отвори го и извади отвътре купа документи, които беше подготвял в продължение на седмица.

– От това няма нужда – стрелна дамата, без да се обръща. – Нали ви казах, почти съм готова.

К. започна да се стряска. Повъртя няколко мига заветната папка, поглади я неуверено с длан, после се подчини и отново я прибра в куфарчето.

– Чудесно – каза дамата, която междуременно се беше обърнала. – С какво мога да ви помогна?

К. я позяпа малко глупаво, защото тя беше неочаквано хубава – слаба и крехка, чернокоса, с учудващо дълбоки очи, без грим, едва пооправени вежди и чудно хубави ямки по бузите ...

– Имам нужда от ... – започна той колебливо.

– Кредит – допълни дамата дружелюбно. – Знам. Можете веднага да преминете към същественото. Ние тук работим с по-малко формалности.

К. посегна по навик към куфарчето. Спря по средата и я изглежда малко виновно.

– Всичко е там вътре – обясни той.

– Защо не ми разкажете нещо за фалита си? – усмихна се тя. Ямките по страните ѝ цъфнаха като нежни вишневи цветове. – Досега е само един, нали така? След ... петнайсет доста успешни години, доколкото знам. Как се стигна до там?

К. преглътна на сухо. Тя извади чаша и я напълни с минерална вода. Той я изгледа с благодарност и отпи жадно.

– Предполагам, че партньорите ви са били некоректни – подхвърли тя, гледайки го внимателно. – Измамен ли бяхте, господин К.?

К. се потърка нервно по брадата.

– Не, напротив – каза той унило. – Партньорите ми бяха ... са ... много почтени хора.

– Означава ли това, че вината лежи при вас? – попита тя, навеждайки се към него. Ноздрите ѝ се разшириха и леко поеха миризмата му. – Вие ли провалихте фирмата, господин К.?

– Не, не ... Впрочем, не знам. Понякога ... почтеността не е достатъчна. Накрая ... просто не се разбирахме. Въпреки всичко.

– Но ние знаем, че те са ви напуснали, господин К. Въпреки, че сте направили всичко възможно, за да ги задържите.

Защо? Извинете, бихте ли ме погледнали в очите? Благодаря, така е по-добре.

К. получи пристъп на суха кашлица.

– Нямаше ... друга възможност. Наистина нямаше. Но акционерите избраха мен. Накрая, след всички ... перипетии. Това е истина, не е преувеличение.

– Момент. – Тя се обърна и отново затрака по клавишите. К. се огледа и с удивление установи, че освен тях в цялото помещение не е останал никой. Само някъде отзад, близо до входа, се разхождаше чистачката-туркиня с голяма пластмасова торба, в която изсипваше съдържанието на кошчетата.

– Продължавайте – подкани го тя. – Аз ви слушам.

– Мога ли да ви попитам нещо – каза К., малко нервно. – Какво означават тези букви?

Той посочи към стената, където равномерно просветваше голямо неонов пано: „Ц. Т.“, „О. Т.“ И отново: „Ц. Т.“, „О. Т.“

– А, това ли? – Ямките по страните ѝ грейнаха отново. – Нищо особено. Фирмена тайна. Продължавайте, моля ви.

– Това май е всичко – промърмори той. Вече започваше да се дразни. Това тук започваше да прилича на котка и мишка.

В следващия миг подскочи и понечи да кресне, но мъртвешкото предупреждение в очите ѝ го накара да остане неподвижен. Тя току-що беше го ритнала под масата.

– Усмивайте се – произнесе тя някак много странно, без да помръдва устни. – И продължавайте да говорите нормално. Наблюдават ни.

К. получи нов пристъп на кашлица.

– Истината е – продължи дамата по същия съскащ начин. – че положението на нашата банка съвсем не е розово. Ние също фалирахме, вече на два пъти. И, докато първия път премина сравнително леко, при втория ни се наложи да водим истинска съдебна война с бившите партньори. Оказа се, че в продължение на години те са злоупотребявали с активи-

те на банката. Освен това, преди три години предприехме някои ... рисковани действия, които в момента ни правят много зависими от състоянието на пазара. Вече не даваме никакви кредити. На никого.

К. се накланя да става.

– Което съвсем не означава, че трябва да се откажете веднага – подшушна дамата. – Понякога се случват и чудеса.

– Ще ни трябва повече информация – добави тя, вече с нормален глас. – Опитайте се да ни убедите, да ни спечелите. Положете малко усилия.

К. я изгледа накриво. Добре, щом толкова настояваш.

– Работата е там – започна той – че аз притежавам един особен ... вътрешен глас.

– Вътрешен глас? О, това вече звучи значително по-добре. Разкажете ми нещо за вътрешния си глас, господин К.

– Ами. Той се обажда много рядко ... всъщност не се обажда, просто ме заставя да върша неща, които не разбирам. Не винаги. Но по-късно всичко се оказва правилно.

– Много добре. И този ... вътрешен глас ... ви изпрати при нас? Така ли да ви разбирам?

– Не знам ... не съм съвсем сигурен. Но пък знам, че това е единственият шанс. За мен ... а може би и за вас.

– Дръзко. Това ми харесва – усмихна се тя. – Във всеки случай бих ви препоръчала в бъдеще да използвате някой по-добър одеколон. Този ... мирише малко евтино.

– Освен това аз знам, че съм добър човек – продължи той, без да се смуцава. – Вече го знам. Наистина.

– Да, това донякъде намалява риска – съгласи се тя. – Но не е достатъчно. Потърсете повече аргументи. Убедете ни.

– Вижте, аз разбирам, че сте работили в продължение на години, за да стигнете дотук – изведнъж се разпали господин К. – Фалити, съдилища, катастрофи, предателства – преодолели сте всичко сами, със собствени усилия, и сега се чувствате

сравнително сигурни и независими, може би дори изглежда, че нямате нужда от никаква промяна. Но това ... това не води наникъде. Аз го знам, вие го знаете също. Защо не рискувате, защо не ми се доверите? Толкова ли е страшно това?

Вратите на един от кабинетите се отвориха с трясък и оттам изскочиха бодигардовете, безмълвни като в ням филм. Двама от тях сграбчиха офис-дамата под мишниците и я повлякоха назад, без да обръщат внимание на крясъците ѝ. Третият сграбчи господин К. в хватка като менгеме, изви ръцете му зад гърба и го приклеци така, че той не можеше да помръдне и пръст. Четвъртият извади отнякъде големия нож, с който завършва всяка история за господин К., провери го небрежно на нокътя си, а после започна да търси с поглед подходящото място в гърдите ...

* * *

– Стоп! – провикна се режисьорът. – Стоп. Достатъчно за днес. Добър дубъл, но може би ще трябва да го направим още веднъж. Госпожа К. не ми звучеше съвсем убедително.

– Днес нещо ти липсва енергия, мило – обърна се той към крехката дама, която се беше приближила, с редовната чаша нескафе в ръка. – Какво става, добре ли си?

– Ах, просто един от ония дни – каза тя уморено. – Утре сигурно ще се получи по-добре.

– Аха. Добре тогава, утре започваме в седем, не искам никакви закъснения. Остават ни само още две седмици. Инак продуцентите ще ми поръчат поздравления от братска Украйна. Хайде, до утре.

* * *

Дъждът беше спрял, навън подухваше приятен, неочаквано топъл вятър. Госпожа К. пхна ръка в джоба на господин К. и преплете пръсти в неговите.

– Мммм, топличко – измърка тя галено и се притисна до него. – Как мислиш, дали са заспали вече?

Той погледна крадешком часовника си.

– Сто процента. Но ние можем да побързаме, разбира се.

– Почакай, почакай. Погледни нагоре.

Той вдигна очи и спря на място. Над главите им сияеха гроздове от едри, усмихнати звезди.

– Каква романтична нощ – прошепна той, малко засрамено.

– Да – съгласи се тя. – Много е романтична.

И го целуна.

* * *

„Господи, какви глупости!“, помисли си господин К., дочитайки за кой ли път омачкания, накапан от сълзи ръкопис, който някой беше подхвърлил в пощенската му кутия. „В края на краищата единствено важното е, че някой ден ще се превърна в огромна буболечка с хитинова броня – и че тя ще ме измеря с ябълки. Напразно, между другото.“

Той разкъса ръкописа на парченца, старателно провери дали са достатъчно малки, за да не може да се прочете нищо, после ги разбърка сред съдържанието на кошчето за боклук.

Погледна часовника си и се разбърза. Времето напредваше, утре го очакваше пореден ден: осем часа в канцеларията, два часа плуване, няколко убийствени часа със семейството, накрая самотната мастурбация ...

Обичайното.

Метаморфозата – 2

– **К**огато една сутрин Грегор Замза се пробуди от
неспокойни сънища ...

– Чакай, чакай! Не може ли днес да правим нещо друго?

Той се постара да не показва признаци на раздразнение, притвори луксозното малко томче, без да забравя да подпъхне сламката и бавно повдигна очи към камерата, опитвайки се да изглежда лъчезарно. Образът в малкото прозорче долу на екрана все пак показваше едно по детски намусено лице, така че и двамата неволно прихнаха.

– Разсърди ли се, Грухчо? Виждаш ли с каква еснафка си имаш работа? В главата ѝ само едно ...

– Ама това вече го правихме вчера. Нали ти казах, че ми трябва малко време, за да свикна. Срамежлив съм, какво да правя?

– Глупости, срамежлив! А как само умееш да пъшкаш, срамежливко! Впрочем, Кафка е един от най-великите мастурбатори на този свят, ти това чувал ли си го някога? Не знам кой се е грижел за прането му, но сигурно не е било лесно. Аз съм жена, разбирам ги тия неща. А ти също си велик мастурбатор. За мен дори – най-великият, по-велик и от Кафка. Хайде сега, отсърди ли ми се?

– По-суетен, при всички случаи. Щом успяваш да ме спечелиш с такива елементарни трикове ...

– Елементарното е най-сложно, кака. Като пораснеш още малко, ще започнеш да ги разбираш тия неща. А засега ти стигат Кафка и Ницше, има време и за повече.

– Леле, какче! Ти си по-голяма с дванайсет месеца, но аз пък съм по-тежък с двайсет килограма. Кой сега е по-голямото прасе, ха кажи ми де?

Тя премрежи очи и го загледа с погледа, който винаги го караше да се изчервява. После се прегърна, сама, притисна се толкова силно и страстно, че той дори се почувства неудобно, и прошепна:

– Липсваш ми, глупчо. Липсваш ми ужасно много, това е всичко. Вече мразя пръстите си, защото в сравнение с теб те са нищо. Нищо, нищо. Искам те, искам те, не мога да чакам повече! Кога ще си дойдеш най-после?

Той затисна надолу буцата, без да се закашля, после отговори с изкуствено равен глас.

– Според моя календар остават още тридесет дена и няколко часа. Ама нали се разбрахме, че няма да ги броим, ти сама настояваше.

– Настоявала, дренки! Добре, че съм затрупана от работа, това е единственото, което помага. Хайде, стига толкова приказки. Готов ли си? Днес специално за теб съм обула любимите ти гащички, черните, с дантелките. И, ако искаш да знаеш, два часа съм претърсвала Юпорн, за да се науча как да ги събувам по-секси. И това ако не е любов, майната му на всичко!

– Майко мила! Чакай, чакай малко да си поема дъх.

– Няма чакай! Не и с тази кака. Хайде, избирай, кое коленце да ти покажа първо? Лявото? Или може би дясното, ако си привърженик на десни идеи.

– Ами аз съм привърженик на средни идеи ...

Тя така се закиска, че за малко не разля кафето си.

– Боже, в какъв клоун избрах да се влюбя! Помагай, Боже!

Той се разсмя щастливо и допълни:

– Че и воайор на всичко отгоре. Върл войаор, хищен.

– Знам, знам.

Тя се пресегна някъде извън обхвата на камерата, изщрака мишката и се облегна назад, с полупритворени очи. От страни, откъм тонколоните, тозчас застана гласът на Джейн Бъркин... „Je t'aime, je t'aime“.

– А бяхме млади, а?

Ръката ѝ се придвижи нагоре, промени ъгъла на камерата. Надолу, надолу, все по-надолу. Изпод тениската се показваше част от все още моминския ѝ, съвършено плосък корем, с най-изкусителното пъпче на тоя свят. Той усети, че се задъхва, пъхна ръце под бедрата си, затисна ги с всички сили. После, после, после!

– Искаш ли да ги скъсам, а? И да си представяме, че си ти?

– Ама колко струват?

Той почти се шамароса през устата, но вече беше късно. Камерата внезапно се извиси отново нагоре и показа едно изкривено от съдържан гняв лице.

– Ти какво, глупчо? Що за дивотия беше това?

Той се постара да гледа в камерата точно там, където си представяше очите ѝ, но нещо не се получи. Погледът му неволно се отклоняваше, сякаш изместван настрани от излъчването на силово поле.

– Пошегувах се, разбира се. Да става интересно, нали разбираш?

– Аха...

Тя извади цигара, задраска нервно клечка след клечка.

– Хей, нали се разбрахме, че ще ги отказваш? Европа ще ставаме, нали така?

– Майната ѝ на Европа!

Облегна се уморено назад, издиша гигантско облаче дим, тръсна пепелта без да се оглежда. Леле, ами ако направи пожар? Ингеборг Бахман така е умряла, от запалена цигара в леглото...

– Беше ми обещал нещо... – гласът ѝ звучеше като меден чан, затлачен с кълбо вълна. – Нали ми обеща, че ще се опитваш?

– Ами аз се опитвам, ти какво си мислиш? По цял ден само това си повтарям: „Аз съм голям, голям, голям! Аз мога, мога, мога!“

– Започна ли да работиш?

– П... почти. Вчера написах някъде към двеста думи... в един онлайн-форум.

Мълчание. И дим. Той се почувства като в края на „Казабланка“, само че без отлитащия самолет.

– Опитвам се, честно. Никой не е успял да се промени за два дни, сама знаеш.

– Каж ми какво има в хладилника ти!

– Ама ти...

– Веднага! Чуваш ли!

Зъбите му затракаха от само себе си, ръката автоматично се протегна към копчето на камерата, той едва успя да я удържи.

– Има ли водка?

Той застана и се заизвива на стола като пословичния настъпен червей.

– Казвай, не ми се усуквай! Има ли водка?

– Ама руска, оригинал – прошепна той, почти без да движи устни. – Този път не купих от евтината.

Тя тресна с юмрук по масата, образът подскочи и се изкриви, после се укроти, сигурно с някакво върховно усилие.

– Знаех си, знаех си... Боже, защо ме наказваш така? Защо точно мен, Господи?

Изправи се, закрочи нервно напред-назад. Беше наистина само по миниатюрни черни гащички, които показваха повече, отколкото прикриваха, но сега вече това нямаше никакво

значение. Той почувства страхотна жажда и застена, заставайки се да не се втурне към хладилника.

– Слушай сега.

Той се вцепени, треперейки, тракайки със зъби.

– Ще ти дам още един шанс. Последен. Разбираш ли какво ти говоря?

– Д...да. Слушам те.

– Искам сега да седнеш и след... – тя погледна часовника си, пресметна нещо на ум – значи, най-много след два часа да ми изпратиш нещо, което да ме разплаче. Както едно време, разбираш ли? Искам писмо, което да ме разплаче. Ако успееш, добре. Ако не ... За водката няма да говорим, оставям те в ръцете Божии. Само искам да видя дали все още можеш нещо... изобщо. Разбрахме ли се?

– Ама...

– Разбрахме ли се!!!

Той чак подскочи.

– Да, да, разбира се. Както кажеш, писанке.

Тя протегна ръка и екранът почерня. Почерня и всичко наоколо, но това, естествено, беше нещо, което се разбира от само себе си.

* * *

„Мила ми писанке,

Когато четеш това писмо, аз вече ще бъда при теб, слънчице. Забравих да ти кажа, тия дни се научих на една прастара китайска магия. Всичко е много просто, и досега не разбирам как никой тук на Запад не се е сетил за нещо толкова просто. Когато човек попадне в задънена улица, няма нужда да блъска и да търси изход, миличко. Всичко, което е необходимо, е да се доближи до някоя от стените, и да си нарисува малка вратичка. Малка вратичка, която води до ония, които обича. А след това, такава е природата на тази магия, само трябва да

разпери криле и да полети... навън, през вратичката. Така че, когато свършиш четенето, просто отвори прозореца си, миличко. Отвори прозореца си и затвори очи... Това е всичко.“

Тя изрева и се втурна към компютъра. Ръцете ѝ се тресяха неудържимо, почти конвулсивно. Едва успя да включи камерата, подскачайки на място ...

После застина.

Той беше се постарал, този път наистина. Клоунската маска беше нарисувана перфектно, с истински, майсторски кривнати нагоре ъгълчета на устните. Само тънката струйка пяна, проточила се от едното ъгълче, издаваше, че нещо с този клоун не е наред.

Тя седна, механично запали цигара.

* * *

Огън, огън, огън. Дълги, яркожълти и костеливи пламъци протягат гладни ръце, търсят, опипват, мъчат се да намерят нещо, което да утоли жаждата. Пламъци отдолу, пламъци отгоре, пламъци отстрани, пламъци отвсякъде. Тя дори не се опитва да бяга, защото, какъв смисъл? Всичко около нея бушува и се извива, пращи, съска, треци, търси плячка, внимание, удовлетворение. А тя седи – единственото останало живо нещо е погледът – и бавно отброява миговете, оставащи до края на тази вечност ...

Защото огънят – това съм аз.

* * *

Опомни се от тихичко чукане по прозореца. Отвори очи, огледа се и ахна.

Отвън, кацнало на перваза, я гледаше с огромни очи най-пъстроперото пиле на тоя свят, търпеливо очакващо да го пуснат вътре.

You've been deleted

В началото беше само мрак. Мрак и хаос. Опита се да не се смущава от това, защото си припомни, че дори и най-старата, или може би най-важната, или... каквато и да е, от всички човешки истории, започваше с нещо такова, мрак, хаос и някакво слово, което се носело над водите... Изостави тази мисъл бързо, защото в момента всичката енергия му беше необходима, за да поддържа в съзнанието си усещането за спокойствие. Спокойствие и липса на паника. При всички случаи, на каквато и да е цена. Клаустрофобията, инак отвлечено понятие, познато от купища полузабравени книги и филми, го разпъваше отвътре като закачалка за дрехи, попаднала в еластичен, но непробиваем балон... Абсурдността на сравнението го разведри за момент, опита да си представи как те се борят един с друг, закачалката и балонът, как опитват да си наложат взаимно чуждата, непонятна и неприемлива форма, докато застинат в нещо средно, прилично на течащите часовници на Дали... Паузата приключи също така внезапно, както беше и започнала, защото пред очите му отново просветна яркочервеният, просветващ в тъмното надпис, с който беше започнало всичко.

You've been deleted.

Опита се да игнорира застрашаващото присъствие на светещите думи, които, дори и дълго след като бяха престанали да проблясват, оставяха кървавочервен отпечатък някъде по стената на ретината му – червен, заплашителен като всичко червено, и някак много особено, повече от осезаемо тежък в

плътната непроницаемост на нещото, в което той беше по- паднал, изпаднал, пропаднал, или каквото и да е.

„Всяка история, която не напишеш, рано или късно ще те накара да я преживееш“. Не си спомняше кой и кога му беше казал тези думи. Във всеки случай сега се появиха те, изписани в мътно-млечен, пасивен цвят, който изчезна бързо от пространството в или около стената на ретината му, оставяйки след себе възкиселия вкус на неизречен упрек; впрочем, това вече нямаше значение, не и сега; единствено важното в случая беше, че кървавочервеното понамаля и това го зарадва, разбира се, защото кой ли може да ти повярва, че онова изтъркано *cogito, ergo...* може да се окаже единствената ти надежда някога, някъде, неизвестно къде, неизвестно кога... Там вътре, в черното и неподвижното, от което, поне засега, не се очертава никакъв изход. *Cogito, ergo... Cogito, ergo... Cogito, ergo...*

Направи предпазлив опит да помръдне нещо – клепах, пръст, каквото и да е – и беше наказан начаса, под формата на усещане за пълно безсилие, защото, освен непонятно откъде идещата увереност, че, да, той действително притежава неща като клепахи, пръсти и други подобни, да, да, да, хиляди, милиони пъти да!, в състоянието му нямаше нищо друго, даващо дори и най-слабо основание за такъв род оптимизъм. Всичко очевидно, поне за момента, беше кървавочервеното в стената на ретината му, останалото беше само мрак и хаос. Само. Нито дори някой, който да го измеря с ябълки, като бащата в онази история с човека-насекомо. Никога не беше си помислял, че може да стигне дотам, да завижда на някого, изпаднал в ситуация, изглеждаща по-малко абсурдна от собствената му. Отново се съсредоточи върху опитите да предизвика в съзнанието си усещането за някакво подобие на движение. Резултатите си оставаха повече от скромни, дори и след многократни опити, но той продължи, какво друго му оставаше, чак докато умората го затисна с благодатна ръка и

му подари поредна порция пълна, ненарушавана дори и от червеното, неизвестно колко дълго траеща, тъмнина.

Събуждането – той предпочиташе тази дума, по липса на някаква друга, по-подходяща за описване на момента, в който освен тъмнина в съзнанието му се очертаваше и присъствие на нещо друго: цветове, спомени, усещания за неща, които не притежаваха друга осезаема демонстрация освен... да, освен това, че бяха тук, при него... Та, събуждането не му донесе облекчение, съзнанието му продължи да се блъска като нарицателната муха в стъкленица, бенг, зззззз, бенг, зззззз, но това все пак беше нещо и той продължи да го върши напук на отчаянието, което, разбира се, го затискаше с безпощадността на преобърнатата стоманена каса, премазала нечий крак. Зарадва се на поредното сравнение, ако и отново нелепо, защото то идваше от нещо познато, и това му даде усещане за прогрес, за вид напредък, ако и тъмното да си оставаше все така желирано и неподвижно, после се напъна и започна да търси корена му. Стоманена каса, затиснала нечий крак... стоманена каса, затиснала... Ами да! Прозрението го прониза с такава яркост, че за миг му се стори, че тъмнината е изчезнала, и светкавиците на радостта го запробождаха с непоносимото си „осанна“; в продължение на няколко мига му се струваше, че отново преживява онзи толкова банален, но и толкова незабравим момент, първата съзнателно достигната еякулация, после еуфорията се сниши и отдръпна, затихна, оставяйки след себе си само непоклатимата увереност на спомена. Да, да, да – някога, някъде, той беше написал такава история. В момента останалите ѝ подробности му бяха недостъпни, но тази картина – безпомощният, затиснат от непосилно тежката стоманена каса човек – се изправи в съзнанието му с монументалност, подходяща за декор на холивудски филм: Грифит, де Мил, каквото си поискаш. Той приближи предпазливо до образа в съзнанието си, застана пред него в тихо, изпълне-

но с благодат преклонение, после се осмели, протегна... не му беше съвсем ясно какво точно, но протегна нещо, и го докосна.

Усещането беше прекрасно – нежно, тихо и изпълнено със себепонятна наслада, като мадлената на Пруст, като всеки спомен, изплувал от необятността на уж безвъзвратно изгубеното; спасителен пояс в океана от черна, ако и може би хранителна супа, в който съзнанието му беше изпаднало тъй безвъзвратно, тъй безвъзвратно... Той се притисна до него с цялото си... неизвестно какво, пък и това нямаше значение, притихна като детенце, гушнато от майка си, отпусна се, остави се на сладостта да го люшка бавно и нежно, чак докато моментът изгуби девствеността си и се превърна в неразделима – о да!, именно неразделима – част от тесния черен свят-саркофаг, който, оказа се, все пак притежаваше достатъчно еластичност и способност за растеж, за да приема в себе си нови неща без видимо усещане за отесняване. Откритието му се стори толкова значително, толкова епохално, че следващите няколко вечности отминаха почти незабележимо, и дори червеното по ретината му някак изгуби нещо от плътната си заплашителност и се поотдръпна назад – все тъй злобно и неподвижно, даже и когато примигваше – но вече някак помалко доминиращо, не единствено, не всеопределящо. Той вече не беше сам.

Усилията му бяха почти сизифови – нерядко му се случваше да губи поредния, изтръгнат с неописуеми усилия от мътилката на забравата спомен, само на милисекунда преди да е успял да го запечата и задържи при себе си, в саркофага. Но въпреки това – пък и какво друго му оставаше – той продължи да се бори с лепкавата чернилка, измъквайки от нея различни, понякога напълно несвързани едни с други образи, подреждайки ги едни до други с прилежността на немец-естествоизпитател, някакъв откачен Хумболт, класифициращ живинка след живинка, изпълващ страница след страница с

никому, освен може би самия нему, непотребни парченца битие, в една отчаяна, но напълно безалтернативна битка със забравата, отчаянието и небитието. Понякога му се удаваше да ги сглоби едни с други, при което се получаваха цели поредици от спомени, все още водещи единствено в нищото, но все пак толкова уютни, толкова дъхави и гушкови с топлината на инстинктивно близкото, познатото, родното, което той не би могъл да обясни никому, пък и каква нужда от това? Друг път си оставаха самотни и ръбести, неспособни на сближаване или примесване с нищо друго – спомени за болки, белези в душата, чието присъствие във всяка друга ситуация сигурно би му било трудно поносимо, потискащо и тежко, но тук, разбира се, те бяха също такива части от бавно увеличаващото се съкровище, както и всичко останало. Остри, пронизващи съзнанието звуци, отделни думи, чието значение той не разбираше („гамен с гамен!“; „веднага махни ръката си от там, чуваш ли!“; „ти не си единственият“; „размерът има значение“); подобни на изхвърлени от океана, огладени от вечността, но заредени с непоносимата острота на непонятността, парчета кехлибар, които той подреждаше в едва обозрими, простиращи се докъдето поглед стига редици – неговите редици, неговото съществуване, неговото всичко...

С течение на времето, някак от само себе си, в хаоса от парчетии започна да се появява и нещо като ред. Някои от думите, като например тази, „Енев“, се повтаряха прекалено често, за да бъдат случайни. Също и усещането за дребност, за собствена незначителност, което полепваше по всяко от нещата му като тънък пласт нечистотия, която в началото той се опитваше да премахва редовно, чак докато престана да му обръща внимание и така го принуди да изгуби остротата си. Крясъци, несвързани викове, спомени за удари между лопатките, по гърба – нищо на света не беше в състояние да премахне спомена за много особената болка, която причинява

един нацелен удар между лопатките... Но и прекрасни, красиви неща, които блестяха отдалеч сред редиците: „Приеха меееее!“, „Господи, колко си хубава!“, „Никога не бях вярвал, че ще успея да те напиша до края.“ Най-често спомените се подреждаха в малки, кръгообразни, неводещи доникъде лабиринти. Други водеха към празни помещения, изпълнени с миризма на мухъл и нечие неприятно присъствие, или просто така, в празното. Рядко му се удаваше да направи повече от няколко последователни крачки, отделните множества си оставаха откъснати едни от други, твърде често намръщени, изпълнени с враждебност, която му беше едновременно и неразбираема, и някак инстинктивно позната: част от нещо негово, което беше се изгубило в мрака, но въпреки това присъстваше. Беше прекалено важно, за да не се усеща.

Моментът, в който най-после му се удаде да изгради и нещо разбираемо, нещо завършено и цяло, все пак настъпи, ако и това винаги да беше изглеждало повече от невъзможно. „Тате, обичам те. Знам, че си при мен. И че винаги ще бъдеш, каквото и да се случва.“ Присъствието, първото не-негово присъствие в саркофага, се оказа онова на нещото, обозначено с думата „тате“ – отначало също неразбираема, после все по- и по-близка, по-преизпълваща всичко, докато накрая се превърна в огънче, което – осанна, осанна! – разпръсна част от мрака и замъждука из него. Мъничка, треперлива свещица. Огънче. Блясък. После се появи и лицето – отначало само високото, красиво чело, обрамчено от блестящо-сребърна грива, очите с искриците; малките, кой знае защо винаги весели бръчки около тях, големият месест нос, мераклийските устни, вечно разтегнати в усмивка, рядката, къде обръсната, къде не, брадица... Образът не говореше, разбира се – нещата в саркофага си оставаха все така херметично затворени и изолирани едни от други, ако и той отдавна да беше заприличал на някаква абсурдна смесица от Ноев ковчег и Вавилонска

кула: един препълнен със звуци и картини, ревящ, пищящ и бушуващ свят, в който никой не разбира никого – но въпреки това присъствието му беше някак инстинктивно успокоително и подкрепящо, нещо което всеки разбира: глътка вода в пустиня, прегръдка за болния, целувка по челото на измъчения...

Оттук нататък стана много по-лесно. Той вече дори не се опитваше да подрежда нещата, те валяха отгоре като парчета от компютърна игра, някакви пъстри, зъбати и чепати картинки – при него нещата най-често бяха чепати, това изглежда беше едно от основополагащите правила на цялото – които се подреждаха от само себе си, без видими усилия от негова страна, просто защото така си беше редно и правилно, такъв вече беше тукашният ред. Появиха се няколко жени, различно важни, после два детски образа, преизпълващи всичко покрай себе си със светлина, особено момиченцето... Заредиха се картини на щастливи или не чак толкова моменти, очерта се живот, преизпълнен с усилия, не винаги непременно смислени, но винаги присъстващи. Очерта се и главният враг – скуката, която винаги досега беше осуетявала всичките му усилия да стигне до нещо стабилно и неподвижно, нещо истински забележимо. Очерта се и пътя, в който той винаги беше вярвал, или поне убеждавал себе си в съществуването му...

И всичко завършваше с алените думи.

You've been deleted.

Смисълът им все още си оставаше непонятен, макар и достъпен за инстинктите. Те бяха стената, отвъд която не се виждаше нищо. Пределът. Хоризонтът. Краят на обзримостта. Надеждата, изоставена на входа. Началото на безкрайността.

Той прекара немалко вечности в напразни опити да приеме нещо против убийствената съдбовност на тази фра-

за. Опита се да я доближи, да я почувства, дори да се бори с нея. Саркофагът отдавана вече се беше превърнал в подобие на малък, но обитаем остров, гъмжащ от живи и неживи присъствия; времето, в което тук беше властвала тъмнината, му се струваше отдалечено като онова на Големия взрив, но въпреки това непонятността на алената фраза продължаваше да властва над всичко.

You've been deleted. You've been deleted. You've been deleted.

Пръстите му – вече не се притесняваше да нарича с това име усещанията, с които свързваше точно този определен вид преживявания – сякаш започваха да си припомнят нещо сами, без участието на другото, по-централно преживяване, наречено „разум“. В херметичния му свят нещата и без това съществуваха едни през други, в някакво странно състояние на вечна смесеност и припокритост, нехаещо за чисто човешката му потребност от граници и разграничения, от яснота и разбираемост. Сигналите прелитаха и вибрираха, достигаха целите си или не, изчезваха в празното или оставаха запечатани някъде. Понякога му идваше в повече и в такива моменти той почти копнееше за успокоителната празнота на първоначалния мрак, но по правило успяваше да се нагласява и адаптира достатъчно бързо, за да не бъде изоставен някъде далеч в килватера на все по-бурно пенещата се мътилка от информация, когато малко по малко започваше да придобива свой собствен, независим от волята и желанията му живот. Мозайката от преживявания и спомени изгуби пикселизирания си начален облик, оглади се, придоби далеч по-висока разделителна способност и вече го обгръщаше отвсякъде, искряща и ослепителна в пъстротата на безброй милиони цветове, вселена във вселена във вселената.

Докато накрая дойде проблясъкът.

Беше кратък, неописуемо ярък момент, лишен от други измерения освен светлина – един напълно безшумен взрив, който за някаква неизмеримо дребна част от възможно най-кратката наносекунда го ослепи и оглуши, превърна обитаемия му остров в море от блясък и премахна дори непосилната фаталност на алените думи.

Той надигна клепачи – вече не го интересуваше ни най-малко какви точно, реални или въображаеми – предпазливо завъртя първо едната, после другата си очна ябълка.

И я видя.

Тя седеше недалеч от леглото, на което, някак срамно-безпомощно под белотата на чаршафите лежеше собственото му тяло, разпознаваемо единствено поради очевидността на усещането, инак напълно чуждо, инертно и някак изоставено – и четеше книга. За миг той дори успя да се удиви на лекотата, с която го достигаше яснотата на усещанията: след космическия хаос на онова, от което идеше, всичко тук му се виждаше тъй просто, очевидно и разбираемо само по себе си, че за миг той се уплаши дали не е изпаднал в плен на някаква особено хитра, особено притворска игра на собственото му съзнание, но за това не му остана много време, защото тя надигна очи от книгата си...

Зениците ѝ се уголемиха до размерите на вселени, тя бавно вдигна ръка и я притисна към устните си, очите ѝ се изпълниха със сълзи, които потекоха безшумено, две ручейчета вечност, уловени в точно този конкретен миг...

– Тук... ли... си? Върна... ли се? Наистина?

Той затвори бавно клепачи, молейки се с цялото си сърце тя да разбере сигнала по същия начин, по който той ѝ го пращаше.

„Господи, колко си хубава!“

В тъмното

Треперливата светлина на лоената свещ – предмет нужен и полезен, ако и силно вонлив – се примесваше с отблясъците на огнището, та сенките на тримата мъже, насядали по ниските трикраки столчета, и отсръбващи по ред от паницата с гъстичък боб, на който Христо Латинеца беше признат майстор, подскачаха по стените на малката, опушена соба, като подплашени в просъница хора. Цървулите на бай Васил, подпрени да съхнат до огнището, но не прекалено далеч – всички знаеха, че Апостолът никога не оставя цървулите си по-далеч от една ръка разстояние – изпълваха собата с уханието на мъж, който рядко спира на едно място, и денем, и нощем. Остро, почти гневно ухане, което бай Васил носеше навсякъде със себе си като предупреждение, като един вид лично послание към всеки, който би имал глупостта да препречи пътя му с думи или дела, ако и дългите години работа с всякакви човеци вече да бяха го научили на повече търпение и сдържаност, отколкото природно острият му характер би допуснал. Инак собата не съдържаше почти нищо друго – само ниския миндерлък, покрит с няколко черги и шумни на пипане възглавници, плюс софричката и трикраките столчета. Ханчето бяха наели едва отскоро, най-вече за комитетските работи и Христо, който се вясваше тъдява само от дъжд на вятър, не даваше пет пари за удобствата на гостите, които и без това бяха от редки нагоре.

– Хубав е бобът, ще се надпърдаме за здраве тая нощ – поусмихна се бай Васил и дискретно се оригна в шепа. – Ти

май го благослови преди да почнем, а, отче? Сигурно затова толкова вкусен беше.

Рошавият, силно окосмен и някак като побит в земята, също камък, мъж насреща му се размърда, и столчето заскърца под тежестта му.

– Не ми викай „отче“, дяконе – изръмжа Кръстю и зарови пръсти в сплъстената си брада, ядно и предизвикателно. – Не съм ти аз отец никакъв, а и пицовът ми не е по-лош от твоите. Като му дойде времето, то ще се види.

Бай Васил се закиска добродушно. Види се, добрата храна беше го поотпуснала малко след дългото скитане из замръзналите ловешки полета.

– Лют, та лют, а, Никола? – обърна се той към третия на софрата, млад, кажи-речи голобрад мъж с умно чело и възторжена преданост, изписана в очите, та и навсякъде другаде по лицето му – знаеше се, че за него Апостолът е икона, жив светец, баща и майка едновременно. – Абе, Кръстю, ако вземат сега да дойдат отнейде пет-шест заптиета, какво ги прайваш? Всичките на ножа, а? По пет наведнъж. Хи, хи, хи...

– Смей се ти, смей! – изръмжа Кръстю и заскуба брада. – Ама аз като ти казвах да го утрепем навреме Димитрия, юродивеца нечестивий, ти не, та не! Устав имало, закон имало, правила. На ти сега едни правила! Да стигнем дотам да ни ловят един по един като мишки. И всичко по твоя вина, Апостоле! Всичко!

Лицето на бай Васил преbledня така, че дори и на слабата светлина заприлича на восък. Той преплете пръсти, изпука ги здраво, после стана, напрегнат като за скок, пристъпи нервно насам-натам, с гръб към останалите двама, а после, без да се обръща, изръмжа:

– Никола, ти огледа ли всичко наоколо? Нещо ме присви-ва под лъжичката, не е добра тая нош, мамка ѝ, не е добра!

– Всичко съм огледал, Апостоле, ка'щяло да не огледам? – отзова се с готовност младежът. – Чисто е, няма жива душа навън, три пъти обикалях чак до другия край на селото. Кой ще ти тръгне да скита в тоя замръз освен нази? Хората други грижи имат...

– Я скокни, скокни та иди и огледай отново! Казвам ти, Никола, не е добра тая нощ, усещам аз нещо, ама не мога да кажа какво. Сякаш звяр някакъв ме дебне, потулил се е наблизо и чака само да скокне, та да ме разкъса. Иди, иди, та огледай отново.

Младежът се изправи начаса, ако и лицето му да показваше, че хич не му се излиза навън в декемврийския замръз. Думата на Апостола, то се знае, беше закон, не само за Никола, а и за всичките му съратници. Само Димитрий Общи, юрודивецът, беше посмял да го обвини в нечестност – и сега всички носеха на плещите си последствията от реалността на това тъй дръзко, тъй немислимо обвинение, което в края на краищата беше се разкрило като най-гнусното предателство в цялата история на Комитета. Който вдигне ръка срещу Апостола, той посяга на Делото – това го знаеха всички, и всички бяха готови да дадат живота си за светеца със същата готовност, с която биха го дали за Свободата. Но това, разбира се, беше нещо ясно, а сега вече ничии думи, нито пък най-величавите и самопожертвувателни дела, не бяха в състояние да премахнат злото, сторено от Димитрия (и добротата на Апостола). И това лудешко пътуване, което той беше предприел напук на всякакъв здрав разум, сякаш за да изкупи някаква вина, която никой не би посмял да му вмени – никой освен поп Кръстю, чворът над чворовете – и то беше като захлупено под тежката сянка на предателството и неизбежното отчаяние, обхванало всички, откак Империята най-сетне беше подушила каква гозба се вари под носа ѝ, в инак тъй вековно заспалия център на Румелия, от който никой никога не би

очаквал нещо подобно. И откак Джингиби – неуловимият – беше се превърнал в най-търсения човек между Едирне и Видин, между Русчук и Солун. Види се, беше настъпило времето, в което Господ беше решил най-после да дели плявата от зърното – и тежко всекиму, който се окажеше някъде вътре в това безмилостно сито, бил той плява, пък бил той и зърно.

Бай Васил изчака докато Никола затвори вратата зад себе си, все тъй с гръб към Кръстю, после се извърна по вълчи, без да извива врат, и го загледа в очите с поглед, който би могъл да пробие дупка в стената. Но и Кръстю не беше от лесните, и той от чепато дърво дялан, къде с дупки, къде без, но кораво и тежко като камък – тъмен, злостен камък. Двамата помълчаха, посумтяха, после бай Васил прекъсна цвъртящото мълчание.

– Тъй значи, а, Кръстю? Моя е вината, тъй ли? Задето не рачих да го убием? Задето настоявах да има комитетски съд, а не ние с теб да решаваме, като пладнешки бандити...

Отецът само засумтя още по-тежко, пръстите му заровени, почти изгубени в брадата.

– Колко пъти ти казвах, Апостоле? Колко пъти, а? Някой друг освен мен да те е предупреждавал? Някой да ти е казвал, че е запъртък тоя човек, гнилоч последна, юродивец и предател скритий? Един ли бяха, два ли? Колко пъти ти казвах, че ще затриеш всинца ни с това сърце милозливо? Щото си расъл без баща, Василе, затова е всичко. Щото не е имало кой да те научи на мъжка тежест, при всичката ти сърцатост и юначество! Затова е всичко!

Бай Васил подрипна и прекоси разстоянието помежду им с един скок, софричката отхвъркна настрана, сякаш я вятър вейна, и брадата попска изведнъж се оказа прикlescена в дланта му, аха-аха да я изскубне.

– Я да го чуя това последното още един път, а Кръстю! – изсъска той и разтърси немилостиво главата на отца, та ки-

лимявката му отхвъркна някъде из ъглите на собата, ни се чу, ни се видя. – Я да го чуя това още веднъж!

Очите на отеча припламнаха още веднъж на бой, после се укротиха и сведоха надолу.

– Прости ми, Апостоле, прости ми! От мъка е всичко, от мъка по Делото, пък и по нази си всинца. Заслепи ме нечестивият, накара ме да кажа думи, дето не са достойни ни за тебе, ни за когото и да било. Уморен съм, види се, уморен и обезверен. Как ще продължаваме оттук нататък, а, Апостоле? Как, като утре-вдругиден ще ни изловят всичките, а народът няма да мръдне и пръст, тъй и ще продължи да си кротува, как го е правил от веки-веков? Каж ми как, Апостоле?

Бай Васил пусна брадата му, избърса ръка в потурите си, придърпа едно от столчетата по-наблизо и се отпусна тежко върху него. Хвана лице в шепи, захлупи се, та чак светлината в собата сякаш съвсем помръкна.

– Искаш от мен отговор, дето и аз самият го търся, Кръстьо – каза той по някое време между стиснати зъби. – Откак съм се захванал с това дело го търся, ей го, десет години станаха вече, и не мога, и не мога да го намеря. За кого, за кого всичко това? За ония ли, дето насъскват кучетата, като чуят, че съм приближавал селото им? Или за другите, дето се крият из комшиите, щото знаят какво ще им искам? Знаеш ли колко пъти съм се питал, а, Кръстьо? За кого блъскам, за кого се трудя? Отвсякъде рогите приведени, аха-аха да ме прободат, да ме захвърлят на бунището, да ме низвергнат, да ме отрекат. Що за чудо е тоя народ наш, Кръстьо, ти това можеш ли да ми го обясниш? То вярно, че в никоя родина пророци няма, ама пък и това нашето комай никъде го няма, ей! По Сръбско, по Влашко, където и да отидеш, хората по-други, по-сърцати, гърбовете им някак по-изправени, в очите им все нещо блестяща, жените им наконтени, горди, децата им будни, гладни не само за хляба единий... А тук при нас, Кръстьо? Какво е тук

при нас, а? Царете ни ли по-малко от техните са били царе, духът ни ли по-малко от техния е бил, вярата ни ли, какво е туй чудо, Кръстьо? Какво е туй чудо, а? Един път – и това беше в Котел, не къде да е, изправя се един насред заседанието, за-суква мустака и ми вика в очите, Кръстьо, „Ти, вика, такъв-онакъв, лесно ти е на тебе да се пишеш юнак над юнаците и да викаш, че само себе си можеш да изгубиш, щото то си е така, Василе. Нямах си ти ни дом, ни дечиня, та даже ни куче, ни котка си имаш, влачиш се само така по пътищата, немилнедраг, и подбуждаш хората къщите си да дадат, за Дело, за не знам какво си. Ама я да бихме те видели, Василе, да беше на наше място, дето с кървава пот изкаруваме хляба, та и почит, и добруване и пред българи, и пред турци сме постигнали, само с двете тия... Я да те бихме видели, Василе, ти да направиш нещо такова, да се потрудиш, гръб да превиеш, имот да събереш, челяд да отгледаш. Пък после да дойдеш тук при нас и да ни учиш на ум и разум, и за свобода, и за добруване да ни говориш. Щото утре като дойде войската нашите тук къщи ще горят, Василе. Нашите, ти своя си нямаш.“ Как не извадих пищова да го гръмна там на място още ум не ми стига, Кръстьо, щото пред очите ми тъй причерна, че и досега не знам какво съм му рекъл, отговорил ли съм нещо изобщо или тъй съм си мълчал и скърцал със зъби, щото един човек, дето свобода не иска, ами сал хомота и остена, за хляба единий, това човек ли е, а, Кръстьо? Човек ли е това или добиче нещастно, да се чудиш какво да правиш с него? По-скоро камила ще да мине през иглено ухо, Кръстьо. По-скоро камила ще да мине, отколкото тоя народ да се пробуди, снага да изправи и да заиска и той народ да бъде, като всички останали, а не сал туй стадо безпросветно...

Отецът, който междуременно беше опулил очи и комай зяпнал, започна да се кръсти бързо-бързо, измъкна изпод ра-

сото си голям метален кръст на верига, целуна го и запрекръства с него Апостола.

– Господи помилуй, Господи помилуй, Господи помилуй! Василе, дяконе, Апостоле, събуди се, опомни се! Отхвърли нечестивия от плещите си, Апостоле, отхвърли го и го отречи, щото сал той те подбужда към такива мисли, изпитва те и те измъчва, за да види от какво си дърво издялан. Целият народ сал към тебе гледа, Апостоле, то сега може и да не е белни, но като му дойде времето всичко ще се провиди, щото казано е, има време за сеитба, има време и за...

– А един друг, Кръстьо... – продължи бай Васил, който май изобщо не беше го и чул. – Те един да бяха, да бяха двама... Един друг ми вика, „Ти кой си бе, та си се осмелил тук като някой прошляк пари да ни искаш, дето те не знаем нито що ги правиш, нито нищо. Аман от тебе! Само се оплакваш като вдовичка за хуй, вика, ако може да докопаш по пет гроша от всеки от нас. Дейба и мрънкалото, вика, сякаш са ни малко турци и чорбаджии-изедници.“ Ей такива приказки слушам през ден, през два, Кръстьо, с такива хора, мъча се и аз да повярвам, ще тръгна значи да събарям Империята, светлина да им давам, свобода, дето нито я искат, нито пък я знаят що за животно е... Кой сме ние бе, Кръстьо? Знаем ли го, искаме ли го, търсим ли го това, да разберем кой сме, отде идваме, накъде отиваме, защо сме такива, защо не сме станали по-различни? Кой сме ние, а, Кръстьо?

Отецът, сам сграбил глава в ръце, очите му вперени в пламъците, сякаш там се провиди откровение, изръмжа след малко с поръждавял, петносан глас:

– А за Димитрия... За него ти не бери грижа, Апостоле, няма как да му се размине на него. Едно, че Господ отгоре всичко види, друго че турците, ако има нещо дето да не прощават, туй е предателството. Тъй че ще го накажат те вместо нас, Апостоле, помни ми ти думата. Няма да излезе жив

от зандана нашият лъже-Димитрий, нямааа. Колкото и да се усуква, колко и душа да продава, колкото и да се надява. Няма прошка за такива като него. Тъй е било, и тъй ще си бъде. Во веки веков.

– А колко са още като него, а? – подхвана бай Васил трескаво, сякаш обладан. – Колко още са, Кръстьо? Ей го например Никола Цвятков – момче добро и честно, и умно, ама знам ли какво ще излезе от него утре, когато, не дай боже, дойде време да се изправим срещу Империята. От Иванко, убиеца асенева, та чак до ден днешен, има ли нещо по-естествено, по-обичайно за нас, нежели предателството? Не за тридесет, не за три, не и за един сребърник, ами за комат хляб, а понякога и ей тъй, от едната завист, злоба и немощна ропот, Кръстьо. Като няма за мене, по-добре да няма за никого. Аз да спечеля, пък другите – кучета ги яли. Всеки гледа себе си, никой го е не еня ни за родина, ни за свобода, ни за напредък и благоденствие. Не народ, а стадо.

– Апостоле, недей! Не ме късай на парчета, светиня ти!

– Не мислех, че и до мене ще доходи тая напаст българска, Кръстьо. Никога не бих повервал, че и аз някой ден...

– Що? Що говориш, Апостоле? Събуди се, човече, какво става с тебе?

– Слушай, слушай, не ме прекъсвай. Имам аз една такава история, Кръстьо, дете никой я не знае и дете я нося под сърцето като игла, да ме боде и да капе, ден след ден.

Бай Васил изпъшка тежко, стана и заобикаля собата като пословичния лъв в клетка. Отецът го гледаше облещен, неспособен да помръдне, втрещен, убит.

– Срегнах веднъж една жена, Кръстьо. Манолка, Манолка ѝ беше името. Добра жена, сваятна. Не питай къде и как. Вдовица, сама си кукува, сама с всичко се оправя. И... почнах аз така, мене се не мине време, да я наобикалям. Почукам на пенджура, тя ми отвори, нито ме пита нещо, нито разпитва,

стопли някое ведро вода, та ме окъпе, сложи на софрата каквото бог дал, после ме прикотка, стопли ми душата... Хубаво беше, Кръстьо, хубаво беше, какво да ти приказвам. И така – една ли, три ли години бяха, не ща нито да спомням, нито нищо...

Той спря за миг, преглътна с усилие, плюна в огнището, после пак закръжи из стаята.

– Докато по едно време взех да се плаша от себе си, Кръстьо. Делото, знаеш. Взех да омеквам, да се заседявам при нея, щото то си е хубаво, какво да се кривя. Днес така, утре така, по едно време като рипнах... И защо тъй злостно, тъй нечовешки я обругах, защо тъй жестоко я отритнах и на мати-маскара направих, и до днес не знам. Дали у всеки от нас не живее по един роб – зъл, жесток и отмъстителен, как мислиш, а Кръстьо? Защо, защо, защо?... Ти, Манолке, викам ѝ, си жена проста и неука, не сме ние един за други, Манолке, време е всеки по пътя си. Тясно ми е тук при теб, тясно и скучно, душата ми загнива, мътните те взели, Манолке! А тя дори с клепач не мигна, само очите ѝ ей тъй се премрежиха, сякаш някой черга пред лицето ѝ спусна, и само вика: „Твоя воля, Василе, щом тъй си решил...“ Туй беше всичко, повече и дума не обели. И си хванах аз парцалите, поех отново насам-натам, ни лук ял, ни лук мирисал... Де да съм знаел, Кръстьо, че толкова нещо дупка в душата оставя, колкото протка голяма, само дето през тая протка се нищо не провиря, ни напред, ни назад, щото тя е навеки запушена, ако и да зее насред теб, все едно някой те е със шиш промушил... Та си ходя аз значи по делата комитетски, уж нищо ми няма, а по едно време взех да забелязвам, ей тука – той удари юмрук о гърдите си, няколко пъти – ей тука, точно по средата, като продупчен съм, минава през мен всичко ей тъй, заминава, не мога да задържа нито радост, нито мъка, само едно такова злостно усещане и един непрестанен въпрос: „Кой съм аз? Кой съм аз? Кой съм аз?“ А

отговор няма. До вчера уж знаех, а днес вече – нищо. Не зная ни кой съм, ни защо съм, ни накъде съм. И реших аз тогава да се покая, да отида при Манолка и прошка да ѝ поискам, белким малко ми олекне...

Гласът му изпраща и се пречупи, той изкряка глухо, хвана лице в ръце, замлъкна. Отецът изчака докато започна да му се струва, че в стаята не е останала и глътка въздух, после не издържа и запита:

– А после... Какво стана после, Апостоле?

– Нищо, какво да стане? Отидох, почуках на пенджура с нашия си знак. А тя само се показа, без да отваря, и вика, „Каквото било – било Василе. Сполай ти за всичко, върви си по пътя.“ Да беше ме наругала, нахокала, обидила, по щеше да ми е лесно. А то така... Като паднал ангел... Не знаеш ни на кой свят си, нито нищо. Само дето отвътре чука – чука, драще и хапе, Кръстьо. Гласче едно такова, слабо, ама не изчезва. Веднъж паднал, повече не можеш да повярваш в себе си. Достатъчен е само един-единствен път. Щото вярата, Кръстьо, тя вярата парчета няма, нея или я има, цяла и непокътната, или я няма никаква – ей така, с едно-единствено движение.

Васил помълча отново, после подхвана пак:

– И съм решил, Кръстьо, ако и да не съм напълно сигурен... Ти това не го казвай никому, щото инак! – Очите му просветнаха и погледът му се спусна като граблива птица върху пищовите, запасани в пояса му. – Та съм решил, ако все тъй продължава, пустиня отвънка, пустиня отвътре, да си хващам пътя и да си търся късмета по други места. Влашко ли ще е, Сръбско ли, не знам още, но не ме свърта вече тук и не мога да повярвам ни във вас, ни в себе си. Нека друг да носи и венеца трънен, и короната, ако изобщо ги има тия неща. А аз... аз съм само човек...

Поп Кръстю се изправи като пиян, олюля се един или два пъти, после се стовари на колене пред Апостола, сграби ръцете му и се разрида като дете, дълбоко и жално.

– Апостоле, апостоле, апостоле! Събуди се, човеко, съвземи се! Изкушил те е нечестивият, взел ти е ума заради едното нищо, не мой да си толкова горд, да не видиш сам какво си на път да извършиш. Ако ти паднеш, падаме всинца заедно с тебе, Апостоле! Толкова ли не можеш да видиш? По-добре... – Той пое дълбоко въздух, сякаш нещо го давеше – По-добре мъртъв...отколкото... такъв. По-добре мъртъв. Смертию смъртъ поправ!

Васил измъкна ръцете си от трескавата хватка на отца, отдръпна се крачка назад, изгледа го с почуда, после очите му отново се премрежиха и някак потънаха навътре, в себе си.

– Може и да си прав, Кръстю. Може и да си прав. Знаем ли кое е най-добре и за мен, и за вас. Но стига толкова, среднощ стана, време е за лягане. Утре пак път ме чака, знаеш сам.

– Тъй, тъй – разбърза се изведнъж отецът, сякаш спокоден от прозрение. – Прав си, прав си, Апостоле. Ама аз още не съм уморен. Ти легни, почивай, а аз ще бдя отвънка. Като се върне Никола, ще взема и аз да наобиколя, да проверя, щото нищо се не знае. Четири очи са по-добре от две. А ти почивай, почивай.

Стана, разцелува Апостола, и си тръгна.

В тъмното...

Пергаментов залез

Режещото слънце го прониза с милион наноскопични остриета, устата му се изпълни с горчиво-сладък привкус, замириса му на буря и дъжд, замириса на детство. Неочаквано го подгони жажда, той забърза сред потока от хора, идещ насреща по вечерния булевард – приведен, прикрит, с лице, забито в тротоара, по неизвестно каква привичка. Тълпата се беше състила пред лъскавите витрини на магазин за електроника, той се побута малко, после спря, впримчен от общия транс, вгледа се в лицето, което го зяпаше от стотина различно големи екрани отсреща. Пергаментово лице на фона на пергаментов залез. Безизразни, неподвижни очи с форма и цвят на космически дупки. Какво толкова му зяпат, помисли си той, после прочете надписите, схвана. Тазгодишният шампион по масови убийства. Нам си колко жертви, голяма преднина пред следващия. Жива легенда. Все още...

Сви рамене, приведе се още повече и си пробви път. Болката в тила запулсира по-силно от обичайно, той ускори крачка и заскимтя тихо, в такт със собствените си стъпки. Нямаше представа къде отива, но вече беше свикнал да се доверява на тялото, което очевидно знаеше много повече от самия него. Зави на няколко пъти във все по-тесни и по-малко угледни улици, поизправи се малко, защото тук вече не се чувстваше така наблюдаван. Не че това имаше значение, доколкото съзнанието беше в състояние да му обясни нещо. Повървя така още малко, докато тялото му се

изви надясно, последва го в тесния вход с блещукащ отгоре неон, изчака, докато очите му свикнат с полумрака вътре, потегли отново. Старата кукумявка, която дремеше на пост пред вратата на тоалетните, го изгледа фамилиарно, очите ѝ леко се разшириха, но това не беше негова работа, пък и нямаше дребни, подмина я без да дава вид, че е усетил нещо, запуска се надолу по витата метална стълба. Краката му отново си знаеха работата, дори знаеха на кое стъпало да подвият леко, за да избегнат назъбеното парче панел, дебнещо да прореже или скъса каквото може. Умно, все още свястно тяло.

Долу в бардака се виеха около пилони момичета с увиднали задници и лишени от всякакъв ентузиазъм цици. Някои от тях му се сториха познати. Задниците, не момичетата. Той се отпусна в едно от сепаретата, повика си бира.

– При нас се предплаща – измуча откъм тъмното агресивната юница, която тук разнасяше напитките.

Той размаха вяло пластмасовата карта, която бяха му дали ония от Институцията на изпроводак. „Ние не само спасяваме животи, ние ги правим възможни“.

Онази развя картата му над гривната на ръката си, кимна все така намусено, донесе малка запотена бутилка. Той веднага извика още две. Нямаше желание да вижда юницата прекалено често.

Приблжиха се две, едната руса. Седнаха до него, опитаха се да го притиснат помежду си, но бързо усетиха грешката, поотдръпнаха се.

– Кое е твоето удоволствие, сладък? – попита не-русата. Усещаше се, че е задавала този въпрос прекалено много пъти, гласът ѝ звучеше кухо, неубедително.

Той се вгледа в русата. Изглеждаше още младичка, нямаше цици за пет пари, но краката и дупето ѝ бяха наред.

– Ще си говорим ли? – попита той – Кой е майчиният ти език?

– И без това не го можеш – отвърна тя игриво, после добави на родния му диалект – Щот съм утдалеку и гуворя мъеку.

– Ей, Дельо, кат та ряпна у зялката! – отвърна той и със задоволство проследи как челюстта ѝ се отпусна надолу. – Свита ѝ малък колкут ино желъдчи. Ко ша пийш?

– Аз... аз не пия по работно време – каза тя малко стреснато, на официалния език, поотдръпна се назад и понечи да си тръгне. Той я хвана за китката, не грубо, но не и лигаво, застави я да седне отново. Тя надигна очи и затърси помощ из тъмното.

– За да разговаряте с момичетата трябва да предплатите, уважаеми.

Шефката, самата тя хич не лоша за шляпане, беше изникнала буквално изпод земята. Той въздъхна шумно и размаха пред носа ѝ картата си.

– Тук пластмаса използваме само в задните стаички – отвърна тя властно. Знаеше си и мястото, и работата. – Ако нямате кеш, ще ви помоля да напуснете заведението. След като довършите питиетата си, разбира се.

Той се вслуша в тялото си, кротна. Нямахше желание за нови болки. Онази в тила му беше достатъчна.

– Аз ще платя вместо него – изскърца някъде зад врата му стара, поръждавяла врата. Или глас като стара, поръждавяла врата. Той се извърна с мъка – болката не закъсня да се метне отгоре му – присви очи, вгледа се.

От задното сепаре го гледаше старче с хищни пръсти и лице, фалшиво като шестолевка. Малката използва моментата и се спаси някъде из дебрите на интериора. Той изсъска ядно – сега тебе ли да шибам, а, дъртако? – това на ум, разбира се, после махна с ръка в знак на уж-благодарност.

Онова се изви змийската и се приплъзна на канапето до него.

– Няма нищо, ще си намериш друга. Я ги гледай колко са, като жълти стотинки в касичка. Тая и без това за нищо не става, опитвал съм я. Каква отрова ще си поръчаш?

Той посочи мълчаливо към неначенатите бири, поотдръпна се. Откъм старчето се носеше неопределена, но интензивна миризма.

– Отдавна не беше се мяркал, вече се питахме какво ли е станало – добави онова, после раззина няколко дузини чисто нови зъбни протези. – Даже Чепът лично пита за тебе. Бил си един от най-добрите му хора, трябвал си му...

Той притаи дъх, отпи предпазливо от най-близката бира. Вкусът му се стори напарфюмиран и изкуствен, жаждата му внезапно беше изчезнала.

– Трябва да има близо година – продължи старчето. – Що така се криеш, забрави ли приятелите си?

Година? В главата му заблещукаха разноцветни тревожни лампички. Беше прекарал в Институцията само няколко дни, най-много седмица. Повече от това никога не би могъл да плати. Впрочем, дори и това...

Странно, никога до този момент не беше се запитвал кой ли е платил престоя му в Институцията. А и ония никога не бяха го питали нещо такова. „Ние не само спасяваме животи, ние ги правим възможни“. Пак тая тъпотия, дето виси на всеки ъгъл в този човешки мравуняк. Има си хас и да излезе истина...

На баба ти налъмите, истина...

– Кво си се умислил такъв, не ти ли се приказва?

– Гледай сега, апап, благодаря ти много за любезността и всичко, но що не си се изместиш обратно на мястото, а?

Онова го изглежда изпитателно, през очите му се извъртяха един куп емоции, като картинки на машина-рота-

тивка, после изглежда реши, че ще е най-добре да последва съвета и се оттегли мълчаливо, със скрита между тесните плешки заплаха.

Той потри тила си, без надежда да прилъже болката, стана и се приготви да си тръгва. Старчето отзад съскаше нещо яростно в лъскав мобилен телефон. Той се пресегна и взе играчката от ръчищата-кука.

– Сигурен ли си, че е той? – дуднеше отсреща възбуден, прокъсван от астма и лоши зъби фалцет. – Да не пращам бойците напразно, ей? Откъсвам ти главата, ако ме претметнеш!

Нещо го ужили в ръката, той изстена и изтърва телефона. Старчето посегна да го ръгне още веднъж. Той примижа...

Отвори очи отново, прецени обстановката. Ръцете му бяха направили нещо, неизвестно какво, но старчето се беше отпуснало по гръб на канапето си, белтъците на очите му преобърнати и големи като варени яйца, от устата му пяна, пяна. Нямаше усещане някой от редките посетители да е забелязал нещо. И да бяха, имаха достатъчно ум в главите, за да се правят, че не са. Отпи от питието на старчето, наля остатъка върху ранената си ръка и потегли към изхода.

* * *

Лицето на униформения служител на входа – изковано с боен чук от някакъв много корав, много сърдит метал – също изглеждаше странно познато. Вече започваше да му писва от познати лица. От тях, както изглежда, не можеше да се очаква нищо добро.

Онзи вдигна с неудоволствие поглед от малкото телевизорче, на което следеше някаква гладиаторска игра. Лъхна космически мраз.

– Аз... Вчера ме изписаха оттук. – Той пристъпи от крак на крак, и сам не разбираше защо се държи като ученичка. Може би респект пред униформата. Пак нещо от миналото, което отказва да се появи открито.

Ченгето го продупчи с поглед на две-три места, недоверието в погледа му придоби още повече тежест, захлупи го като крина и го накара да се присвие.

– За информация ще трябва да дойдете утре, в нормално работно време. – Гласът беше от същия калибър като лицето. Глас, направен да пробива дупки в железобетон.

– Аз исках да попитам само.

– Тук не е информация, друже. Казах ти вече.

При други обстоятелства сигурно би отстъпил, но това „друже“ го накара да настръхне. Ненавиждаше кратката думичка, неизвестно защо. Облиза бавно устни и оголи всичките си зъби в гадна, вълча усмивка.

– Слушай, слушай. Тя моята е една такава, смешна.

Онзи стана – беше поне с глава и половина над него, едно на ръка множеството килограми заплашителна, мускулеста маса – заобиколи елегантния плот на рецепцията, с холографско лого на Институцията в гигантски размер, изправи се пред него с палци, вкопани зад колана. Не каза нито дума, разбира се.

– Та, гледай сега: как е възможно да съм бил тук цяла година, но въпреки това да съм прекарал при вас само няколко дни?

Ударът дойде очаквано, ако и значително по-мощно, отколкото беше му се искало. Сигурно би могъл да го избегне, особено ако затвори очи, но тялото му очевидно беше си намислило нещо друго. Той се вкопчи в униформата на ченгето, увисна на нея като маймунче на цица и започна да хленчи отчаяно. С удоволствие регистрира, че онзи побесня ужасно, сигурно заради кървавите петна,

които го оплескаха здравата. Нямаше как да го удря силно така, пък и се опитваше да спаси каквото беше останало от униформата.

– Помощ, помощ, помощ! – записка той със странен, непознат глас, който при други обстоятелства сигурно би го накарал да се позасмее. – Помооощ!

Сцената продължи още няколко трагикомични мига, след което той се осъзна отново на улицата, омазан отгоре до долу в кръв, но непонятно доволен, почти ликуващ. Разбра защо чак когато откри в джоба си масивна връзка ключове, плюс служебното удостоверение на ченгето, с магнитна лента и триизмерен портрет-холограма.

Малко по малко започваше да разбира защо ли онзи дивак, Чепа, има толкова наложителна нужда от него.

* * *

Подземният гараж сигурно беше голям колкото няколко футболни игрища, а и препълнен като сцена на филмова масовка, та му се наложи доста да послуша тялото си, докато успя да се промъкне до един от асансьорите. Добре че тук, сред суматохата от линейки и всевъзможни човешки руини, никой не обръщаше внимание на кръвта по лицето и дрехите му.

Смътното предположение се оказа вярно – без картата не ченгето не би могъл да стигне и до партера. Тук всичко се управляваше стриктно и централно – включително и всевъзможните камери, които със сигурност вече го бяха увековечили многократно – но това му беше сравнително безразлично. Мутрата, която го съзерцаваше откъм огледалото на асансьора и без това му беше силно непозната.

Тялото му избра тринадесетия етаж. Не беше суеверен, или поне не си спомняше някога да е бил, но въпреки това

го побиха леки тръпки. Предусещането за връщане у дома, навярно.

Тук горе беше празно. Като се изключат камерите на всеки няколко метра, разбира се – не ги виждаше, но буквално усещаше докосванията на погледите им по кожата си. Тялото му нехаеше и това му даде нужния кураж. Пое из лабиринта от коридори, следвайки червената линия на пода. Другите цветове не му говореха нищо.

Тук! Врата като всички останали – няма номер, няма нищо, само мрачното око на камерата над горната рамка – но въпреки това той знаеше, че това е неговата врата. Бръкна в джоба си, извади връзката ключове, остави пръстите си да изберат правилния, превъртя го. Всичко се получаваше някак прекалено лесно, но сега нямаше време за подобни безпокойства.

Да се завърнеш в бащината къща. Усещането го пресрещна твърдо като удар в слънчевия сплит, той дори се олюля от неочаквана слабост, но я надви и прекрачи прага.

Беше очаквал болничен интериор – уреди, специално легло, такива работи – та неочаквано уютната обстановка го завари неподготвен. Неголям екран на една от стените, легло с размерите на малък плувен басейн, два кожени фотьойла, стъклена масичка с – хе! – разтворена книга върху нея. Не си спомняше да е чел нещо през живота си, пък и такъв лукс като реална, истинска книга никога не би минал през ума му – а и защо ли? – но усещането, че някой тук е помислил, че той може и да върши нещо толкова немислимо като четене на книга, приятно погъделичка самолюбието му. Тия тук знаят как да си купуват каквото поискат, очевидно. Или когото поискат.

Тялото му отново реагира преди самият той да е осъзнал каквото и да било. Оказа се зад полупритворената

врата на банята преди ония отзад да успеят да го видят. Не беше чул нито стъпки, нито превъртане на ключ.

Бяха трима, двама младоци и един по-стар, и тримата в работни комбинезони от специален материал, малко като астронавти. Липсваха им само шлемове и дихателни бутилки на гърба. Единият от младоците буташе болнична носилка на колела, върху нея...

Стомахът му се присви така остро, че за малко не изрева от болка. Беше момата от бардака, русата. Бяха ѝ обръснали главата и бинтовали почти до неузнаваемост, но тялото му не познаваше неща като съмнения. Беше тя – същите крака, дупе и цици, само че сега превърнати в нещо, от което се очаква да се прави салам. Или резервни части, каквото дойде.

– Тая кога ще я кълцат? – попита единият от младоците, фалцетът му пълен със спомени за акне и самотни мастурбации.

– Когато дойде поръчката, кога! – отсече другият младок. – Ти да не мислиш, че тук търгуваме с карантия? Всичко става в реално време, човек. Те се обаждат, ние доставяме. Аламинут...

– Затваряйте си плювалниците, че да не се окажете утре на нейно място – прекъсна ги по-старият, гласът му като ютия, падаща отвисоко. – Айде, че имаме още поне една дузина други като нея да разнасяме.

Той се задейства, малко като в забавен кадър от самурайски филм. Мечове, глави, цъфнали наскреда сцената фойерверки от кръв. Единственото, което успя да мине през ума му, докато следеше как тялото му работи самостоятелно и прецизно като роботизирана сенокосачка, беше, че сигурно има далеч по-хубави предсмъртни думи. А може би не, казва ли ти някой?

* * *

Опомни се неизвестно кога. От времето не бяха останали и парцали, нито дори миниатюрни късчета. Само цветове – или по-точно един от цветовете. Нямахме ни най-малка представа колко дълго беше продължило всичко, пък и това нямаше никакво значение. Останало беше само едно – нещо много, много червено...

Беше облечен в чисто нов костюм, прилично обръснат, напарфюмиран, курдисан в голямо кресло като някаква мумия от патетичен, холивудски-измайсторен хорър. От всички страни в лицето му бяха заврени микрофони и камери, плюс придружаваща ги сюррия човешки същества, запотени и възбудени, с неприятна колективна миризма на подплашено стадо.

- Как се чувствате в ролята на нов шампион?
- Какво е усещането да си внезапно толкова известен?
- Трудно ли ви беше да подобрите рекорда?
- Планирахте ли го? Или това беше спонтанен акт?

Очите му тежаха поне по няколко тона парчето. Той събра всичките си останали сили и повдигна поглед към стелите от екрани, които обрамчаваха помещението.

И изпъшка.

От всички екрани го наблюдаваше странно, до болка познато лице – замръзнала посред лято човешка маска. Безизразни, неподвижни очи с форма и цвят на космически дупки. Пергаментово лице на фона на пергаментов залез.

Пергаментов залез... Пергаментов залез... Пергаментов залез.

Coito, ergo sum

(Из дневника на един ангел...)

Наблюдавам внимателно лицето ѝ, докато тя свършва. Опитвам се да го правя по ненатрапчив начин, повече с тъгълчетата на очите, макар че от това едва ли има нужда – нейните собствени, при все и широко отворени, в този миг не виждат нищо, разбира се. Точно това се крие зад фразата *Eyes wide shut*, ако досега не ви го е обяснявал никой. Така май е с всички – или поне с повечето – от тяхната половина на човечеството. При мен е друго. Аз не мога да си позволя такъв безумен миг на забрава. Трябва да го запазя, на всяка цена да го запечатам в цялата му пулсираща спазматичност. Това е важно. Бих казал, дори решаващо. Без архивирането, без щателното запазване – някъде из най-потайните ми чекмеджета – на колкото се може повече такива мигове, съществуването ми би се превърнало начаса в нещо напълно недоказуемо. По неизвестни за мен причини, моето собствено доказателство е не толкова старото, омръзнало до скомина *cogito*, колкото далеч по-старото, но невъзможно за омръзване *coito*. Хардуер. В него е единствената надежда.

Не че във всичко това има нещо особено оригинално. Напишете фразата в Гугъл и ще се убедите сами. Нищо ново под слънцето.

Впрочем, не го правете. Освен, разбира се, ако нямате нищо против на следващия ден да бъдете засипани от еро-

тични реклами. Кажете ми какви реклами ви изпраща Гугъл – и аз ще ви кажа кои сте. Нищо скрито под слънцето.

Предишната – леко притеснителна жена, израснала в семейството на офицер – не издаваше нито звук, защото се боеше, че ще ни чуят съседите. Не успявам да забравя как настояваше да пускаме вентилатора в стаичката на малкото хотелче близо до плажа, макар и без да се преструва, че ѝ било горещо. Нито пък мога да си обясня защо в края на краищата всичко това ме вбеси дотам, че да сложа край. Някои неща си остават най-добре необяснени. На дъното на повечето истини ви дебне озъбената паст на Нищото.

И все пак имаше нещо героично, нещо много съветско, в решително стиснатите ѝ устни, в твърдата ѝ непреклонност да не издаде нито микрочастица от съкровената тайна на – инак немалката си – страст. Всички ние сме чеда на времената си – макар и всеки по свой начин.

Тази тук е друга. Самоуверено момиче. Достатъчно младо, за да може да си го позволи. Безсрамно. Естествено. Хищно. Силно. Хапе, драще и реве с пълни гърди. Да я слушаш е по-голямо удоволствие от самия акт. По-голямо удоволствие от всякаква музика. Нищо не може да бъде толкова автентично, колкото ревът на една жена в онези специални моменти – ако, разбира се, можете да бъдете сигурни, че тя не се опитва да ви го продаде. Но за опитното ухо между тези неща лежат бездни. Отново „разбира се“.

Любим се не особено често, защото и двамата сме научени да ценим редкостта на реалното, непринудено споделяне. Не знам как е при вас, но в собствения ми живот любовта – във всякакви други, освен чисто хомеопатични дози – се оказва свой собствен, най-ефективен разрушител. Опитайте се да я превърнете в нещо друго освен миг – и тя рано или късно се стоварва отгоре ви с цялата непоносима лекота на... Какво да ви обяснявам, сигурно го

знаете и сами. Природата ни подмамва, като поставя пред носовите ни всевъзможни примамливи опиянителни – но само до мига, в който свършим работата ѝ. Оттам нататък следват повече или по-малко болезнени моменти на отрезвяване.

Разбира се, има и хора с късмет, които успяват да направят от опиянението някакъв вид база за дългосрочно споразумение. Но, както изглежда, аз не съм от тях. Прекалено силна е потребността ми от изживяване на нови, непознати, опияняващи неща – или поне така съм свикнал да си представям себе си. Не познавам по-голям трепет от предвкушването на едно ново опознаване. Нито пък съм готов да пожертвам постоянното му очакване в името на нещото, наречено „сигурност“. Не че съм над всичко това, разбира се. То просто не ми е дадено – а пък времето, с което разполагам, е прекалено кратко, за да мога да си позволя да го губя във влачене из дебрите на самосъжалението. Така, както изглежда, е този живот. Следващият може и да се окаже по-различен. Когато му дойде времето, ще видим...

Ах, да – удоволствието. Забравих ли да го кажа? Удоволствието, както винаги, е пръв и най-лицемерен слуга на собственото его. Вечен Яго за един не по-малко вечен Отело, ако се съгласите да ми простите тази сравнително претенциозна формулировка. Изпуснете го само за миг от ползването си – и то начаса се е изправило зад гърба ви, с грамаден нож в ръка – също като сянката, приближаваща се към дамата под душа от „Психо“. Това поне е собственото ми усещане. Разбирам, че цялата тази галиматия сигурно е предназначена само и единствено да ми даде усещане за контрол над онзи, другия вътре в мен, който всъщност взема решенията. Потайният. Сивият. Кардиналт. Заслушайте се по-внимателно в някое парче на Чарлз Мингус – или който и да е от джаз-гениите – и моментал-

но ще разберете какво имам пред вид. Бавното осъзнаване на неизбежността, на скачеността, между удоволствието и болката, между опиянението и отрезвяването, е едно от основните достойнства на всяко будно човешко съществуване. Не ще и дума, една от основните суети на моето собствено е надеждата, че успявам да се държа повече или по-малко буден, дори и в леглото. Джазът просто е една от по-непосредствените форми на това осъзнаване.

Оттук и потребността ми да запечатвам. Без успокояващото присъствие на едно, по възможност необятно количество съхранени свидетелства, времето губи единствено познатото си измерение – посоката – а заедно с нея постепенно изчезва и пространството. Тези две неща са неразривно свързани едно с друго, не само защото го е казал еди кой си. Успеете ли да унищожите измеренията на времето си, пространството тозчас се свива и придобива единствената форма, която може да притежава без наличността на време – тоест пълна, абсолютна празнота.

* * *

À rgoros време... Изглежда започвам да остарявам. Почти щях да забравя, докато умувам така. Чака ме още доста работа. Приготвил съм отдавна големия пластмасов чувал. Доста отдавна, разбира се. Единственият проблем – след всички галиматии, философствания и прочие завъртулки – е как да се отървете от тялото. Това е единствената трудност, останалото са просто вид подробности.

Наблюдавам внимателно лицето ѝ, докато тя свършва ...

Хелоуин

– **Е**, това вече не мога да го разбера! – По челото на Дерменджиев бяха избили ситни капчици пот; както винаги в моменти на възбуда той започваше леко да заеква и да опъва шия сякаш преглъща големичък залък. Рамката на очилата му, тук-там лепена с тиксо, се местеше насам-натам в унисон с оживените жестове, аха-аха да се разпадне. Брадата, подстригана à la Ботев, се беше напъхала в яката на ризата му, та леко кирливите ръбове се провиждаха още по-ясно на черния фон. Даскалчето се притесняваше и това го караше да се разпазва още повече. Младо момче, емоционално...

– Какво точно не разбираш, Дерменджиев? – Председателят Домусчиев, грамаден мъж с все още импозантна фигура, бивш шампион и любимец на дамите от Съвета на обезпокоените граждани, беше както винаги олицетворение на спокойствие, ред и надеждност посред окото на урагана. – Не си ли съгласен, че е крайно време да се подаде ясен и недвусмислен сигнал? Или трябва да чакаме, докато ни превземат отвътре? Ако сами не се погрижим за бъдещето на децата си, кой ще го направи? Американците ли? Или други някои – печалбари разни диви, дай им само пари да трупат, народа да грабят, а за българщина и традиция никой не му пука, дай сега да захвърлим всичко и да станем и ний американци!

– Ка'щяло! – обади се откъм задните редици някоя от застаряващите дами, цялата само очи, всичките възторжено впити в Домусчиев. – Ка'щяло!

– Абе аз за сигнала съм съгласен, но чак пък толкова! – Даскалчето, разбира се, не обича да се дава съвсем без бой, но пред дружния натиск на събранието пламъкът му полека-лека започва да намалява, всички го виждат и нямат особено търпение да му слушат глупостите. – Да им горим костюмчетата? На публично място? Че то съвсем на средновековие ще го обърнем бе, хора! Забранихме го тоя скапан Хелоуин още миналата година, какво повече да направим?

– Ние забраняваме, а те си знаят тяхното! – тропна Домусчиев по масата. Гарафата с вода подскокна, за малко да се катурне. Тоя мъж не си знае силата. – Сякаш не знаеш и сам, че се събират тайно да празнуват. Под носовете ни, всички го знаят, но си траят и мълчат. Срамота, срамота!

Публиката отзад се развълнува и започна да гъгне неразбираемо, но заплашително, също като пословичния разтревожен кошер. Прозорците, запотени от разпалени човешки страсти, тихичко подрънкваха, направо да си настръхнеш. Абе, Хелоуин.

– Не може така, хора сме все пак – опита се даскалчето да протестира, но бензинецът му привърши бързичко, по някое време то клюмна, махна с ръка и се отказа. Огледа печално събранието, малко като библейски пророк, един вид „оставям ви на съдбата, нещастници!“ – после си събра партакешите и тръшна ядно вратата зад гърба си. Връцна се обратно, провря нос през открехнатата врата, изрева „да ме броите против!“, а след това си пое по пътя, целият само свобода и независимост.

А нещастниците междуременно бяха преминали към гласуване, което премина бързо и ефективно, съвсем не по европейски. Тридесетина гласа за, един въздържал се – бай Кочо Чистеменски, той си е против всичко по принцип, но

булката му го настъпва под стола и не му позволява да гласува както си иска – и един против, даскалска му работа.

– Обявявам заседанието за закрито – обяви Домусчиев тържествено. – Неформално продължение – в ресторанта „Златен век“, първата бира е за сметка на съюза.

Хората затропаха със столовете, някак жадно. Приятно си е това усещане – да си дадеш заслужена почивка след добре свършена работа. Пък и безплатната бира някак успокоява, придава увереност, убеждава. Не е лесна работа това, да се бориш за идеи и убеждения. Никак не е лесна, всеки го знае.

* * *

Телефонът му зазвъня както винаги на най-хубавото място – тъкмо беше я приклецил яко под себе си и се напъваше да свършва, тя пък ревеше като агнец на заколение, другите курви от джамборето и те, разпилени по легла, кресла, маси и столове, с по един коч я отгоре, я отдолу, всичките на крачка от рая... И ей го на – телефон! Как да не го нагласиш на майка, ама трикратно, че и на кръст, тоя занаят скапан?

Гочо полицаят се пресегна към джоба на джинсите си, запотен от усилието хем да не напуска райското убежище, хем да отговори на повика, най-вероятно служебен, попъшка няколко секунди, после, като видя, че няма да стане работа, все пак избра второто и се приведе над телефона си, накипял като младо вино.

– Слушам! – Терминаторът пасти да яде, Гочо звучи сто пъти по-зловещо и по-заплашително.

Лицето му се изопна, кой знае защо изведнъж му стана някак много неудобно, че се е изпаткал така гол-голеничък, някак незащитен, наред запотената, изпълнена със стонове стая, опита се да прикрие телефона с длан, после

се изниза тихомълком в коридора, затропа по голия циментов под и заобяснява:

– Да, да. Да, разбира се, господин Домусчиев. Ама разбира се, имай ми доверие. Няма да го оставим без внимание сигнала, веднага ще събера момчетата. Да, да, да. Събрали тайно децата, а? Абе знам ги, разбира се. Дочеви, все те. Откак се прибраха от Германия, всичко живо е пропищяло от тях. То не беше фукня, не беше чудо! Та коли, та пари, та мурафети... Аз откога го чакам това, ти да не мислиш, че на мен не ми е писнало? Ей сега ще събера момчетата, ще направим сеир до Бога. Да им държи топло до вèки. Да, да, ще те държа в течение, нямай грижа. Ей сега, само пет минути ми трябват...

Върна се обратно в стаята и, в предвкуване на веселбата, изрева весело „Айде сега, всички на работа!“, докато пощипваше и пошляпваше тоя или оня гол задник. Майко мила, откога го чакаше всичко това!

* * *

Приблжиха „Ровера“ тихичко, да не уплашат ония вътре отрано, после включиха наведнъж всичките осем фара, къщата буквално пламна в призрачната халогенна светлина. Голяма къща, модерна, с много пари правена. Гочо се пресегна, извади мегафона и заговори както си знаеше, спокойно и ужасяващо, бетер Терминатор...

– Граждани, обградени сте от всички страни, всяка съпротива е безполезна. Излизайте един по един, с високо вдигнати ръце, без никакви опити за бягство. Повтарям: всяка съпротива е безполезна...

Отсреща цареше мълчание, едно такова заинатено, глупаво. Гочо повтори репликата си, после се обърна назад и промърмори мързеливо:

– Момчета, я вижте някой там да ги стресне, те тия сами няма да излязат, както изглежда...

Речено-сторено. Един от грамадните прозорци изтрещя, посипа се стъклария. Пак нищо...

Гочо вдигна мегафона и измърка гальовно:

– Абе вас ще ви дойде ли накрая акъла в главите или да ви подхващам както си знам? Ъ?

Фенерът над входната врата промъждука, задушен от халогенната мощ, после се открехна и самата врата. Подадоха се едно след друго рой маймунчета – нашарени, накачулени, украсени кое с рога, кое с копита – смълчани, замръзнали от ужас. И над всичките – онази, Дочевицата, и тя омазана като някоя вещица, почернена, та чак катранена, но дори и така толкова хубава, та дъха да ти пресеки. Че и се привела над маймунчетата като някоя квачка, прегръща ги, да ги закриля се опитва. Внезапно го обхвана ужасна злоба, чак се разтрепера...

Махна с ръка на момчетата да се заемат с дребосъка и запристъпя бавно. Нея беше решил да запази за себе си. Стар мерак ако не начешеш, с отворени очи ще те заровят, тъй казват хората...

– Гражданко Дочева, в съгласие с разпоредбите на Съвета...

Гърлото му пресъхна, меракът не му позволяваше да говори повече. Застана пред нея, впи очи някъде в шията ѝ, запредвкусва удоволствието. Тя обаче не помръдваше и на милиметър. Мурафети, а? Ей сега ще те видя...

Той се пресегна лениво, подхвана хелоуинското труфило и дръпна рязко надолу. Дрешката, направена само за едно носене, се пръсна под натиска му като куп есенна шума. Онази не носеше сүтиен – има си хас! – и гърдите ѝ лъснаха, мраморни, в светлината на прожекторите. Зърната им бяха настръхнали от есенния хлад, стърчаха големи

и примамливи, направо да подлудееш. Той зачака да чуе писък и рев, но тя отказа да му направи кефа, само скръсти ръце и го загледа спокойно, предизвикателно. Инатеста крава, такива само бой ги оправя. Устата му пресъхна, внезапно му се допи бира. За миг се запита дали да не дръпне надолу и бикините – те и без това са големи долу-горе колкото пощенска марка, но инак не се вижда нищо, тая сигурно се бръсне по-често от него – после се усети, махна с ръка и се обърна към екипа си.

Маймунчетата и те вече бяха полуголички, пицяха и се суетяха насам-натам като пилци, лишени от закрилящата мощ на квачката. Дрешките им – една торба парцали, колко ли пари са стрували? – бяха закупчени по средата на двора, някой вече носеше тубата с бензин.

– Шефе, къде да ги палим?

Той се огледа преценяващо, махна с ръка по посока на дворната барака.

– Ей там някъде, потърсете място по̀ на завет. На всичко ли трябва да ви уча?

Обърна се към нея, опита се да я проние с поглед, но се препъна някъде по средата, прииска му се да я удари с все сила, да я разкърви, да я натика в калта, да я смачка, да я унищожи. Боже, колко я ненавиждаше!

Зад гърба му се дочу шумотевица, във врата го лъхна жегата, той се извърна и прикри очи с длан. Бараката беше пламнала като купа слама, някой от идиотите пак не беше си свършил работата както трябва...

И тогава, като в някой кадър от ужасяващ филм или, още по-лошо, непресекващ нощен кошмар, вратата на бараката се отвори с трясък и от нея изскочиха две други дребосъчета – всъщност не точно дребосъчета, защото пламъците бяха ги превърнали в грамадни факли – запремятаха се, заогъваха се в зигзаг срещу скованата от ужас чо-

вешка глутница, после клюмнаха и паднаха безжизнени някъде сред треволяка. Възцари се мъртва тишина, само трясъкът на пламъците продължи да се носи надалеч...

И тук, пак съвсем като на кино, някъде отзад, ама много, много изотзад, се понесе отчаян писък. Позна гласа веднага, беше на жена му:

– Децата ми! Децата мииииииииии...

* * *

Празник на ужасите, какво да го правиш?

Любовна история, или „All’ve need is... ups“

(Оптимистично сценично събитие в две действия)

Действащи лица:

ДИДА

ДИДО

ПОМАГАЧЪТ

КУЧЕТО

КЪДРАВИЯТ

КУРВАТА

СПАЗМАТИКЪТ

ПИНОКИО

Действие първо

Полутъмна сцена. Част от нея е прикрита със завеса, зад която нещо мърда. Малко по-напред седи Дида, Дидо спи с глава, положена в скута ѝ. Двамата – на неопределена възраст – са облечени в безформени, торбести дрехи в мръснобял цвят. Облеклото им се състои от огромни, широки панталони с големи джобове и презрамки, които са част от тях, плюс нечисти бели ризи. И двамата носят папионки. На краката си имат бомбени обувки-полуботуши до под коленете, с големи кръгли носове. Дида носи преметната през врата си средно голяма торба.

Дидо. *Събужда се, вдига глава, сяда.* Сънувах торта.

Дида. Каква?

Дидо. Не си спомням точно. Беше голяма и кръгла.

Дида. Всички торти са кръгли.

Дидо. Не е вярно.

Дида. Вярно е.

Дидо. Вярно е това, че *повечето* торти са кръгли, защото *повечето* хора нямат достатъчно фантазия, за да си направят, да речем, осмоъгълни. Но някои са квадратни. Факт.

Дида *назидателно*. Квадратните не са торти, кексове са.

Дидо. Винаги си искала да имаш последната дума.

Дида. Не. Не винаги.

Дидо. Но в повечето случаи.

Дида. Просто държа на истината. Това е всичко.

Дидо *става и възбудено започва да се разхожда наоколо, ръкомахайки*. Истината. Истината. Какво е истината?

Дида. Не обичам да се повтарям.

Дидо. М-да. Членството си има привилегии.

Дида *лениво*. Пак ли започваш?

Дидо. Упоритостта е привилегия на не-членовете.

Дида. Кажи това на баща си.

Дидо *крещи*. Баща ми, баща ми! Винаги това използваш, когато се чувстваш безсилна.

Дида. Но той *беше* член. Факт.

Дидо. Е и какво? Да се откажа от него ли? Както ти направи с твоя.

Дида *равнодушно, с прикрито усилие*. Твоя си работа.

Дидо *започва да обикаля около нея, правейки жестове на преклонение*. А ще ме заобичаш ли повече, ако го направя?

Дида. Не. Повече от това не мога.

Дидо *с престорено отчаяние*. Горко ми! Горко ми! Помощ!
Няма ли кой да ми помогне?

Влиза Помагачът, с фуния, долепена до ухото. Той е здрав и едър, леко пълен мъж във военни дрехи със защитни цветове и бейзболна шапка от същия материал, с буен, увиснал надолу мустак. На гърдите му виси полицейска свирка.

Помагачът. Някой за помощ ли вика? Имате ли нужда от помощ?

Дидо. Не, не, благодаря.

Дида. Напротив, имаме.

Помагачът. Моля? Не ви разбрах.

Дида. Винаги съм искала да разбера смисъла на живота. Можете ли да ми помогнете?

Помагачът. Тук мирише на бензин. Да не направите някой пожар?

Дида. Смесълът. Смесълът.

Помагачът. Бензин. Бензин.

Дида. Добре, ще го приема като вариант. Не съм сигурна, но ще мисля.

Помагачът *приближава се към Дидо и започва внимателно да го души*. Извинете, вие чужденец ли сте?

Дидо. Не, защо?

Помагачът. Ами то и аз това се питам: що ще тук тоя чужденец, дето даже и очите му не са дръпнати?

Дидо. Господине, вие ме обиждате!

Помагачът. Не че имам нещо против чужденците де.

Дидо *скръства ръце на гърди, изпъчва се предизвикателно*. Не желая да слушам повече ксенофобска пропаганда.

Помагачът. Но и без тях сме си добре тука. *Обръща се към Дида*. Да сте виждали наоколо кучето ми? *Маха фунията от ухото си*.

Дида. Не, само един слон.

Помагачът. Слон? Ама тия не идваха ли от Африка?

Дида. Именно.

Помагачът. Значи има СПИН. Не се сближавайте с него, предупреждавам ви!

Дида започва да танцува ориенталски танц и да се извива около Помагача. Ммммм, интересна идея. Трябва да опитам някой ден.

Помагачът. Особено отзад. Трябва много да се внимава. Кондомите се пръскат. Не издържат налягането, нашенско производство са.

Появява се Кучето, което всъщност е човек с бедрена препаска и дълъг нашийник, който се влачи след него. Виждайки Помагача, то започва да скимти радостно и се приближава до него, опитвайки да се отърка в краката му.

Помагачът рита кучето с все сила. Маминциту ти дъйба дръгливо! Къде се мотаеш, говедо? Докато те няма, тука се напълнило с разни ... търси думи, гледайки към Дидо и Дида ту подозрително, ту с фалшива любезност ... с разни ... отказва се, видимо ядосан. Маминциту ти дъйба!

Дидо. Господине, когато човек говори с кучето си, все едно че говори с Бога!

Помагачът през рамо, гони по сцената кучето, продължавайки да го рита. Бог умря. Ницше.

Дидо. Ницше умря. Бог.

Дида слага ръце на кръста, в позата на старата циганка от „На всеки километър“. Да са исипити и двамата дано да са исипити!

Кучето започва да се смее. Всички замръзват и го гледат втрещено. То използва момента и се отдалечава от господаря си.

Помагачът. Та, докъде бяхме стигнали? Слага отново фунията до ухото си.

Дида. До под кривата, както винаги.

Помагачът. Ами то и аз все това казвам, ама кой да ме чуе.

Докато се обърне човек, и току-виж се появили отнякъде нови подпалвачи. Юдео-талмудски, най-вече.

Дидо *маха с ръка в жест на равнодушно съгласие*. Ба! Сякаш не ни стигат нашите.

Дида. Баба ми хранеше циганите. Добра жена беше.

Помагачът. И после – кой виновен? Драс, една клечка на архивите – и всите сме чистички и нови като гергъовски агънца.

Дидо. За това си има отговорни органи.

Помагачът. Но тоя път няма да мине, нямааа! Сами ще се оправим, стига толкова сме чакали Освободителите! Бах мааму!

Дида *тихичко, към Дидо*. Атака!

Дидо. О, тук вече падаш прекалено ниско. Ненавиждам тия моменти на слабост.

Дида *обидено*. Когато фактите говорят ...

Дидо. И баща ти така казваше. Докато го застигнаха фактите.

Помагачът *сваля фунията от ухото си*. Човеколюбие, господа, е най-висшата форма на доверие. Без него всички сме изгубени. Това е проблемът на тази страна, прекалено малко човеколюбие. Прадедите ни, забележете, са имали много по-различни разбирания по този въпрос. Не един от тях, загрижен за ближния, е обикалял нощно време из тъмните сокаци, с надеждата да намери някой окъснял пътник...

Дидо. За да му пререже гърлото.

Помагачът...за да му предложи храна и подслон. *Покашля се*.

Срещу известно заплащане. А докъде сме стигнали днес? Всичко, което можем да предложим на окъснелите пътници, са дъщерите ни. Друго нищо не ни е останало.

Дида *нацупено*. Е, може и синовете. Днес хората имат свобода на избора. Не може все ние да опираме пешкира.

Дидо. Амин!

ПОМАГАЧЪТ. Между другото, вчера пак намерили един. Застрелян или заклан, не си спомням вече. А колата му – подпалена. За 200.000 кола, представете си! Ненавиждам разхищенията!

Дидо. Кола – това звучи гордо!

ПОМАГАЧЪТ. Именно, именно.

Дида *отново слага ръце на кръста, в същата поза като преди, про- чиства гърло ...* Да са ис...

Дидо. Стоп! Стоп! Това го чухме вече.

Кучето се приближава до Дида и посяга да ѝ вдигне крак. Тя го рита без особена злоба и то напуска сцената.

Дида. Душичка. И на него му се иска.

Дидо. С това самарянство далеч няма да стигнеш, винаги съм ти го казвал.

Дида. Ревността е признак на дребнодушие, винаги съм ти го казвала.

ПОМАГАЧЪТ *бърка в джоба си и вади лента с надпис „Ударник“, сла- га я на ръкава си, без да изпуска фунията.* Впрочем, какво точно правите тук, ако смея да попитам?

Дидо. Не посмявайте – и ще живеете по-щастливо!

ПОМАГАЧЪТ. Господине, аз съм сериозен!

Дидо. *Приближава се до него.* Аз също.

ПОМАГАЧЪТ *посяга към полицейската свирка. Дидо го сграбчва, извива ръцете му зад гърба и го удря по тила. Помагачът се от- пуска в ръцете му. Дидо вади въже и започва да го овързва. Фуни- ята остава да лежи на пода.*

Дида *ядно*. Още едно гърло за... хранене. А сега какво ще ги правим?

Дидо *влачи Помагача зад прикритата част от сцената, после се появява, изтупвайки ръце.*

Дида. Попитах те нещо.

Дидо. Сега нямам време за такива въпроси.

Дида. И все пак?

Дидо *започва да върви в кръг, мърморейки под нос.*

Дида. Не те чувам.

Дидо *взема фунията от пода и я слага до ухото си. Аз също. Маха фунията от ухото си.*

Дида. Ако не получа веднага отговор ...

Дидо. Добре де, ето ти отговор: ще ги сложим в клетки и ще ги продаваме като канарчета. Carisce?

Дида. Хе, тия тук нямат пари да се усмихнат, ще си купуват канарчета! Господи, с кого си ме събрал!

Дидо *намръщено, пристъпвайки от крак на крак.* Знаеш, че не съм човек на практиката. Нали се бяхме разбрали, че няма да ме занимаваш с такива въпроси?

Дида *с неудоволствие.* Да, бяхме.

Дидо. Е и?

Дида. Какво „Е и“?

Дидо. Как какво „Е и“?

Дида. Как какво „Какво е и“?

Дидо. Как какво... *Спира по средата, покашля се.* Брей, че ми за-
каквя на гърлото. А сега какво, пак ли ще броим?

Дида *предизвикателно, сигурна в победата си.* Ако искаш.

Дидо. Не, не искам.

Дида. Тогава отговори на въпроса ми.

Дидо. Не, по напред ти.

Дида *прави крачка към него. Дидо се отдръпва.*

Дидо. Добре де, щом толкова настояваш. Но искам да знаеш,
че все пак протестирам.

Дида. Докато протестираш, отговори на въпроса ми.

Дидо *почесва се.* Какъв беше въпросът?

Дида. Абе ти!

Дидо отскача и започва да говори бързо-бързо. Аз предлагам...
Дълга пауза.

Дида. Ахем...

Дидо. Предлагам... Измерва с очи разстоянието помежду им, отдръпва се крачка назад. Да ги дадем под съд!

Дълга пауза. Дватамата започват да се въртят в кръг, без да намаляват разстоянието помежду си, изпълнявайки малка пантомима, чието съдържание е следното: Дида „Какво искаш да кажеш?“. Дидо. „Па знам ли?“. Дида. „Тъпанар с тъпанар!“ Дидо. „Да ми ядеш...“ (посочва към задника си). Дида. „Колко си гнусен!“ Дидо. „Много съм си готин аз!“

Дида спира на място. Дидо продължава да се върти по кръга, докато стига и се притиска до нея. От друга страна...

Дидо. Какво?

Дида. Идеята ти не е съвсем лоша.

Дидо мърмори под нос.

Дида с повдигнат показалец. Но все пак има един проблем.

Дидо продължава да мърмори.

Дида. А именно...

Дидо (както преди).

Дида крясва с все сила. Престани да мърмориш, пречиш ми да се съсредоточа!

Дидо отскача от нея, кляка на земята и обхваща главата си с ръце. Дида се разхожда наоколо с нервни стъпки, не съвсем кратко време. Приближава се до него и го оглежда отгоре, също не съвсем кратко време.

Дида. Добре де, извинявай.

Дидо изскимтява нещо неразбираемо изпод ръка.

Дида. Да, да. Знам.

Дидо продължава да скимти. Кучето влиза в сцената, приближава се и започва да вие жално.

Дидо *разтваря ръце и крясва към кучето. Марш, мамка ти! Кучето напуска сцената, Дидо отново кръстосва ръце над главата си и продължава да скимти жаловито.*

Дида. А освен това ти също знаеш, че знам.

Дидо *(както преди).*

Дида. И двамата знаем, че знаем. Също като Сократ.

Дидо *изпод ръка. Напротив!*

Дида. Не започвай отново, моля те. Нали вече ти дадох право?

Дидо *сваля ръце от главата си, но продължава да клечи. Напротив, но няма значение.*

Дида. А, ей това е мъжка приказка. А не тия сополи от преди малко. Дидо *посяга отново да покрие глава с ръце, при което тя прибавя много бързо, почти отчаяно. Имаш право. Имаш правоооооо!*

Дидо. *Исправя се и прави няколко бързи гимнастически движения, за да възстанови кръвообращението си. И какъв е проблемът?*

Дида. Какъв проблем?

Дидо. Ами нали това те питам, какъв е проблемът?

Дида. Проблемът с какво?

Дидо. Е хайде сега, не ми се прави на ударена.

Дида *обидено. Ако ще си говорим така, по-добре ме удари, за да не се правя.*

Дидо *с повдигнат палец, имитира я. „Но все пак има един проблем“.*

Дида *с огромно облекчение. А, това ли? Така кажи, какво си усуквал?*

Дидо. Аз никога не усуквам.

Дида *посяга да заспори, после размисля. Проблемът е прост, но на практика неразрешим.*

Дидо. Също като оня със сладкото от сливи.

Дида. Моля?

Дидо. Също като оня със сладкото от сливи, казах.

Дида. Тоест?

Дидо. Ами, колкото и да ни се иска да ядем сладко от сливи, няма как, защото нямаме сладко от сливи.

Дида. Ти си невъзможен!

Дидо. Е хайде, хайде.

Дида. И гениален! През цялото време си знаел какво искам да кажа. Обичам те, Писанчо!

Мята се на врата му и започва да го целува лудешки. Той се запъва назад, за да не падне. Тя внезапно го пуска, при което той залита и почти пада.

Дида *делово*. Значи така. Липсват ни съдии. Освен това ни липсват още ... ммм, чакай да помисля. *Започва да изброява на пръсти*. Обвинител, защитник, съдебни заседатели, стенографка, пазач за подсъдимите, втори пазач за подсъдимите, чистачка, втора чистачка, плюс публика в съдебната зала.

Дидо *изправя се, отупва панталона си*. Е, не, тия вторите, дето ги изреди, тях можем да си ги спестим. А за всички останали предлагам да се редуваме. Освен при чистачката, може би.

Дида *отстъпва назад и го гледа възторжено*. Дидо *се оглежда зад себе си, свива рамене, започва да си подсвирква през зъби*.

Дида. Господи, с какво съм те заслужила?

Дидо. Моля?

Дида. Ти си гений! Ти си гений!

Дидо *кисело*. За последен път ми го каза когато ме представяше на баща си. А после видяхме какво стана.

Дида *продължава възторжено, очевидно не го е слушала*. Знаех си. Винаги съм го знаела.

Дидо. Нужно ли е сега да се насираме за всяка дреболия?

Дида. Ти си просто втори Александър: прас с меча – и готово!

Дидо *за себе си*. Ми да. Ако знаеш колко се упражнявам пред огледалото.

Дида. *Хваща го за ръка и го потегля към прикритата част от сцената*. Бързо, бързо. Нямам търпение.

Двамата се приближават до закритата част от сцената. С всяка измината крачка Дидо губи ентузиазма си. Накрая Дида е принудена да го влачи, но малко преди завесата той се запъва окончателно и отказва да върви по-нататък.

Дидо. Нъет!

Дида. Моля? Моля?

Дидо. Нъет!

Дида. Това пък какво ще рече? Какво те прихвана сега?

Дидо. Не ща!

Дида. Какво не щеш?

Дидо. По принцип – нищо.

Дида. А в конкретния случай?

Дидо. В случая няма нищо конкретно, той е повече от типичен.

Дида. А?

Дидо. Робинзон среща Петкан. Робинзон поробва Петкан.
Петкан изяжда Робинзон.

Дида. Пак ли ще ми плямпаш за сблъсъка на цивилизацияте?

Дидо. Не, по-скоро за липсата на човечност.

Дида. У кого? У нас ли? *Започва да обикаля около него и да го гледа кръвнишки*. Я доуточни малко, ако обичаш.

Дидо *проскимтява нещо неразбираемо*.

Дида *ледено*. Слушам те.

Дидо *плачливо*. Кой сме ние, та да ги съдим? Кажете ми де, кои сме?

Дида. Ние сме Хората. Народът. Ние сме Добрите.

Дидо. А те кои са?

Дида. Те са Другите. *Маха с ръка пред носа си, сякаш е доловила непоносима воня.*

Дидо *с апломб, като говорител от катедра.* Предпооставянето на дружостта не е нищо повече от израз на едно доброволно наложено – и по същността си дълбоко назадничаво, ретроградно, изпълнено с невежество, примитивно себеуещане. Човекът, който търси основанията на ада извън самия себе си, същевременно отказва да приеме, че ...

Вдъхновението му изчезва, той започва да се почесва, търсейки думи. Обхваща го гняв, който видимо се усилва, не след дълго той отново започва да скимти неразбираемо.

Дида. *Гледа го със съжаление.* ...че бананите са криви, краставиците – зелени, маймуните – сладострастни, аз и ти – идиоти, а светът – неизбежното було на Майа. *Приближава се до него, прегръща го, присяда заедно с него и започва да го люлее в скута си.* На така момчето. На приказки всички сте много силни, но когато се стигне до работа ... Ако ни нямаше нас, да сте изчезнали още преди динозаврите. *Рязко сменя тона.* Делово. Ставай, ставай, че ни чака работа.

Дидо *с ужас в гласа.* Ама... пак ли ще им слагаме вратовръзки?

Дида *равнодушно.* Ако се наложи.

Дидо. Моля те! Моля те! Тъкмо отново се бях научил да спя.

Дида *изправя се, вдига и него за папионката.* Не ми излизай с тия. Всички си имаме задължения. А освен това...

Дидо. Какво?

Дида *игриво.* Не ми разправяй, че това не ти доставя и мъничко удоволствие. Да не мислиш, че не виждам с какви очи им гледаш ерекциите? Понякога дори изпитвам малко ревност.

Дидо *виновно.* Nihil humanum...

Дида *нетърпеливо*. Хайде, стига глупости. Казах ти, чака ни работа.

Дидо. Но...

Дида *заплашително*. Пак ли?

Дидо *плачливо*. Добре. Но на твоя отговорност.

Дида *снизходително*. А, това ли? Разбира се, разбира се. *За себе си*. Не че това ще ти помогне с нещо, ако ония ни докопат някой ден. *Високо*. Хайде, идвай. Времето не чака.

Двамата отново се приближават до закритата част от сцената. Повтаря се ситуацията от първия път – Дидо отказва да се приближи.

Дида. Слушай, вече ми се катериш по нервите.

Дидо *скимти*.

Дида. Бъди мъж, най-после!

Дидо *(както преди)*.

Дида. Господи!

Дидо *с внезапен ентузиазъм*. Именно, именно.

Дида. Какво?

Дидо. Господи! Господи!

Дида *със зле прикриван гняв*. Ще престанеш ли най-после?

Дидо, със заговорнически, вид, оглеждайки се на всички страни, за да провери дали някой не ги наблюдава, посочва с пръст нагоре. Дида се оглежда озадачено, също проверява дали някой не ги гледа, пита го с жест: „какво?“ Дидо отново посочва нагоре.

Дида *крещи*. Какво? Какво, човеко?

Дидо *засрамен, с детински вид*. Не се ли страхуваш понякога?

Дида *почесва се демонстративно, започва да обикаля около него, оглежда го от всички страни*. Страхувам се, че дъските ти хлопат.

Дидо се хили детински, прави заговорнически физиономии и отново показва нагоре, опитвайки се да прикрива жеста си. Дида започва да го имитира, повтаряйки комично жестовете му. Дватамата продължават така известно време, очевидно изчаквайки да видят кой ще се откаже първи. Накрая Дида свива рамене и се отказва.

Дида. Добре де. Изплюй камъчето.

Дидо плюе, но продължава да мълчи.

Дида. Много смешно. С изкуствен тон. Ха, ха, ха.

Дидо демонстрира детинска скромност. Дида кипва, приближава се до него, хваща го за раменете и започва да го разтърсва с всички сили. Дидо не се съпротивява, тресе се в ръцете ѝ като кукла.

Дида бясно. Ще кажеш ли най-после? Ще кажеш ли най-после? Ще кажеш ли най-после?

Дидо. Страх ме е! Страх ме е!

Дида. От какво, глупако?

Дидо отново показва с пръст нагоре.

Дида. Какво? Какво те прихвана сега?

Дидо с огромно усилие. Бог. Господ. Аллах. Шива.

Дида с облекчение. Уф, това ли? Хваща го за ръка, дърпа го към прикритата част. Хайде, ела да ги оправим тия, а после и на оня горе ще му потърсим сметка.

Дидо отказва да се помръдне от мястото си.

Дида уморено, с леко примирение. Добре, говори.

Дидо отваря уста, прави комични опити да заговори, но се отказва.

Дида. Говори, казах.

Дидо. За какво?

Дида посочва нагоре, имитирайки го.

Дидо шепнешком. Ами ако все пак го има?

Дида. Има, дренки! Ако го имаше него, щеше ли да ни има нас двамата с тебе?

Дидо. И все пак?

Дида *ядно*. Няма го и толкова! Колко пъти да ти повтарям? Аз съществувам – следователно Бог няма. Просто и логично. Какво повече да ти обяснявам?

Дидо *тихо, страхливо*. Също като баща ми...

Дида *реагира остро, бясно*. Остави го на мира! Остави го най-после на мира!

Дидо *все така страхливо*. Как?

Дида *със стиснати зъби*. Ето така: стискаш зъби – и оставяш!

Дидо. *Заставя така, сякаш държи някого между коленете си, после бавно и методично започва да нанася удари върху въображаем задник, повтаряйки в такт с ударите: Защото ... те ... обичам... Защото ... те ... обичам... Защото ... те ... обичам...*

Дида *презрително*. Уф, това твоего е песен. Хайде, смяна на темата.

Дидо. Виждаш ли, ти също се страхуваш.

Дида *презрително*. Ба!

Дидо. Ами да. Страхуваш се, че онзи все пак ни гледа отгоре. И че някой ден...

Дида. Някой ден, някой ден. А междуременно тия долу си вилнеят както си искат. Гниди!

Дидо *на инат*. Страх ме е!

Дида се чеше по главата, размисля усилено, обикаляйки в кръг, мърморейки нещо под нос. Най-после се удря по челото и хуква към Дидо.

Дида. Еврика!

Дидо *пасивно*. Какво?

Дида. Всичко е толкова просто.

Дидо. Аха...

Дида. Гледай сега. Съществуването на Бога не може да се докаже, нали?

Дидо *колебливо*. Има поне четири вида доказателства.

Дида. Доказателства, бла, бла.

Дидо *нацупено*. Плюс Русо, но той е специален случай. *Прави движение с ръка, все едно, че говори за луд.*

Дида *поучително*. Въпросът, драги, е практически, а не теоретичен.

Дидо. Какво, какво?

Дида. Представи си, че само с един замах можеш да се избавиш от баща си...

Дидо – *замислено, бавно и тържествено* – *прави движение, все едно че сече с брадва, оглежда се гузно наоколо.*

Дида. Искам да кажа – с един мисловен замах.

Дидо. Аха...

Дида. Всичко, което трябва да направиш, е да се обзаложиш.

Дидо. Да се обзаложа? С кого? За какво?

Дида. Със себе си, глупако!

Дидо. Нищо не разбирам.

Дида. Защото не се опитваш. Гледай сега: или има Бог, или няма, нали така?

Дидо. Долу-горе.

Дида. Добре, но ако има Бог, ти губиш всичко.

Дидо. Защо?

Дида. Много просто. Ако има Бог, ние с теб сме до ушите в лайна, братко.

Дидо. Ами аз какво ти разправам през цялото време?

Дида. Но ако няма?

Дидо *с опулени очи, зяпнал*. Какво тогава?

Дида *замечтано*. Никой, който да наднича през рамото ти.

Никой, който да те смазва с присъствието си. Просто никой. Сам си, други няма.

Дидо. Звучи прекалено хубаво, за да е вярно.

Дида. Зависи единствено от тебе. Ако ти си единственият участник в играта, няма как да не спечелиш всичко.

Дидо. Значи Ницше все пак е прав, така ли?

Дида. Ницше, Мицше, какво ме интересува? Бог няма, следователно съществувам единствено аз.

Дидо *недоверчиво*. Толкова просто?

Дида. Да. Точно толкова просто. Трябва само да заложиш на печелившата страна, това е всичко.

Дидо *тихичко, страхливо*. Започваш да повтаряш баща си.

Дида. Не ми се заяждай сега. Важното е, че решихме твоя проблем. Нали така?

Дидо. М-да...

Дида *агресивно*. Решихме ли го или не?

Дидо. Ааааа...

Дида *приближава се до него, хваща го за презрамките и го придърпва към себе си, гледайки го от упор*. Решихме ли го или не?

Дидо *тихичко*. Може би.

Дида *замахва и му удря звучна плесница*. Решихме ли го или не?

Дидо *примирено*. Добре де, добре. Решихме го.

Дида. Ей това исках да чуя. Хайде, идвай!

Приближава се до завесата, отдръпва я с рязко движение. Зад нея, овързани и със запушени уста, лежат Къдравият, Курвата, Спазматикът и Помагачът. Къдравият – слаб като хрътка, на неопределена възраст – е в джинси и тениска. Той е напълно плешив. Курвата – много красива, млада жена – е облечена в униформата на занаята си – къса рокля, високи ботуши до над коленете, ярък грим. Спазматикът – нормално телосложение, без особено забележителни черти, също на неопределена възраст – е облечен в работен гащеризон.

Дидо който при вида на пленниците неочаквано се е оживил.

Всички виновни, стани! Смее се изкуствено, започва да ги ритва и дърпа. Марш навън, говеда. Почивката свърши.

Четиримата пленници излизат напред, опитват се да кажат нещо, сочат към овързаните си ръце и уста. Дида излиза надясно, връща се обратно, носейки четири стола. Слага два един до друг, от едната страна на пленниците, останалите два от другата им страна – и двете групи със седалки към пленниците. Оглежда доволно работата си, отдръпва се настрана. Междувременно Дидо вади от джобовете си четири разноцветни вратовръзки, приближава се до пленниците и започва да ги оглежда внимателно, сякаш иска да им ги премери.

Дида. Рано е още, закъде си се разбързал?

Дидо. Цветовете трябва да им подхождат. Не обичам мърлява работа.

Дида натъртено. Рано е още.

Дидо. Добре де, добре. Прибира вратовръзките обратно в джобовете си.

Дида обикаля между пленниците, оглежда ги застрашително.

М-да. Хубава пасмина.

Дидо. По-добра едва ли можем да си намерим.

Дида въздъхва. Е, не е като в старите времена.

Дидо. Нищо вече не е като в старите времена.

Дида. Не че днес имаме по-малко работа де.

Дидо. Не, не че.

Дида. Променя се всичко, но не и хората.

Дидо. Това добре го каза. Внезапно кръсва с все сили към пленниците. Чувате ли, говеда?

Дида стреснато. Проглуши ми ушите, какво те прихваща?

Дидо се втурва сред пленниците и започва да раздава удари.

Дида. По-полека, по-полека! Така ми разваляш цялото удоволствие.

КУРВАТА, *чиято превръзка на устата е паднала след ударите на Дидо.* Какво означава всичко това? Какво ще правите с нас? Дида към Дидо. Обясни им, ако обичаш. Идеята беше твоя. *Сяда на едната двойка столове, там където двете седалки се допират.*

ДИДО *заема официална поза.* Тишина! Тишина! Ако не настъпи тишина, ще опразня съдебната зала!

КУРВАТА. Съдебна зала? Каква съдебна зала?

ДИДО *се приближава до нея и я сривва в кокалчетата.* Такава. Най-обикновена.

ДИДА *с официален тон.* Ако обещаете да поддържате ред, може и да ви развържем устата.

КУРВАТА. Но... *Бързо, страхливо.* Добре, добре. Обещаваме.

ДИДО *снема превръзките от устата им, оставяйки ги да висят около вратовете.* Пленниците поемат дълбоко дъх, оглеждат се с известно облекчение.

ДИДА. Да започваме ли? Ти кой искаш да бъдеш?

ДИДО. Няма значение, само да не съм съдия. Мразя отговорността.

ДИДА. Както искаш. Тогава ще си обвинител, като за начало. Не мога аз всичко да върша.

ДИДО. А защитник?

ДИДА *презрително.* Ба, защитник. Да се защитават сами, кой го е еня?

СПАЗМАТИКЪТ *който през цялото време прави типични за заболяването си движения.* К-к-к-краката ми не държат, мога ли да седна?

ДИДО. Може, разбира се. *Изчаква, докато спазматикът посегне да седне на един от свободните столове, в последния момент го изтегля изпод него, така че онзи пада на пода.* Не казах, че може на стол. *Поставя стола обратно на мястото му и сяда*

по същия начин както Дида, подритвайки спазматика по-далеч от себе си.

Дида. А, това е добра идея. Сядайте всички, така е по-добре.

Пленниците сядат по пода. Роклята на Курвата се замята и открива бельото ѝ. Дидо става и я дръпва надолу.

Дидо. С това само утежнявате положението си.

Курвата. Не беше нарочно.

Дидо. Само професионален навик, нали? *Внезапно плясва през лицето Къдравия.* А ти какво си зяпнал, а? Мръсник с мръсник! Всичките сте такива, мамицата ви къдрава!

Къдравият. What did I do, man? What did I do?¹

Дида. Маскирай се колкото щещ, пред съда тия не минават.

ПОМАГАЧЪТ. Ама аз пък защо? Хайде, тая паплач тук, това долу-горе мога да го разбера...

Дидо. Ти си от най-лошите.

ПОМАГАЧЪТ. Ама защо, как така?

Дидо. Защото се опитваш да вършиш нашата работа. Без да си имаш хабер.

Онзи го гледа яростно, посяга да каже нещо, но се въздържа.

Дида *потропва трикратно и церемониално по стола.* И така, обявявам съдебното заседание за открито.

Дидо. Не е ли малко рано?

Дида *с изненада.* Защо, нещо друго ли имаш на ум?

Дидо. Не, но пред нас е цял ден. Какво ще правим след това?

Дида *почесва се с досада.* Хм, не бях помислила за това. Май че имаш право.

---

1 Ако пиесата се изпълнява в англоезична страна, езикът трябва да се смени с друг, например испански или френски. Бел. авт.

Дидо. Скуката...

Дида. Да, да, разбира се.

Дидо. Но пък, от друга страна...

Дида. Какво?

Дидо. И тия тук не можем да ги оставим така. Не е хуманно, нали разбираш?

Дида *механично*. Разбира се, че разбирам. *Замисля се*. И все пак...

Дидо. Слушам те.

Дида. Че какво му е толкова нехуманното? Ако искаш, да ги навържем отново и да отидем на кино. Все ще намерим нещо интересно.

Дидо. Да, да – та да мине някой и да ни ги обере под носа. Не ми се ще да съм се блъскал напрасно.

Дида. Отново имаш право. А сега какво?

Дидо *почесва се*. Хм. *Внезапно оживен, към пленниците*. Хей, вие имате ли някаква идея?

СПАЗМАТИКЪТ. Т-т-т-тоест, к-к-каква идея?

Дидо. Нещо забавно. Нещо, с което да убием времето.

ПОМАГАЧЪТ *ядно*. Докато ни дойде редът, така ли?

КУРВАТА *престорено-свенливо*. Аз ... бих могла да ви позабавлявам малко. *Поглежда към мрачния Дидо*. Впрочем, това май не беше много добра идея.

КЪДРАВИЯТ. Go fuck yourself, motherfucker! I ain't gonna lick your ass!

Дидо. Какво, какво? Тоя какви ги плещи бе?

СПАЗМАТИКЪТ. К-к-к-казва, че с удоволствие щял да се присъедини.

Дидо. Че що не го каже човешки тогава? *Към Дида, неуверено*. Да му светна ли един?

Дида. Твоя си работа.

Дидо *колебливо*. Май наистина не ни остава нищо друго. Ако не ни хрумне нищо, ще трябва да започваме.

Курвата *отчаяно, пискливо*. Момент, момент! Тук нали се мотаеше едно куче? Аз мога да ви покажа как се прави с куче, със сигурност не сте виждали такова нещо!

Дидо *с отвлечение*. Горкото животно. *Оглежда се*. Хе, вярно, ама то къде изчезна?

Помагачът *мрачно*. По кучки, къде другаде? Впрочем, ако ми развържете ръцете... *Посочва към полицейската свирка*.

Дидо. Много хитро. *Подритва го лениво*. Нещо по-умно не можа ли да измислиш бе?

Появява се кучето, което радостно се спуска към господаря си и започва да подскача около него.

Дидо. Като говорим за дявола...

Дида. Каква порода е?

Дидо. Помияр, не го ли виждаш? На стопанина се е метнало.

Отново ритва Помагача. Кучето се втурва и го захваща за крака. Аууу, мамка ти помиярска! *Започва да подскача на един крак наоколо*. Абе, няма ли кой да ми помогне, що за хора сте вие? Ще ме разкъса пред очите ви, звярът му със звяр!

Помагачът. На зла круша...

Дидо *посяга да се втурне към него, но спира и се отдръпва уплашено*. Помагачът, *окуражен, започва да му хвърля кръвнишки погледи*. *Кучето се е озъбило и гърлено ръмжи срещу Дидо*.

Дидо *към Дида*. Ей, ние май имаме проблем.

Дида. И на мен така ми се вижда.

Дидо. И какво ще правим сега?

Дида. Хм, чакай да помисля.

Дидо. *Седнал на земята, оглежда раната си. Към Помагача*. Ако е бясно, *мамицата ти ще разплача*.

Помагачът *повтаря след него, кривейки лице в детински гримаси*. Ако е бясно, *мамицата ти ще разплача*.

Дидо *без особен ентузиазъм, държейки кучето под око*. Абе ти!

Помагачът. Педал!

Дида *приведена над торбата си, която претърсва внимателно. А, тука вече не си съвсем прав. Той реже и от двете страни, моичкият.*

Дидо. Предателка!

Дида. Е, хайде, хайде, миличък. Още никой не е хванал на-
стинка от мъничко истина.

Дидо *горчиво*. Знаех си, че ще ме предадеш някой ден.

Дида. Глупости! Къде ще намеря друг като тебе? *Вади от тор-
бата нахапан кренвириш, размахва го тържествуващо във въз-
духа. Еврика!*

Дидо *кисело, под носа си*. Архимед пасти да яде!

Дида *към кучето*. Пис, пис, пис. Ела тука, на кака момчето. Ела
да видиш какво ще ти даде кака. Пис, пис, пис.

Кучето не помръдва от мястото си.

Дида *ядосано, към Помагача*. Абе, това твоето да не е вегетари-
анец? За пръв път виждам куче да не скача на кренвириш.

Помагачът. Щото му говориш като на котка, затова. И мен
ако ме наречеш африканец няма да ти отговоря.

Къдравият. Fuck you too, man!

Дида. А как се вика на куче?

Дидо *ухилено*. Готин?

Помагачът *назидателно*. На куче не се вика, то си има име.

Дидо *кисело*. Казва кой? Нали те видяхме вече.

Дида. И как му е на твоето името?

Помагачът *гордо*. Адолф.

Всички се споглеждат изненадано, разменят притеснени усмивки.

Курвата и Къдравият се побутват с лакти.

Дида *мърмори*. Брей, капка срам не ви е останала вече. Човек
да вземе да ви натрупа всичките на един куп, пък да ви
подпали. *Към кучето*. Като не щеш, ако щеш. *Хвърля крен-
вириша зад гърба си, извън сцената.*

Кучето неочаквано започва да скимти жалостиво, отърква се за-срамно в краката на Помагача, после хуква подир кренвирша. Мълчалива пауза.

Дидо припява, потривайки ръце от удоволствие. Къде си, вярна ти любов народна? Отива до Помагача и започва методично да го рита под такта на песента (алюзия за Малкълм Макдауъл и „Clockwork orange“?). Онзи се опитва да се предпазва, без да издава звук. Сцената продължава така, не съвсем кратко време.

Дида. Е какво, насити ли се? Май е време да започваме.

Дидо задъхано, умоляващо. Още малко. Само още малко.

Дида. Е хайде де, не се вдетинявай!

Дидо продължава да рита. Ще спра, когато аз искам, не когато ти ми кажеш.

Дида с хитър тон. Е, както искаш. Аз на твоє място обаче щях да си помисля за вратовръзките.

Дидо спира рязко, гледа я недоверчиво. Какво вратовръзките?

Дида. Много просто: може този път и да поискам аз да им ги сложа.

Дидо опипва джобовете си. Как така, как така? Това си е мое задължение.

Дида чаровно. А, ние май се сетихме за задълженията си. Става от мястото си и започва да крещи с армейски тон. Ами тогава започвай да изпълняваш задълженията си, идиот такъв! Не мога да чакам тук докато небето се срине отгоре ни! От сутринта насам си губим времето заради теб! Марш на мястото си, марш!

Дидо не особено силно впечатлен. Свърши ли?

Дида. Не съм съвсем сигурна. Бръква в торбата, вади от нея голям будилник, поглежда колко е часа. Впрочем, да.

Дидо подозрително. И ще ме оставиш ли аз да им слагам вратовръзките?

Дида кокетно, усуквайки около пръст пеша на полата си. Може би. Поглежда към Дидо, който се кани да кресне. Добре де, добре. Щом настояваш. Покашля се, за да прочисти гърлото си, оправя дрехите и косите си, изпъчва се. Дами и господа, обявявам заседанието на съда за открито. Думата има обвинителят.

СПАЗМАТИКЪТ. М-м-м-момент, момент.

Дидо. Сега пък какво?

СПАЗМАТИКЪТ. Искам да знам в какво ни обвинявате.

Дидо. Че какво значение има това?

СПАЗМАТИКЪТ. П-п-п-росто искам да знам, т-т-т-това е всичко.

Дидо *почесва се озадачено*. Това пък за пръв път го чувам. *Към Дида*. Ти чувала ли си такова нещо?

Дида *свива рамене*.

СПАЗМАТИКЪТ. А освен т-т-т-това искам д-д-да знам и кои сте.

Дидо. А, това е лесно. Аз съм Дидлдум, а това тук е Дидлдай.

СПАЗМАТИКЪТ. Н-н-не отговорихте на първия ми въпрос.

Дидо. Уффф, започваш да ми досаждаш. *Към Дида*. Да го сри-там ли?

Дида. Твоя си работа.

Дидо *замислено*. Ако бях сигурен, че ще престане... Но техният сорт са много инатести. *Към Дида*. Нали се сещаш за онзи преди? *Прави спазматични движения, кривейки глава и врат наляво, с конвулсивно изплезен език*. Или пък за онази? *Същите движения, този път надясно*. Да не говорим пък за най-тежкия случай, той беше направо непоносим. *Движения и наляво, и надясно. Пауза. Към Спазматика*. Искаш да знаеш, така ли?

СПАЗМАТИКЪТ. Д-д-да.

Дидо *към останалите, заплашително*. Някой друг иска ли да знае?

Пленниците се споглеждат страхливо, но не отговарят.

Дидо *крещи*. Попитах ви нещо, идиоти!

Отново никакъв отговор.

Дидо. Бе аз що не ви... *Започва да ги ритва и удря безразборно, продължава не съвсем кратко време. Задъхано.* А? Сега ще ми отговорите ли най-после?

Пленниците *в един глас (без Спазматика, който мълчи)*. Не, не, не искаме.

Дидо. Какво не искате?

Пленниците. Да знаем, да знаем.

Дидо *доволно*. Е, аз пък тогава ще ви кажа. *Започва да обикаля наоколо, хванал глава в ръце.* Значи, обвиняваме ви в това, че... *Продължава да обикаля, търси думата.* ... в това, че... *Нова обиколка.* А, ето: в това че сте виновни. Точно така: обвиняваме ви в това, че сте виновни. *Отива до Спазматика, навежда се към него и изкрещява в ухото му:* Обвинен си в това, че си виновен. Сега доволен ли си?

СПАЗМАТИКЪТ. Не ми крещи, не съм глух.

Дидо *игриво*. Ако искам ще крещя, ако искам ще мълча. *Внезапно сменя тона, делово.* А сега на работа. *Към Дида.* Какво трябваше да правя?

Дида. Ти си обвинител.

Дидо. А, да, разбира се. Разбира се. *Пауза, колебливо.* Разбира се.

Дида *окуражаващо*. Можеш да започваш.

Дидо. О, как мразя този момент!

Дида *нежно*. Няма как, миличък, нали знаеш? *Пауза.* Ако искаш, след това ще те почеша по гръбчето.

Дидо *капризно*. Ама не само на ужжим.

Дида *майчински*. Разбира се, че не само на ужжим. Нали си моето пъдъл-мъдъл-дъдълче?

Дидо. Хитруша. Знаеш ти как да спечелиш един мъж, знаееш!

Дида. Хи, хи хи. Моето шуга-буга-мугалче.

Дидо. О, направо ме стопяваш.

Дида. Моето миши-пиши-шишленце.

Дидо. Ти си направо невъзможна.

Дида. Моето...

Дидо *гневно*. Добре, добре, предавам се. *Сяда върху двата свободни стола, кръстосва крака със замах, притяга папионката си, оправя коси, покашля се.*

Всички го гледат с напрежение.

Дидо *патетично, но без гняв, все едно, че рецитира стихотворение*. Негодници! *Пауза*. *Оглежда се, покашля се отново*. Казах „негодници“, защото именно това искам да кажа. Да, именно това. Именно и поименно: един, двама, трима, четирима негодници! *Пауза*. Защото всичко започна с вас. Да, именно с вас. *Пауза*. Вие бяхте, които ми се присмивахте, още от самото начало. *Разпалва се, става от мястото си, сяда отново*. А всичко беше измислено, нищо не беше вярно. Бях се наакал само веднъж, само за да си отмъстя на... Впрочем, това не ви засяга. *Пауза*. Но вие не искахте да престанете, това ви доставяше удоволствие. Ооооо, сладката радост на садизма. Да се радваш, радваш, радваш, докато другият се къса от рев. *Става и започва да подскача на място, сочейки към пленниците с пръст, припявайки*. Дрис-льо. Дрис-льо. Дрис-льо. *Привежда се към Спазматика*. Нали така беше? Ти викаше най-много от всички.

СПАЗМАТИКЪТ. Н-н-н-нямам представа за к-к-какво говориш. Дидо. Млък! *Сяда отново, нали въображаема цигара, подръпва няколко пъти нервно, после щраква с пръсти въображаемия фас в лицето на Спазматика*. Ами котенцето? Спомняте си онова котенце, нали? Беше малко и сиво, не кой знае колко хубаво, но аз си го обичах повече от всичко. А вие... *Посочва с пръст към всеки от тях*. Ти, ти, ти и ти. Не можехте да по-

насяте това, не можехте да понасяте, че и аз си имам нещо, което обичам. *Пауза*. И затова ме накарахте да го хвърля от балкона. *Става и започва да подскача на място, кривейки се*. Не можеш, не можеш, не можеш! *Спира внезапно, прави движение с ръка, все едно че хвърля нещо със замах, крещи*. Не бой се, Бамбиноооо! *Избухва в сърцераздирателни ридания, тресе се от плач. Бавно се успокоява. Тихо, бършейки очи*. Не бой се, Бамбиноооо! *Пауза*. О, как ви ненавиждах! Можех да ви удуша един по един, още тогава, след като хвърлих Бамбино. А вместо това... Вместо това ви позволявах всичко. *Пауза*. А после, когато играехме на чичо доктор? Всички искахте да ме лекувате, нали? Все аз да бъда болен, та да можете да ми слагате инжекции. Хайде още веднъж, миличък. Нали не те заболя, миличък? Нали ти беше хубаво, миличък? И момиченцата също. Те бяха си приготвили спринцовки от дръжките на лопатките за пясък. Спомняте ли си ги тези детски лопатки, имаха хубави дървени дръжки, заоблени, гладки. *Пауза*. А когато поискам и аз да бъда доктор – неее, ама как така, не може, няма как, не, някой друг път, ама какви ги бърбориш, моля ти се... *Крещи*. Лицемери! Измамници! Негодници! *Пауза*. Но после бързо се научихте, че може и другояче. Защото винаги имах пари, пък и можех да вземам колата на баща си. Ще ни закараш ли на диско, миличък? Ще платиш ли сметката, миличък? Лека нощ, миличък! Да сънуваш златни сънища, миличък! *Изкривява лице в погнуса*. О, колко е тъп тоя педал! Какво ли няма да направи за малко внимание. Егати идиота! Понякога направо ми иде да го пребия, въпреки парите! *Пауза*. Дори и по-късно, много по-късно, когато вече бях ви разпознал и започнах да ви чистя един по един, пак не можехте да повярвате. *Криви лице в различни ужасени гримаси*. Ама как така, миличък? Не, ти не можеш да направиш нещо такова, миличък. Но това е напълно не-

възможно, миличък. Става, ритва назад двата стола, прави крачка назад, застива в скована поза, като паметник. Е, сега поне вече знаете, че може. Сега вече виждате, че може.

Дида *бърше просълзено очи, става от стола си, приближава до него и го целува по бузата.* Този път надмина себе си, миличък! Още никога не съм те виждала толкова убедителен.

Дидо *извърща лице, изтрива потайно мястото, където тя го е целунала. За себе си.* Да си го навреш отзад това „миличък“! Високо, изпънат по войнишки. Ще с'старая!

Дида *потупва го одобрително по бузата.* Захарчето ми! *Връща се и сяда обратно на столовете.* А сега?

Дидо. Ами не знам, малко съм нов в тия работи.

Дида. М-да. Преди беше по-лесно.

Дидо. Но и по-безинтересно.

Дида. Тук отново имаш право.

Дидо *за себе си.* Сякаш не го знам и без това.

Дида. Спомняш ли си онзи път, когато вятърът полюшваше вратовръзките им?

Дидо. О, да, беше толкова поетично.

Дида. Беше си направо изкуство. Щеше ми се никога да не свършва.

Дидо. На мен също.

Дида. Времето просто беше замряло.

Дидо. О, йе. О, йе.

Дида. Нямахте нужда да се грижим за нищо, да се борим за нищо.

Дидо. О, йе. О, йе.

Дида. Перфектна хармония.

Дидо. О, йе. О, йе.

Дида. Целият свят ни беше сцена.

Къдравият. Fuck you, man! Will you finally stop the fucking circus?

Дида *стреснато* Какво беше това?

Дидо сочи с палец зад гърба си, без да поглежда. Онзи там.

Дида. Кой от всички?

Дидо. Бас държа, че е къдравият. *Поглежда към пленниците.*

Ами да, виж го как се е сгърчил.

Дида. Кой, този ли?

КЪДРАВИАТ. *Изправя се. Гордо.* You have no right to expropriate my freedom. It's given to me by God and the Universe, not by you. Therefore, your right stops at the point where my own right begins. They can touch upon each other, but not intermingle, except by mutual, and clearly stated by both sides, consent. I therefore challenge you to prove the opposite, if you consider yourselves sentient beings. Or to admit your own defeat and set me free, right on this spot. My right is more right than your right. Quod erat demonstrandum. *Протяга овързаните си ръце към двамата.*

Дидо. Тоя к'во бе, да не си иска отсега вратовръзката?

Дида колебливо. Има ги всякакви.

Дидо *страхливо*. Ама чакай, още не сме произнесли присъдата.

Дида. Ба, присъдата. Щом толкова настоява, надявай му я отсега.

Дидо. *Приближава се до Къдравия и започва да крещи в лицето му.*

Идиот! Тъпанар! Говедо! Това е против правилата, глупако! Не разбираш ли, че сам си слагаш вратовръзката?

Къдравият протяга ръце още по-напред.

Дидо. *Поваля го на земята и започва да го рита.* Идиот! Тъпанар! Говедо!

Дида. Ама какво ти става, миличък? Той само си поиска вратовръзката, какво толкова?

Дидо *бясно*. Не ме наричай „миличък“! И не ми казвай какво да правя! Ако поискам, ще му слагам вратовръзка, ако поискам, ще го ритам. Моя си работа!

Дида *помирително*. Добре, добре, не ми крещи така. Аз исках само да помогна.

Дидо *посочва към Помагача*. Тоя тук също. За което му се полага вратовръзка.

Дида *обидено*. Както искаш. Според мен обаче онзи там вече изгуби правото да се защитава. Искам да кажа, това му беше защитната реч. Ако искаш, мога да пристъпя към присъдата.

Дидо. В никакъв случай! В никакъв случай! Присъдата може да бъде единствено колективна.

Дида. Това пък откъде-накъде?

Дидо *хитро*. Забрави ли, че ги обвиняваме в едно и също престъпление?

Дида. Хм, понякога наистина ме удивяваш. Да, да, разбира се. Имаш право. *Пауза. Кисело*. Както винаги.

Дидо. Разбира се. *Оглежда се*. Следващият.

Пленниците се споглеждат уплашено, започват да се бутат взаимно.

Дидо *към Спазматика*. Ей, ти. Твой ред е.

СПАЗМАТИКЪТ. 3-3-3-а какво?

Дидо. Да се защитаваш, какво? *Прави движения с ръце, все едно, че се боксира*. Нали си обвиняем?

СПАЗМАТИКЪТ. Б-б-баба ти е обвиняема. *Останалите пленници го бутат напред*. Той става с мъка. К-к-какво сте ме зяпнали всички? Откак се помня, всички ме зяпат. Ей така. *Прави грозна зяпаческа гримаса*. Къде ли не съм опитвал да се скрия. *Пауза*. Сега и вие. Хайде, зяпайте тогава. *Започва да прави още по-силни спазматични движения*. А мога и така. *Обикаля сцената, куцайки, влачейки се*. Или така. *Изкривява лице, все едно, че го душат, започва да хрипти и да се дави*. *Пауза*. Е какво, нагледахте ли се? *Пауза*. Ако можех, щях да ви избода очите на всички. Да ви видя тогава как ще зяпате. *Приближава се към Дидо, гледа го от упор в очите*. Зяпа ли ти

се, а, миличък? *Прави силно конвулсивно движение. Какво ще кажеш за това, миличък? Дидо го удря със замаха, но той продължава. А може би така, миличък? Дидо продължава да удря, Спазматикът продължава с конвулсиите. Дидо избухва в плач. Харесва ли ти, миличък? От коя страна ме искаш, миличък? Аз съм твоето малко котенце, миличък. Мяу, мяу, мяу! Дидо плаче несдържано, Спазматикът махва с ръка и се обръща към Дида. Ами ти, Торбалано? Оставяш на приятелчето си да върши работата, а твоите ръчички си остават чисти, така ли? Миличкият ще направи всичко, каквото му кажеш, само и само да му обърнеш малко внимание, нали? Към Дидо. Мама ще те обичка много, много, мама ще те гушка, мама ще те закриля. Но първо си изпапкай манджичката, миличък!*

Дида към Дидо. Накарай го да млъкне! Удари го, смачкай го, махни го от очите ми!

Дидо продължава да плаче несдържано. Дида се приближава до Спазматика и отново поставя превръзката пред устата му. Той се опитва да продължи, но тя го сваля на пода.

Дида. Тоя е много, много виновен. Може би най-виновният от всички. Ако не бяхме се разбрали вече, направо щях да му сложа вратовръзката. *Отива при Дидо, който се е свил в зародишна поза на пода, опитва се да го погали. Той ядно отблъсква ръката ѝ.* Е, хайде сега, миличък. Минавали сме и през по-тежки неща. *Пауза.* Добре, както искаш. Аз обаче ще продължавам, ако нямаш нищо против. *Към пленниците.* Кой е следващият?

Помагачът бутна Курвата напред, тя отказва и се дърпа. Дватамата се боричкат един с друг.

Дида. Ей, я стига глупости! На ваше място щях да се опитам да измисля нещо. *Към Помагача.* Я се засрами бе! Два ме-

тра мъж, а без малко ще напълни гащите. Хайде, стига толкова! Твой ред е.

ПОМАГАЧЪТ. Ама защо, как така? Не искам.

ДИДА. А аз да не мислиш, че искам? Ако нямаше такива хубостници като вас, отдавна да съм се пенсионирала някъде по морето. Хайде, ставай и се защищавай! Покажи, че си мъж!

ПОМАГАЧЪТ. *Изправя се, дълго отупва и оправя дрехите си. Показва се.* Може ли... малко вода?

ДИДА *пребърква торбата си, вади плоско шишенце.* Водата е скъпа. Ето ти тук малко водка, ако искаш.

ПОМАГАЧЪТ *взема шишенцето и го изпразва на един дъх, изтрива мустак, захвърля го със замах някъде към задната част на сцената. Изправя рамене, изпъчва се.* Това тук е грешка. Трагична грешка, казвам ви!

ДИДА *с досада.* Уф, така няма да стане. Това съм го слушала хиляда пъти.

ПОМАГАЧЪТ. Да, ама тоя път е различно...

ДИДА. Тъй, тъй.

ПОМАГАЧЪТ *отчаяно.* Ама аз съм един от вас, как може да не го разбирате? Тая паплач тук ... ако ме оставите, и сам ще им сложа вратовръзките.

ДИДА *ядно.* Слушай, или започвай да се защищаваш, или давай думата на следващия. Времето напредва.

ПОМАГАЧЪТ *уморено, с примирение в гласа.* Да се защищавам, казваш. Като тая джумерка тук. *Посочва към Спазматика.* Пауза. Да се защищавам. *Внезапно избухва.* Ами аз какво правя цял живот, а? Откак се помня, само това правя. Все защитни движения, защитни цветове, защитно всичко, мамка му ѝ живот! Какво ли не опитвахме, как ли не се кривихме, кои ли задници не облизахме – не става и не става! Дойдат едните – хайде на тая страна. След малко идат други – хайде сега пък на другата. Изкривиха ни се

вратовете от въртене, ха насам, ха натам, душите ни вече не знаят ни ляво, ни дясно, ни горе, ни долу – на вас все не ви стига! То членове ли не бяхме, активисти ли, ударници, почетници, знатници, агитатори, демонстранти, дисиденти – аман, край няма! Върти, върти дупе и не мрънкай, ти още нищо не си видял! Таман събереш малко душа, помислиш си вече, че е свършила бурята, че тоя път най-после нашият ред иде, така де, и нас да ни пооближат малко... А то – хайдеее, пак се обърна всичко с главата надолу, хайде пак ближи, пак чакай да цъфнат налъмите, пак стискай душа между зъбите, пак се надявай, пак псувай в юмрук... Е, докога бе, хора? Докога? Вече и кучетата се изредиха да бъдат началници, изпонадигаха къщи като палати, коли карат като змейове, окрадоха де що имаше нещо незаковано – а нашият ред все не идва. Е, не става така! Не става, казвам ви, причерняло ни е вече пред очите, искаме си и ние правата! Щом всички така, чуждото – общо, то що пък все нашето да е чуждо? Не става така, не ставааа! Идва нашият ред, ние ще сме сега отгоре, пък ако ще турско да стане!

Дида. Свърши ли?

ПОМАГАЧЪТ. Свършил ли? Че аз още не съм започнал.

Дида. На мен обаче ми стига и толкова. *Към Дидо, който все още лежи на пода.* Какво ще кажеш, миличък? Готови ли сме с тоя? *Дидо прави вяло движение с ръка в знак да бъде оставен на мира.* Готово значи. *Към Помагача.* Сядай, времето ти свърши.

ПОМАГАЧЪТ. Ама ...

Дида *заплашително.* Сядай, казах ти. *Помагачът сяда, Дида потрива уморено лице.* Уф, май започвам да остарявам. Едно време не ги усещах как минаваха. *Към Курвата.* Е, какво? Други не останаха, твой ред е.

КУРВАТА *става.* Ами то... има ли смисъл?

Дида. Смиcъл? Не ми бърбори глупости, започвай.

Курвата. Добре, добре. Само малко да си събера мислите. *Пауза*. Ами то и аз така... откак се помня. Все едно и също. Не се пипай, не се връцкай, не се показвай. Ще дойде дядо Торбалан, ще те прибере. Все едно и също. *Пауза*. А аз обичам да се пипам. Обичам и това е. Откак се помня. Уф, извинявайте, започвам да се повтарям. *Пауза*. А като си помисли човек само колко малко искам. Не че имам нещо против коли и къщи, не ... Но те не са ми чак толкова важни. Искам само... уф, то е малко срамно да се каже...

Дидо. Кажи! *Креши*. Казвай най-после!

Курвата. Малко топлинка. Уф, толкова ме е срам. Цялата настърхвам когато си мисля за такива неща. Знам, че не е прилично да се говори така, срамота си е, но не мога, не мога да престана да си мечтая. Ей така, да се гушна с някого на топличко, да се отпусна, да се разтворя, да го поема, да полетя заедно с него... *Пауза*. Извинявайте, знам, че е много безсрамно, но не мога. Що бой съм изляла, що тормоз – и нищо не помага. Вярно казват хората, който е роден за вѐже, от куршум няма да умре...

Дидо. *Става, приближава се до нея, протяга ръка и я погалва по бузата*. Така ли?

Курвата *хваща ръката му и започва да я движи по цялото си тяло*.

Да. Точно така. И така, и така, и така...

Дида. Хей, хей, вие май нещо се поувлякохте. Я се засрамете малко, хората ви гледат!

Дидо *през рамо*. Не се бъркай където не ти е работа!

Дида. Какво, какво? Я повтори, ако обичаш!

Дидо *през зѐби*. Казах да си гледаш работата.

Дида. *Приближава се бавно, замахва и му удря силна плесница. Дидо не реагира. Тя замахва отново, удря го от другата страна. Отново никаква реакция. Към Курвата*. Ами ти ма, курво!

Какво си ми се разпищолила тук? *Хваща я за косите, събаря я на пода и започва да я тѣпче и ритя.* На ти, на ти, на ти!

Дидо тихо. Остави я на мира!

Дида. На мира ли! Ей сега ще ти дам една мира и на теб, само да свърша с нея! *Продължава да тѣпче и удря.* На ти, на ти, на ти!

Дидо замахва и я удря по тила. Тя се отпусна на пода и притихва. Той се приближава до Курвата и развързва връзките на ръцете ѝ. Сяда на пода до Дида, слага главата ѝ в скута си и започва да пее детска приспивна песничка.

КУРВАТА *колебливо.* А сега какво?

Дидо *с гръб към нея и пленниците, през рамо.* Спасявай се, изчезвай.

КУРВАТА. Ама как така, изведнѣж?

Дидо *крещи.* Изчезвай, казах ти!

Курвата се приближава крадешком към останалите пленници и започва да развързва връзките им. Дидо продължава да пее детска песничка. Освободени, пленниците се нахвърлят върху него, надвишат го след кратка борба и овързват както него, така и Дида.

Край на първо действие

Действие второ

Дидо и Дида лежат овързани малко встрани от средата на сцената. Помагачът, изпотен и запъхтян, се е навел над тях, бие ги и ритва безразборно. Спазматикът се е опънал по гръб на два от столовете. Къдравият, някъде в центъра на сцената, стои с гръб към публиката. Курвата е застанала на колене пред него в поза за фелацио. Дочуват се звуци от задавено смукане и мляскане.

КЪДРАВИАТ. Лапай, лапай яко, не ми се прави на вчерашна!
Лапай като ти казвам!

КУРВАТА. Уморих се, не мога повече. Много е голям, пък и ти насищане нямаш. Вече направо се задушavam.

КЪДРАВИАТ. Бе аз що не ти... *Замахва и я удря през лицето.* Задушаваш се, а? Задушаваш ли се? Ха сега продължавай да ми се задушаваш.

КУРВАТА *с треперещ глас.* Добре, добре, само не ме бий. Утре съм на работа, ако съм насинена, жив клиент няма да ме погледне.

КЪДРАВИАТ *хваща главата ѝ с две ръце и започва да я буха ритмично срещу скротума си.* А така, а така, а така. Ох, Котьооо!

СПАЗМАТИКЪТ *(който вече не прави спазматични движения и не заеква)* се изправя и сяда на столовете, протяга се и се прозява. Лениво. Абе, няма ли да започваме най-после? От два часа насам ви чакам да се наситите – няма и няма. То т'ва вашето не беше бой, не беше ёбан. Аман, стига толкова.

КЪДРАВИАТ. *Обръща се, закопчавайки ципа на джинсите си.* Жестока путка, братко. Жестока. Ти не щеш ли да опиташ?

СПАЗМАТИКЪТ. След теб? Не, благодаря.

КЪДРАВИАТ. Ей, ти май нещо... *Приближава се към Спазматика стремително, оглежда го агресивно от упор. Онзи не реагира по никакъв начин. Оттегля се крачка назад, помирително.* Имаш късмет, че се познаваме.

СПАЗМАТИКЪТ. Късметлия съм аз, знам си го.

ПОМАГАЧЪТ. *Присъединява се към тях, силно запъхтян.* Корови копелета, брей. И двамата. Спуках им гъзеца от бой – думица не казват. Няма ах, няма ох – все едно, че дървета бия.

КУРВАТА. Бедните...

КЪДРАВИАТ *през рамо.* Затваряй си човката, че да не те почвам отново! *Към останалите.* А сега какво да ги правим?

ПОМАГАЧЪТ. Полицията...

СПАЗМАТИКЪТ *презрително.* Дрън-дрън.

ПОМАГАЧЪТ. Да де, то и аз това исках да кажа. Полицията – дрън-дрън.

КЪДРАВИАТ. Ей къде е гората. *Прави движение с длан, все едно че сече на кръст.* Раз-два – и готово.

СПАЗМАТИКЪТ *презрително.* Ба!

КЪДРАВИАТ *докачено.* Какво бе, ти пак ли? Казвам ти, не ми се барай важен!

СПАЗМАТИКЪТ. *Без да му обръща внимание.* Селски работи не ща.

КЪДРАВИАТ *агресивно.* Ами кажи тогава ти, като разбираш толкова.

СПАЗМАТИКЪТ *сочи с палец зад гърба си към Курвата.*

КЪДРАВИАТ. *Гледа го неразбиращо.* Какво бе?

СПАЗМАТИКЪТ *(както преди).*

КЪДРАВИАТ *към Помагача.* Тоя започва яко да ми опъва нервите. Да го бастисаме, а?

ПОМАГАЧЪТ. Аз съм неутрален.

КЪДРАВИАТ *към Курвата.* Я ела тука! Ела, ела, не бой се. *Тя се приближава, гледа го страхливо.* Към Спазматика. Ха сега обясни какво искаш да кажеш.

СПАЗМАТИКЪТ. Тя ще каже какво да ги правим.

КЪДРАВИАТ. Тя ли? Отде-накъде? Защо?

СПАЗМАТИКЪТ. Защото е от една боя с тях. Усещам ги аз тия неща, не ме разпитвай как.

КЪДРАВИЯТ. Че каква им е на тях боята?

СПАЗМАТИКЪТ. Откачена. Не от тоя свят. *Внезапно крясва.* Стига си ме разпитвал, идиот такъв! Като не ти харесва, хващай си пътя!

КЪДРАВИЯТ *стреснато.* Добре де, какво си се разкрещял! *Отдръпва се крачка назад, започва да опипва джобовете си.* Абе ти...

СПАЗМАТИКЪТ. *Бръква в джоба на гащеризона си, вади голям бръснач.* Това ли търсиш?

КЪДРАВИЯТ *внезапно уплашен.* Абе, ти кой си, какъв си? Я си ми дай бръснача обратно.

СПАЗМАТИКЪТ *отваря бръснача, започва бавно да си подрязва ноктите.* *Къдравият отстъпва още крачка назад.* Всяко нещо – с времето си. *Затваря бръснача и го прибира обратно в джоба си.* *Към Курвата.* Имаш думата, уважаема.

КУРВАТА. Аз ли? Защо аз?

СПАЗМАТИКЪТ. Кажи какво да правим с тия двамата.

КУРВАТА *покрива лице с ръце, започва да хлипа.* Махни се, Сатана, махни се! Не искам, не искам, не искам.

СПАЗМАТИКЪТ *приближава се до нея, погалва я нежно по косите.* А трябва. Няма как.

КУРВАТА *скръства ръце пред гърди, пада на колене, започва да припява с очи, вперени в небето.* Майчице Божия, ангели небесни, вси светии, помагайте! Помагайте, че трудно. Помагайте, помощ, помощ!

Дълга пауза. Спазматикът застава на колене пред Курвата, бавно разтваря ръцете ѝ, прегръща я. Тя също го прегръща. Двамата започват да се поклащат в такт. Останалите двама се отдръпват и застават на по-безопасно разстояние, някъде зад столовете, но без да се крият или нещо подобно.

СПАЗМАТИКЪТ *тихо, нежно*. Не се страхувай, мило! Не се страхувай! Всичко ще бъде наред, ще видиш. Всичко ще бъде добре.

Курвата започва да си тананика детска песничка. След известно време Спазматикът започва да припява заедно с нея. Двамата се поклащат унесено. Бавно се изправят.

СПАЗМАТИКЪТ. Намери ли сили, оправи ли се?

Курвата го придърпва рязко към себе си и го целува яростно. Дълга, страстна целувка. После го отблъсква от себе си.

КУРВАТА. Остави ме сега. Имам нужда да бъда сама.

СПАЗМАТИКЪТ. Добре. Както искаш. *Отдърпва се настрана.*

КЪДРАВИЯТ *към Помагача*. Абе, ти разбираш ли нещо?

ПОМАГАЧЪТ. Че какво има за разбиране? Приказват си хората...

КЪДРАВИЯТ. Ох, и тоя. Живи да ви оплаче човек, всичките.

Влиза Кучето, приближава се до двамата пленници, вдига им крак и започва да ги препикава усърдно. После надига муцуна и започва да вие жаловито.

ПОМАГАЧЪТ. Сега ми виеш, а? А аз като лежах, кренвирши ще ми плюскаш. Маминцигу ти дъйба! *Хуква да го гони. Кучето заскимтява уплашено и се скрива зад гърба на Спазматика. Двамата започват да обикалят около него. Спазматикът не им обръща внимание.*

ПОМАГАЧЪТ *към Спазматика, предпазливо*. Слушай. Изчаква реакция, която не последва. Така работа не става. Това куче си е мое.

СПАЗМАТИКЪТ. Е и?

ПОМАГАЧЪТ *нервно*. Какво „Е, и?“ Кучето си е мое и толкова.

СПАЗМАТИКЪТ. Аха...

ПОМАГАЧЪТ. Ти какво сега? *Сепва се*. Абе, ти да не си някой от ония, червените?

СПАЗМАТИКЪТ. И какво, ако съм?

ПОМАГАЧЪТ *възбудено, към Къдравия.* Знаех си аз. Подушвам ги тия безпогрешно, червените. Само дебнат пак да ни вземат всичко, да ни секвестират... *Към Спазматика.* Само че тоя път няма да стане, нямааа, мой човек. Сега си имаме демокрация, имаме си Европа, фондове, дебели мангизи. Ферщейн зи? Никс ферщейн, нииикс¹, знам ви аз и кътните зъбки. Не стига, че толкова време ни яздохте, сега пак ви се приискало, а? *Към Кучето.* Марш тука, че като те пипна после, по-лошо ти се пише. Марш тука, маминциту ти...

Кучето започва да скимти страхливо и бавно се приближава към стопанина си. Той го ритва няколко пъти, хваща го за ушите и го изправя пред себе си.

ПОМАГАЧЪТ *гледайки кучето от упор.* Имаш късмет, че мразя комунисти повече от кучета. Инак досега хиляда пъти да съм ти светил маслото. *Блъсва го настрана, отупва ръце гнусливо.* Мръсна пасмина! *Отново се сепва.* *Към Къдравия.* Абе ...

КЪДРАВИАТ. Какво?

ПОМАГАЧЪТ. Ония двамата ...

КЪДРАВИАТ. Кои?

ПОМАГАЧЪТ. Как кои, не ми се барай на завеян! *За себе си.* Аман от идиоти, ей! *Към Къдравия.* Дето ги хванахме, кои?

КЪДРАВИАТ. А, те ли? Щото тука двойки любовни колкото щеш. *Поглежда злобно към Спазматика, после към Курвата.*

Е, и? Какво?

ПОМАГАЧЪТ. Как мислиш, те дали са комунисти?

КЪДРАВИАТ. Че какво значение има?

---

1 Ако пиесата се играе в немскоезична страна, тази фраза трябва да се произнесе така: „Панимайш? Ничаво ни панимайш, ничавоо“.

Дида. Ех, че не мога да ти светна един, да ти поотворя очите.

Към Дидо. Събра ли си сега плодовете, Човеколюбецо? *Двамата се изправят и присядат, опрели гърбове един в друг.* А после – аз съм била предателка! Хайде сега, радвай се! *Сръгва го яростно с лакът.* Радвай се, като ти казвам!

Дидо. Добре де, ти излезе права.

Дида. След дъжд – качулка.

Дида. Да, ама и аз съм прав.

Дида. Тъй ли? Значи всички сме прави, а? Ха тогава обясни ми защо ти и аз сме овързани тука, а ония там са свободни? Щото всички сме прави, така ли?

Дидо. Свободни – дренки!

Дида. Не ми философствай сега, ами отговори на въпроса ми!

Дидо. Е, човек не може да разбира всичко на тоя свят. Поне не веднага. Пространството си иска своето време.

Дида. Какво пространство в кучи гъз бе, идиот? Не виждаш ли къде ни набута и двамата?

Дидо. Е, това поне го споделяме заедно с тях. В един и същ гъз сме, така да се каже.

Кучето лае сърдито.

Дидо *към Кучето.* Ей, ти да не се обиди нещо? *Кучето напуска сцената.* А, поне един разумен глас сред тая дивотия. *Към Дида.* Тоя май наистина си заслужи кренвирша.

Дида. То и ти заслужаваш много неща, ама...

Дидо. Малко повече оптимизъм, моля. Не сме от вчера.

Дида. Оптимизъм, баба ти. Набута ни в лайната, сега за оптимизъм ще ми говори.

Дидо *посочва с глава към Курвата.* Тая тук разумно момиче ми се вижда. Ей сега ще ги убеди да ни пуснат.

Дида. Аха...

Курвата изправя се, хваща двамата за яките (съответните части от облеклото) и ги изправя. Побутва ги към столовете. Хайде, ваш ред е.

ДИДО *невинно*. За какво?

КУРВАТА *побутва го лекичко*. Тръгвай, тръгвай. Тоя път не съм го аз избирала.

ДИДА. Аман от философи. Писна ми.

СПАЗМАТИКЪТ. Хора на действието ли предпочиташ? Бедната!

ДИДО *и Дида сядат на столовете*. Пауза.

КЪДРАВИЯТ. А сега какво?

КУРВАТА. Ваша си работа. От мен – толкова.

КЪДРАВИЯТ *към Спазматика, предпазливо*. Ей, слушай. Пауза.

Не ми се ще да подхващам крамоли, но тая твоята...

СПАЗМАТИКЪТ. Моята?

КЪДРАВИЯТ. Искам да кажа, тая... дама тук. Пауза.

СПАЗМАТИКЪТ. Какво тая дама?

КЪДРАВИЯТ. Е, хайде сега.

Дълга пауза. Къдравият пристъпя от крак на крак, търсейки думи.

КЪДРАВИЯТ. Искам да кажа, вкарай я малко в пътя. Ако беше моя, досега отдавна да съм я научил на ум и разум.

СПАЗМАТИКЪТ. Твоя си работа.

КЪДРАВИЯТ *нервно*. Абе моя, моя, ама не е само моя.

СПАЗМАТИКЪТ. Аха...

КЪДРАВИЯТ. Така де, няма да стоим тук досред нощите. Все нещо трябва да решим накрая.

СПАЗМАТИКЪТ. Че кой ви пречи?

КЪДРАВИЯТ. Е, не, така няма да стане! Знаем ги тия номера, не сме и ние вчерашни. Първо – опашката между краката, а после: ааа, не сме ние виновни! Ония бяха, ние само гледахме!

СПАЗМАТИКЪТ. Аха...

КЪДРАВИЯТ. Така де. Ако ще си слагаме главата в торбата, то всички заедно. В тая работа чисти ръчички няма.

СПАЗМАТИКЪТ *се приближава към него и вдига ръце пред лицето му. Онзи се отдръпва стреснато. Спазматикът се приближава – Къдравият отстъпва, като в своеобразен танц. Стъпките се повтарят няколко пъти.*

КЪДРАВИЯТ *боязливо.* Какво искаш бе?

СПАЗМАТИКЪТ. А ти какво виждаш?

КЪДРАВИЯТ. Ръце като ръце, какво? На бачкатор ми приличаш, напукани са.

СПАЗМАТИКЪТ. Тъй. А друго?

КЪДРАВИЯТ. Ами...

СПАЗМАТИКЪТ. Казвай, казвай, не ми се усуквай.

КЪДРАВИЯТ. Добре де, виждам, че не са чисти. Ама аз не това ...

СПАЗМАТИКЪТ. Е, поне не си толкова тъп, колкото изглеждаш.

КЪДРАВИЯТ. Гледай сега, ако ще се обиждаме...

СПАЗМАТИКЪТ. *Приближава се към пленниците, обръща главите им към Къдравия и Помагача. Огледайте си добре съдиите. Тези ви се паднаха. Късмет.*

ДИДО. Ама и ти не си за изхвърляне, ако питаш мен. *Спазматикът го първа през устата. Ау! Гамен! Помирително.* Добре де, щом ти се играе на Мефистофел...

СПАЗМАТИКЪТ. Сам си го изпроси.

ДИДА. Хм. Става интересно.

СПАЗМАТИКЪТ. Имаш право. Събрахме се тук все от един дол дренки.

ДИДА. Че то други сортове има ли по тези краища?

СПАЗМАТИКЪТ. *Смее се.* Хей, ще ми липсват вие, двамата. Катили сте, признавам.

ДИДА. Не бързай много, че да не се препънеш.

СПАЗМАТИКЪТ. Като вас двамата ли?

ДИДА. Например.

СПАЗМАТИКЪТ. Е, тогава страшно няма. *Към Курвата.* Ако позволиш, уважаема. Да пускам ли кучетата? *Изчаква реакция,*

която не последва. Към пленниците. Е, юнаци, дръжте се. Към останалите двама. Ваши са. Ринг свободен.

Помагачът и Къдравият се приближават предпазливо.

Помагачът. Хм, не ми харесва тая работа. *Към Къдравия.* Да не е някой трик, как мислиш?

Къдравият. Абе тоя хубавец не знае още с кого си има работа.

Ама ще го издокарам аз накрая, ти само почакай.

Помагачът *с внезапно интерес.* Какво, какво си намислил?

Къдравият *важно.* Като му дойде времето, ще видиш.

Помагачът. Кажй де, нали сме в един отбор.

Къдравият. Като му дойде времето, казах.

Помагачът. Бах мааму! И това ми било партньор! *Отива до пленниците и посяга да ги бие.*

Къдравият. Ей, ей, стига толкова. Сега сме сериозни. *Към Спазматика.* Началство, какво ще кажеш, как да действаме?

Спазматикът. В смисъл?

Къдравият. Ами в смисъл, ти ги разбираш тия работи, ние тук сме прости момчета, знаем само да изпълняваме. *Към Помагача.* Нали така, мой човек?

Помагачът. А, що бе? И ние можем... *Поглежда към Къдравия, който го гледа смразяващо.* Тоест, да, именно. Прав е друга... партньорът. Точно така – ти нареждаш, ние изпълняваме.

Спазматикът. Така ли стана работата?

Къдравият. Да, точно така.

Спазматикът *усмихнато.* Добре тогава. Нарещдам ви да ги осъдите.

Дълга пауза, продължителни оглеждания между Къдравия и Помагача.

Къдравият. Тоест как така – да ги осъдим?

Спазматикът. Ами така. Нали видяхте как става?

Помагачът. Ама чакай бе, то това не беше никакъв съд!

Къдравият *за себе си*. Бах мааму и хитрец! Тоя е като сапунка! Спазматикът. Е, ако можете да подобрите нещо – толкова по-добре.

Помагачът *жалостливо, към Къдравия*. Абе, приятел, ти нали имаше нещо наум?

Къдравият. Споко, имай ми доверие. *Към Спазматика*. Началство, както вече казах... Ние сме прости момчета, не ги разбираме тия работи. Дай ни на нас да изпълняваме, там ни е силата.

Спазматикът. Тоест?

Къдравият. Тоест, ти ще трябва да ги съдиш, началство. Докарай нещата до присъда, черно на бяло, с печат и подпис, а пък ние сме вече насреща.

Помагачът. Евалла. Закова го като талпа!

Къдравият. Аз какво ти казвах? *Към Спазматика, с победоносна усмивка*. А другия път вече може и ние да се научим. Така де – и ние не сме от картофи дялани.

Спазматикът. ОК, както искате. *Приближава се до Курвата, подава ръка. Уважаема. Тя го хваща под ръка и двамата се запътват навън*.

Къдравият. *Препречва им пътя*. Хей, хей, това пък какво е? Нали се разбрахме, всички заедно?

Спазматикът го избутва настрана и продължава заедно с Курвата.

Къдравият. Началство, началство, почакай бе, братко! Къде хукна такъв, работа имаме да вършим! Не може така, началство!

Спазматикът спира.

Къдравият. Ей, че ме уплаши. *Смее се пресилено*. Ама и ти си един майтапчия, еша ти няма. Направо в земята ме удари.

Към Помагача. Кажу бе, кажи му, приятел, как ни паникьоса и двамата. *Подчертано, в стил клоунада.* Хе, хе, хе.

ПОМАГАЧЪТ *по същия начин.* Ха, ха, ха.

КЪДРАВИЯТ. Хо, хо, хо.

ПОМАГАЧЪТ. Хи, хи, хи.

КЪДРАВИЯТ *спира рязко.* Към Спазматика, сърдито. Е, началство, стига толкова! Сега какво, „хю, хю хю“ ли да се смея? Добре, твоя воля да бъде, ние ще ги съдим. *Пауза.* Ама и ти ще помагаш, ей!

СПАЗМАТИКЪТ. Закъде съд без публика? *Връща се заедно с Курвата и заема двата празни стола срещу Дидо и Дида.* ОК. Гледам ви.

ПОМАГАЧЪТ *към Къдравия.* Приятел, тази работа хич не ми харесва.

КЪДРАВИЯТ. Стига си ми циврил, писна ми от тебе. Като сме се хванали на хорото, ще го играем докрая. Или искаш да ги пуснем да си вървят?

ПОМАГАЧЪТ. Е, хайде сега.

КЪДРАВИЯТ. Тогава се стегни и бъди мъж! Щом ще е съд, съд да бъде. Да не сме по-прости от тях, и ние ще се оправим.

ПОМАГАЧЪТ. Да, ама аз...

КЪДРАВИЯТ. Какво пак?

ПОМАГАЧЪТ. Ама аз хабер си нямам бе, човек.

КЪДРАВИЯТ. Че за какво ти е хабер? Те и без това не могат да мръднат.

ПОМАГАЧЪТ. Е да, ама все пак... Съд е това, не е шега работа.

КЪДРАВИЯТ. Баси и съда, дето аз съм му съдия! Слушай, слушай сега. Ще ти кажа какво да правиш. Значи, като ти подам знак, ставаш и казваш „В името на народа!“

ПОМАГАЧЪТ *обидено.* Е, ти вече и комунист ме направи.

КЪДРАВИЯТ. Добре де, викай тогава нещо друго. „В името на демокрацията“ например. Абе, измисли си нещо, няма всичко да ти подсказвам я!

ПОМАГАЧЪТ *мърмори кисело, за себе си. Измисли си, измисли си. Така и баба знае. А после... Високо. Добре, добре.*

КЪДРАВИЯТ. *Хайде тогава, горе главата – и напред. Изпъчва се и влиза тържествено между двете редици столове. Покашля се, оправя дрехите си. Високо и патетично. Всички виновни, стани!*

ПОМАГАЧЪТ. *В името на демокрацията!*

КЪДРАВИЯТ. *На майка ти името! Сграбчва Помагача за ръкава и го извежда извън „залата“. Слушай, ако ще ме излагаш така, направо хващай пътя!*

ПОМАГАЧЪТ *обидено. Е, сега ако ще се почваме на майка...*

КЪДРАВИЯТ *за себе си. Абе аз се чудя защо още не съм те почнал на ръка. Високо. Не ми се заяждай за глупости. Това беше само така, образно казано.*

ПОМАГАЧЪТ. *Че то по-образно от майката какво искаш?*

КЪДРАВИЯТ. *Добре де, извинявай. Така ми се изплъзна.*

ПОМАГАЧЪТ. *То ако става въпрос, и на мен може да ми се изплъзне едно-друго.*

КЪДРАВИЯТ *отстъпва крачка назад, започва да опипва джобовете си. Какво например?*

ПОМАГАЧЪТ *стреснато. А, нищо. То и аз така, образно казано.*

КЪДРАВИЯТ *ехидно. Аха...*

ПОМАГАЧЪТ. *Ами да, аз иначе всичко разбрах. Искаш да си измислям нещо, да импре... Щрака с пръсти, търси думата. Как се казваше бе?*

КЪДРАВИЯТ. *Импровизирам.*

ПОМАГАЧЪТ. *Да, точно така. Да им... абе, ти си знаеш.*

КЪДРАВИЯТ. *Гледай да не се заплиташ в много сложни думи, опитвай по-простички неща. Родина. Партия. Народ.*

ПОМАГАЧЪТ. *Ама нали се разбрахме бе? Аз комунистическо мекере не съм!*

Къдравият. Уф, няма оправия с тебе! Добре тогава, ето ти няколко ключови думи. Твоя си работа как ще ги запомняш.

Измисли си някакви твои, дето да ти ги припомнят.

Помагачът. Аха, разбрах.

Къдравият. Значи, първо: Европа.

Помагачът. Аванта.

Къдравият. Демокрация.

Помагачът. Наш'те.

Къдравият. Просвещение.

Помагачът. Чукундур.

Къдравият. Човешки права.

Помагачът. Бой, мамка им!

Къдравият. Малцинства.

Помагачът. Марш оттук!

Къдравият. Плурализъм.

Помагачът. Отде да ги емвам?

Къдравият. Толерантност.

Помагачът. Пак „мамка им!“ *Пауза.* Добре, добре, разбрах.

Принципът ми е ясен. Трябва да те поддържам, един отбор сме.

Къдравият. Така те искам! Хайде сега – един за всички, всички за един!

Помагачът. Тъй, тъй. *Двамата се връщат обратно.*

Къдравият. Всички виновни, стани! *Поглежда очакващо към Помагача.*

Помагачът. В името на толерантността! *Поглежда към Къдравия, който е направил една гримаса.* Не, на човешките права. *Към Дидо и Дида.* Абе вие чувате ли какво ви приказвам, говеда с говеда! *Засилва се към двамата, посяга да ги удря.*

Къдравият. Ей, ей, пак избързваш! Чакай първо да ги осъдим.

Помагачът. Абе знам, ама като ме хванат нервите...

КЪДРАВИЯТ *към Дидо и Дида*. Какво сега, ще играете ли по правилата или да ви подхващаме по нашенски? Ние като бяхме на ваше място, поне се подчинявахме.

ДИДО *лениво*. Майната ти.

КЪДРАВИЯТ *към Спазматика*. Шефе, какво да ги правя тия бе? Глей ги к'ви са, всичко развалят!

СПАЗМАТИКЪТ. Изглежда ще трябва да ги съдиш седнали. Не виждам друг начин.

КЪДРАВИЯТ. Егати справедливостта! Ние можем, а те – не! А после ще ми приказват за демокрация. *Към Дидо и Дида*. Това обаче ви е за последен път, да знаете!

ДИДА. Ти къде си се раждал бе? Тук всичко е предпоследно.

КЪДРАВИЯТ *към Помагача*. Кажй нещо, какво си млъкнал като някой шаран!

ПОМАГАЧЪТ. В името на Просвещението! *Пауза. Ледено мълчание*. Уф, приятел, тая роля много трудна бе! Не може ли просто да ги поотупвам от време на време?

КЪДРАВИЯТ. То ако можеше, аз отдавна да съм го направил. Хайде, от теб полза, колкото на петел – седло. Я сядай, сядай там и гледай, така по ще ми помогнеш.

ПОМАГАЧЪТ. Ама то няма места. *Отдръпва се настрана, в движението назад подритва слуховата фуния, която е лежала на сцената през цялото време*. А, фунийката ми! Ей това ми трябваше. *Слага я на ухото си и присяда на пода до столовете*. Е, сега съм рахат.

КЪДРАВИЯТ *за себе си*. Стягай се, мой човек, няма да се излагаме. *Високо*. Тишина! Тишина! Обявявам заседанието на съда за открито.

ДИДО. Вай, завалията!

ДИДА. Не е за завиждане, нали?

ДИДО. А, то кой ли е за завиждане?

ДИДА. Е да, ама тоя тук екземпляр ми се вижда особено завалиев.

Дидо. Завалиев? Това пък какво е?

Дида. Нова дума. Сега си я измислих. Означават някой, който е особено достоен за състрадание и съчувствие.

Дидо. О, звучи някак благородно. Да му съчувствам ли?

Дида. Твоя си работа.

Дидо. Стига с това „твоя си работа“! Все някога трябва и ти да се обвържеш, не може все така да бягаш от отговорност.

Дида. Аз да бягам от отговорност? От кого го чувам!

Дидо. Защо, кога съм бягал от отговорност?

Дида. А кой ни набута в това мазало?

Дидо. Това не беше бягство от отговорност.

Дидо. А какво?

Дидо. Акт на състрадание. Акт на човеколюбие.

Дида. Какво човеколюбие при празна кесия бе? По-голяма безотговорност от това има ли?

Дидо. Рационалистка!

Дида. Идеалист!

Дидо. Драстичница!

Дида. Евфемист!

Къдравият. Тишина! Тишина! Инак ще трябва да опразня залата!

Дидо. Тъкмо се канех да попитам къде е тоалетната.

Къдравият. Абе ти ще млъкнеш ли...

Дидо. Какво, свърши ли ти красноречието!

Къдравият *взема от пода една от валящите се превръзки, връзва устата на Дидо. Ха сега инхалирай, докато пукнеш! Към Дида. А ти искаш ли?*

Дида. Благодаря, днес вече закусвах.

Къдравият. Тогава дръж си устата затворена. *Покашля се. Тържествено, в осанката на съдия. И така, обявявам заседанието на съда за открито.*

Дида мърмори нещо неразбрано под нос.

КЪДРАВИЯТ *натъртено, едно*. Обявявам заседанието на съда за открито. Разсилният, въведете виновните! *Сменя позата, присвива рамене, целият се смалява, превръща се в разсилен*. Виновните са в залата, ваша Милост! *Сменя позата, отново е съдия. Покашля се важно*. Добре, отлично. В такъв случай можем да започнем. Думата има обвинението. *Сменя позата, превръща се в обвинител – дървен, патетичен, донякъде подобен на самия съдия, но по-креслив, говори с фалцет*. Уважаеми господин съдия, уважаеми съдебни заседатели! Във времена като нашите, когато упадъкът на нравите е тъжен, но неоспорим факт от ежедневието, когато корупцията е обхванала всички етажи на обществения живот. *Стъпка встрани, превръща се в съдия. Кашля предупредително. Стъпка обратно, отново е обвинител*. Освен съдебната система, разбира се. *Поглежда към въображаемия съдия, усмихва се угоднически*. В такива времена, уважаеми господа, е особено важно да се противопоставяме твърдо и решително – подчертавам, твърдо и решително – на всеки опит за разклащане на обществения морал. Твърдо и решително, това е особено важно. Няма да отстъпим нито на крачка от утвърдените и изпитани от времето ценности, които са основа на нашето общество. Няма да позволим на антисоциалните елементи, колкото и да им се иска, да ни отклонят от поетия път. Не, не и не! *Сменя позата, превръща се отново в съдия. Покашля се*. Колега, не може ли малко по-така... по същество? *Сменя позата, отново е обвинител. Виновно*. Но разбира се, господин съдия. Ааа, докъде бях стигнал? *Сменя позата, съдия*. Не си спомням точно. *Сменя позата, обвинител*. О, аз също. *Сменя позата, разсилен*. До морала, до морала. *Сменя позата, съдия*. Разсилният, не се обаждайте, без да съм ви дал думата. *Сменя позата, разсилен*. Няма да се повтори, ваша Милост. *Сменя позата, съдия*. В противен случай ще трябва да опразня залата. *Сменя позата, разси-*

лен. Разбира се, ваша Милост! *Сменя позата, съдия. Към въображаемия обвинител.* Продължавайте, колега. *Сменя позата, обвинител.* Както вече казах... *Поглежда към въображаемия съдия, виновно.* Разбира се, разбира се. Сега ще посъкратя малко. Аааа... Двамата виновни... *посочва с широк замах към Дидо и Дида...* са антисоциални елементи, чието поведение не може да бъде толерирано в нашето демократично общество. *Сменя позата, съдия. С повдигнат палец.* Неукрепнало демократично общество. *Сменя позата, обвинител.* Да, именно. Неукрепнало демократично общество. *Поглежда въпросително към съдията.* *Сменя позата, съдия.* Готов ли сте, колега? *Сменя позата, обвинител.* Винаги, господин съдия. *Сменя позата, съдия.* Тогава пристъпвайте към заключение. *Сменя позата, обвинител.* Разбира се, разбира се. Аааа... *Сменя позата, съдия.* Недоволно. Сега пък какво има? *Сменя позата, обвинител.* А, нищо. Искях само да уточним присъдата. *Сменя позата, съдия.* Какво има да уточняваме, нали се разбрахме предварително? *Сменя позата, обвинител.* Да не стане някоя грешка? *Сменя позата, съдия.* Назидателно. Тук грешки не стават, колега. Ние раздаваме правосъдие. *Сменя позата, обвинител.* Абе знам аз, ама ... *Сменя позата, съдия.* Няма „ама“, продължавайте. *Сменя позата, обвинител.* Добре, добре. *Изпъчва се, покашля се. Тържествено.* Око за око, зъб за зъб – това е законът тук! *Сменя позата, съдия.* Е това е работа! Поздравявам ви, колега! *Пауза. Излиза от ролята си, отново е Къдравият. Към Спазматика.* Е, какво ще кажеш, Началство? Добър ли бях?

СПАЗМАТИКЪТ. Много автентичен.

ПОМАГАЧЪТ. В името на демокрацията!

КЪДРАВИЯТ. *Махва примирено с ръка.* Давай, давай и ти. То голям цирк и без това не може да стане.

ДИДА. Така си мислиш.

Къдравият посочва красноречиво към една от лежащите на пода превръзки. Дида мълчи нацупено.

СПАЗМАТИКЪТ. Във всеки случай ни липсва още нещо.

Къдравият *нащрек*. Какво?

СПАЗМАТИКЪТ. Няма присъда без защита.

Къдравият. Е, хайде да не издребняваме. Те как ни претупаха набързо.

СПАЗМАТИКЪТ. Това не е аргумент.

Къдравият. Гледай сега, ако си решил да се заяждаш...

СПАЗМАТИКЪТ. Не става въпрос за заяждане, а за принципи.

Къдравият. Ба! Сякаш има някаква разлика!

СПАЗМАТИКЪТ. Разлика наистина няма, но принципът си е принцип.

Къдравият. Не ми се прави сега на немец! Знаем си кои сме, нали?

СПАЗМАТИКЪТ. Напротив. Изобщо не се познаваме.

Къдравият. И какво сега, ти не си от нашите, така ли?

СПАЗМАТИКЪТ. Може да съм, а може и да не съм.

Къдравият. Не ми излизай с тия номера, началство. Не те ли видях как се усукваше, когато беше наред да ти слагат вратовръзката?

СПАЗМАТИКЪТ *хладно*. Всички се усукваме. Такава ни е природата.

ПОМАГАЧЪТ *със слуховата фуния до ухо*. Абе, някой да ми е виждал кучето?

Къдравият *бясно*. Ти да млъкваш, че!

ПОМАГАЧЪТ. То и аз това викам. Хайде да ги претупваме, скоро ще се свечерява.

Къдравият *Отива при него, изтръгва от ръката му слуховата фуния, оглежда я внимателно, после я захвърля далеч зад гърба си. Аман от технологии! Прави фуния от дланите си и крещи в ухото му. Не може. Началството не разрешава.*

Помагачът. Не ми крещи, не съм глух! *Сепнато*. Защо бе, сега пък какво стана?

Къдравият. Питай него.

Помагачът. Началство, защо така бе? Нали уж бяхме от един отбор?

Спазматикът. Понякога сме от един, друг път от повече. Както дойде.

Помагачът *чеше се замислено*. Това нещо не го разбрах. Много мътно говориш бе, началство. *Към Къдравия*. Ти нещо разбираш ли?

Къдравият. Началството упражнява правото си на собствено мнение.

Помагачът *колебливо*. Абе лошо няма, ама и вкъщи трябва да си ходим. А то с тия дискусии...

Къдравият. Демокрация, няма как.

Помагачът. Бе то хубаво демокрация, ама да не стане накрая пак ние дребните да опираме пешкира? Тия номера ги знаем, не сме от вчера.

Къдравият. Ами то нашето началство май си мисли, че като попадна на важна позиция, и гласът му по-звонко трябва да се чува. *Към Спазматика, ехидно*. Прав ли съм, а, началство? Нещо звонко ли трябва да се включи в играта?

Помагачът *внезапно заинтересуван*. Бах мааму! Пак ли дотам стигнахме бе? Брей, човек вече и до кенефа не може да отиде, без да си плати. Таман нахраниш едните – айдеее, пак ги сменили, пак други идат, още по-гладни. Аман от демокрация!

Къдравият. Панта рей...

Помагачът. Панта, не панта, тия при нас не минават! Не плащам, пък ако ще и камъни да завалят! *Отива до Спазматика, обръща джобовете си наопаки*. Няма нищо. Никс. Ничаво. Нутинг. Гледай хубаво, началство, после да не речеш, че се опитвам да бягам от данъци?

Къдравият. Що ли си хабиш времето...

Помагачът. Как що бе, как що? А утре като дойдат да ми преобръщат къщата с главата надолу? Да не мислиш, че ми е за първи път? Надойдат с кучета и камери, прострат те на пода по бели гащи и – айде в Интернет, да гледа сеир народът. А после, грешка било станало, припознали те с комшията. Бах мааму и оправия!

Къдравият. Аз затова къща нямам.

Помагачът. Знам, знам, ти предпочиташ да прекарваш ваканциите си във Франция. Докато те изпратят французите с безплатен билет обратно.

Къдравият *заплашително, внезапно настръхнал*. Ей, приятел, ти по-добре си мери приказките.

Помагачът. Абе меря аз, меря, ама и моето търпение не е безкрайно. Наплодихте се, братко, като зайци, превзехте де що има социална служба в Европа, и все ви е малко. Лапате, лапате, насищане нямате. А за нас и шушка не остава.

Къдравият внезапно се нахвърля върху него и го поваля на земята. Дватамата започват да се боричкат наоколо. Кучето се появява отнякъде и също се включва в борбата.

Спазматикът. Ей на това му викам сериозен кучи куп.

Курвата. *Втурва се към средата на сцената, крещи истерично.*

Престанете! Престанете всички, веднага!

Дълга, мълчалива пауза. Кучето се приближава към нея и започва да се отрива в краката ѝ. Тя го отблъсква и то избягва извън сцената.

Курвата. Повръща ми се от вас! Повръща ми се! Наблюдавам ви вече часове наред... Какви ти часове – дни, седмици, години. Наблюдавам и все чакам, все се надявам, че някой ден ще се вразумите и ще се опитате да станете хора. Но къде ти? Мъжкарите сте вие, как така, може ли другояче, ама

моля ви се? *Пауза*. Всяка от нас влачи на гърба си поне един-двама като вас. Кой се опиянчил, кой търси мястото си във вселената, кой поетическа душа носи. А ние опъваме ли, опъваме... И все чакаме, все се надяваме, че някой ден ще пораснете, ще престанете да си премервате пишките. А годините си текат ли, текат... Тоя плаче за едното време, щото си имал службица, оня не ще да работи, щото това му е под достойнството, третият плакне душата си в джибровка, щото съседът имал Фолксваген. Вече и камилите през иглени уши се провряха, само вие не можете да се измъкнете от калта. Повръща ми се от вас, разбирате ли? Повръща ми се!

СПАЗМАТИКЪТ. Но, уважаема...

Курвата. Млък! Не искам да слушам повече! До гуша ми дойде. Ти, именно ти си от най-лошите, от най-тежките случаи.

СПАЗМАТИКЪТ. И защо, ако смея да попитам?

Курвата. Защото си мислиш, че си нещо повече от тях. *Посочва към Къдравия и Помагача*. Защото си мислиш, че за теб е запазено специално място – горе, на трибуната. А всъщност не си нищо друго освен един жалък, дребен воайор. Твоето удоволствие не е в пипането, а в гледането.

СПАЗМАТИКЪТ *прави крачка към нея, заплашително*. Уважаема...

Курвата. Какво „уважаема“, какво? Да ме уплашиш ли ти се иска? Хайде, извади големия си бръснач, опри го до гърлото ми! *Отива до него и демонстративно изпъва шия*. Или може би е по-лесно със зъби, а? Я да видим колко ти е силата, колко ти е мъжеството! Захапи, миличък, захапи поздравичко. Може би малко кръв ще ти помогне да се пробудиш.

Дида *сръгва Дидо в ребрата*. Тая е от нашите хора. Брей, каква грешка щяхме да направим.

Курвата. От часове наред наблюдавам как се наслаждаваш на тази гнусна комедия, как я пиеш с очи, как се възбуждаш от усещането за власт, могъщество, контрол. Дори и ерекцията ти виждам – всичко толкова познато, толкова жалко познато.

СПАЗМАТИКЪТ. Да не би да искаш да кажеш, че тия тук не заслужават наказание? *Посочва с глава към двамата обвиняеми.*

Курвата. Е и какво като заслужават? Ти на тоя фарс наказание ли му викаш?

СПАЗМАТИКЪТ *поучително*. Животът, уважаема, би бил напълно непоносим, ако обичайната му форма не беше фарсът.

Курвата. Запази жалката си философия за ония там. *Посочва с глава към седящите на пода*. Тях може би ще успееш да впечатлиш. За мен обаче си нула. Не, още по-малко. Ония двамата са нули. Ти си просто знак минус, това е всичко. Каквото и да дойде, каквото и да се появи, ти винаги ще го отричаш, винаги ще му се противопоставяш. Ти си перфектният, завършен и съвършен отрицател. Ти си въплътеният дух на това място!

СПАЗМАТИКЪТ. Това какво, комплимент ли е?

Курвата *яростно*. Идиоти, навсякъде само идиоти! *Приближава се до двамата обвиняеми и започва да развързва връзките им.*

СПАЗМАТИКЪТ. Хей, хей, по-полека! По-полека, чуваш ли какво ти говоря! *Затичва се към нея, опитва се да ѝ попречи. Двамата започват да се боричкат.*

Дида, която се е освободила и извадила от торбата си огромен кухненски нож. Хопала! Добро утро, дечица! Аз съм вашата любима леля! *Прерязва връзките на Дидо, който сваля пререзката от устата си, бръква в джоба си и също вади нож, съгваем. Разтваря го с професионално движение, застава мълчаливо до нея.* Гъди, гъди, гъди. Кого ще си подстригваме днес?

ПОМАГАЧЪТ. Е сега я втасахме.

Дида. И аз това викам. Хайде сега, поред на номерата. Всички тук, в редичка! *Към Спазматика.* А ти, миличък, остави ножчето си на пода, ако обичаш. Да не се сблъскаме някъде в тъмното. *Спазматикът се подчинява.* Дида *крясва с все сили.* Чувате ли какво ви говоря, идиоти! Всички тук, да сте ми под око! И ръцете зад тила, ясно ли е? *Останалите неохотно започват да се подреждат в редица, с ръце зад тила.* *Към Курвата.* Ти не. Ти вече си от нашия отбор.

Курвата. Благодаря, не обичам спорта! *Подрежда се заедно с останалите.*

Дидо. *Приближава се към Курвата.* Тихо, почти умолително. Виж, няма нужда. Никой не иска от теб да бъдеш героиня. Това просто не е нужно, разбираш ли?

Курвата. Аз мисля, че разбирам. А ти дали разбираш нещо? Как мислиш, а?

Дидо потрепва видимо.

Дида *към Дидо.* Остави я, нейна си работа. *Към останалите.* А сега май е време да се разговорим по на сериозничко. Наиграхме се, наскочахме се. *Към Дидо.* Миличък, ще бъдеш ли така добър да им поставиш вратовръзките? *Дидо не реагира.* Миличък?

Дидо. Баба ти е миличка...

Дида. Какво, какво?

Дидо. Майната ти и на теб, и на всичко. Писна ми да си играя на Господ.

Дида *бавно, с труд.* Така значи, а?

Дидо. Така значи.

Дида. Ще ме изоставиш точно сега, насред пътя. След всичко, през което сме минали?

Дидо. Не.

Дида. А това какво е тогава?

Дидо. Никой не те е изоставил. Ако искаш, слагай им вратовръзките сама. Аз съм пас.

Дида *неуверено*. Ама ние си имаме задължения...

Дидо. Бла, бла...

Дида *решително*. Ха, ти да не мислиш, че не мога? Дръж, дръж това. *Подава му ножа, който той хваща вяло, с два пръста. Сега той държи два ножа в двете си ръце.* Дај ги, дај ми ги. Да видим сега кой колко струва. *Вади вратовръзките от джобовесте му.* Поне гърба ми ще пазиш ли?

Дидо. Прави каквото искаш...

Дида. Така. Така. *Приближава се към четиримата, започва да им надява вратовръзките.* Ето така. И така. И така. *Отдалечава се на крачка от тях, оглежда ги.* Към Дидо, *нервно.* Добре ли съм им ги сложила? Да не съм объркала нещо?

Дидо. Вратовръзки като вратовръзки. Какво толкова има за объркване?

Дида. Знае ли човек, всичко става. *Оглежда четиримата от всички страни, започва бавно да ги обикаля.* *Нервно.* Винаги съм мислила, че вътре в мен живее човек на изкуството.

Дидо. Цветовете не им подхождат.

Дида. Не ми се заяждай сега. Ако искаш да бъде по-добре, направи си го сам. *Пауза. С надежда в гласа.* А... може би...

Дидо *недоволно*. Какво?

Дида. Може би е по-добре ти да поемеш оттук нататък, а? Едва ли е чак толкова лоша идея.

Дидо. Само не ми хитрувай сега.

Дида. Добре, добре. *Ядно.* Винаги съм знаела, че си непоправим инат!

Дидо. Гени.

Дида. Ба, гени! Всеки си има гените за извинение.

Дидо. Ами добре, действай тогава.

Дида *Предизвикателно, с повдигната брадичка.* И ще действам, и ще действам. А ти си наблюдавай, там от балкона. Нали билетите ти са гратис...

Дидо. Много приказки, уважаема.

Дида *жегнато.* Ако искам ще приказвам, ако искам ще мълча.

Дидо. Аха...

Дида. Ако искам ще приказвам, ако искам ще мълча. *Изчаква реакция, която не последва.* Какво, няма ли да кажеш, че ти крада думите?

Дидо. Твоя си работа.

Дида *оживено.* Е, тия вече са си мои. Мои са, чуваш ли? Да не си посмял да ги употребяваш!

Дидо. Какво, сега за авторски права ли ще се дърлим?

Дида. Приказвай каквото си щеш, само не ми кради репликите! Поне малко приличие все пак трябва да запазим.

Дидо. Твоя си работа.

Дида *подскача от яд.* Предупреждавам те, миличък, не ме предизвиквай! Предупреждавам те!

Дидо *помирително.* Добре, добре, както искаш. Твоя... Твои са си думите, няма да ги използвам повече.

Дида. Това да е за последен път, разбрахме ли се?

Дидо. Да.

Дида. Какво „Да“?

Дидо. Да.

Дида. Какво „Да“, попитах.

Дидо. Да, разбрахме се.

Дида. Аха. *Пауза.* Така вече е по-добре.

Дидо. Малко.

Дида. Какво „малко“?

Дидо. Малко по-добре.

Дида. Защо? Отде-накъде?

Дидо *посочва с глава към четиримата.*

Дида. Кажете де, какво си глътна езика?

Дидо клати глава, присвива очи, демонстрира видимо съмнение.

Дида. Кажы де, кажы.

Дидо пръхти, но не казва нищо.

Дида хитро. Нали си моето пъдъл-мъдъл-дъдълче? Обикаля около него, оглежда го от всички страни. Моето шуга-буга-мугалче.

Продължава да го обикаля. Моето миши-пиши-шишленце.

Дидо. Ъ-къ.

Дида. Какво „Ъ-къ?“

Дидо. Тоя път няма да стане.

Дида. Какво няма да стане?

Дидо отново посочва с глава към четиримата.

Дида избухва. Слушай, престани да ми се правиш на важен! Познавам ти и кътните зъби, не ми се прави на нещо, което не си!

Дидо мълчи в поза на демонстративна упоритост.

Дида. И ако искаш да знаеш, аз мога да се оправя и без теб!

Дидо. А, това е мъжка приказка!

Дида. Престани да ми крадеш репликите, казах ти вече!

Дидо. Твоя... Добре де, добре. Нали вече се разбрахме. Хайде, действвай.

Дида. И ще действам, ти какво си мислиш? Приближава се към четиримата, започва да ги оглежда изпитателно. Колебливо. Ти май имаш право за цветовете. Искам да кажа, никога не съм оспорвала, че тия неща ги разбираш по-добре от мен. Внезапно. Хей, къде остана онова куче? Пис, пис... О, глупости, това го опитвахме. Човек вече и на кучетата не може да разчита. Към Помагача. И да му смениш името, ей! Човек трябва да има малко срам. Пауза. Снема вратовръзките на Помагача и Къдравия, поставя им ги отново, разменяйки ги. Към Дидо. Така по-добре ли е? Изчаква реакция, която не последва. Знаех си, какво ли си губя времето с теб? Приближава се стремително към Спазматика, започва да затыга възела на вратовръзката му. Крещи истерично към Дидо. Това ли искаше да видиш, а? Това ли искаше? Хайде сега, наслаждавай се, наслаждавай се, наслаждавай се! Затыга още повече.

Мислеше си, че не мога, а? Че без теб съм нищо, нула, нулски!
Ето, още, още, още... *Срива се на пода, започва да плаче несдържано.*
Спазматичен, истеричен плач в продължение на не съвсем кратко време.

Дидо се приближава до нея, опитва се да я погали по косата.

Дида. Махни се, Юда Искаротиотски! Маха ръката му ядно.

Дидо присяда до нея на земята. Тя се отпусна и полага глава в скута му.

Дидо я гали по косата. Дълга пауза.

Дида към четиримата. Свободно. Спасявайте се, нещастници.

Днес ви проработи късметът. Към Дидо. Е, доволен ли си? Твоето човеколюбие най-после спечели.

Дидо. Престани да бърбориш най-сетне. Винаги ли трябва да разваляш всичко?

Дида. Обичам те, глупако! *Двамата се прегръщат и разменят дълга, страстна целувка.*

Останалите четирима сядат около тях. Мълчалива пауза.

Дида. А сега какво? Лулата на мира ли да подпалваме? Или да плеснем с ръце, та да се прегърнем?

ГЛАС ОТВЪН. Ехо, има ли някой тук?

Дида *стреснато*. Това пък какво беше?

ПОМАГАЧЪТ. Някой вика.

Дида *язвително*. Аз пък си помислих, че някой свирка. Към Дидо.

Как мислиш, дали е опасно, миличък?

Дидо. Знам ли? Из тия пущинаци нормален човек трудно ще намериш. Само такива като нас.

ПОМАГАЧЪТ. То затова сме на такова дередже.

Дида. Затваряй си устата!

ПОМАГАЧЪТ *обидено*. Госпожо, ние с вас живеем в демокрация...

Дида. С тебе? Тогава си искам обратно тоталитаризма!

Помагачът. Хе, хе. Мина това време, минааа. Искате си пак старото, ама няма, на куково лято! Днес вече ще ни търпите, пък ако ще да се пръснете от яд.

Дида уморено. Живей тогава. Вие и без това сте неизтребими.

Появява се Пинокио, облечен в къси кожени панталонки с презрамки и тока на гърдите, снежнобяла ризка с къси ръкави, бели чорапки до коленете и шапка с перце на главата. На краката си носи големи холандски дървени налъми, на бузите му са нарисувани големи червени търкалета, носът му е ненормално дълъг. Движенията му са насечени, като на кукла (не прекалено).

Пинокио вика. Ехо, има ли някой тук? Забелязва останалите, спира, оглежда ги внимателно. Сваля шапка и се покланя. Здравейте, здравейте. Пинокио, много ми е приятно.

Дидо кисело. Сега остава да се появи само Румпелцилцхен...

Пинокио. Впрочем, отвън срещнах едно кученце, много мило и приятно същество. Вади от джоба на панталонките си нашияника на кучето, показва го гордо.

Помагачът пискливо. Абе, ти какво си му направил? Кученцето ми! Копеле недно, ей сега ти отрязах главицата!

Пинокио хладно. По-полечка на завоите, ако обичаш! Вади от панталонките си запалка, щраква я, насочва я заплашително към Подпалвача. Случайно някой да е забелязал, че тук мирише на бензин?

Помагачът към останалите, оживено. Казвах ли ви, казвах ли ви аз? Спира внезапно, поглежда Пинокио със смесица от гняв и ужас. Какво си направил с кученцето ми, сине майчин?

Пинокио. Загася запалката, слага я обратно в джоба си. Нищо му няма, само малко бензин под опашката. Стига си се тръшкал, след някой и друг ден ще се върне. Всички кучета се връщат, рано или късно. Пауза. Ако могат.

Дида. Още един философ. При това дървен. Боже, помагай!

Къдравият. Абе, теб още никой ли не ти е казал, че децата не бива да си играят с огън и кибрит?

Пинокио *презрително*. Разбира се, че са ми го казвали. Аз идвам от добро семейство.

Къдравият. Е и?

Пинокио. Какво „Е и?“

Дида. А, не! Това се повтаря вече за четвърти път! Измислете си нещо ново, по дяволите!

Пинокио. Добре де, разбрах. Питам само, за да го ядосвам. *Към Къдравия*. Искаш да кажеш, защо *въпреки това* си играя с огън и кибрит.

Къдравият. Долу-горе.

Пинокио. За това има някъде към тридесет и шест причини. Искаш ли да ги чуеш всичките?

Дида. Господи! Не искам да имам деца!

Дидо. Е, хайде сега.

Пинокио *към Къдравия*. Е?

Къдравият *мрачно*. Давай, карай през просото.

Пинокио. Първата, и най-важна, е че това прави удоволствие. *Започва да подскача наоколо, правейки звуци като от пожар*. Вушш! Фиууу! Швуууп! Фъссс! Бум! Тряс!

Къдравият. Достатъчно, достатъчно. Това го разбрах. Давай по-натък.

Пинокио. Втората, макар и не по-малко важна причина е, че искам да се върна при тате.

Дълго мълчание. Озадачени погледи сред останалите. Подпалвачът пита с жест Къдравия дали не смята, че малкият е откачен. Онзи свива рамене.

Курвата *предпазливо*. Ама ти изгубил ли си се? Къде живее баща ти, дай ни адреса, ще ти помогнем.

Пинокио *надменно*. Госпожо, човек трябва да познава класиката.

КУРВАТА *обидено*. Аз се опитвам да помогна, а то...

ПИНОКИО *поучително*. Баща ми, както е добре известно, живее в малко градче – много, много далеч оттук. А аз трябва да намеря начин да се върна при него. Оттук и необходимостта от бензин.

ДИДО. Хей, хей, това вече сам си го измисли. И ние сме чели това онова, не ни подценявай чак толкова!

ПИНОКИО *презрително*. Повече от това едва ли е възможно. Впрочем, имате ли някаква друга идея?

ДИДА. Каква идея, за какво изобщо говориш?

ПИНОКИО. Бедните, те още нищо не знаят. *Поставя ръце пред уста и започва да прави продължителни и протяжни, „китоподобни“ звуци.*

ПОМАГАЧЪТ. Тоя съвсем изкукурига.

ПИНОКИО. Почакайте, почакайте малко. *Повтаря серията от звуци.*

КУРВАТА. Бедничкото...

ПИНОКИО. Хм, тоя май започва да остарява. Очевидно недочува, във всеки случай. *Потретва серията от звуци.*

Внезапно в задната част на сцената просветва широко отвърстие и се дочуват реални китови сигнали, многократно по-силни, раздиращи слуха. Всички, с изключение на Пинокио, се хващат за главите и демонстрират признаци на силна уплаха.

ПИНОКИО *доволно*. А, време беше. Все още реагира, дъртият му козел. Пардон, кит.

В следващите шест реда останалите крещат един през друг, в пълна неразбория.

СПАЗМАТИКЪТ. Какво, какво?

ДИДО. Какво означава това?

ДИДА. Стига с тия глупости!

КУРВАТА. Помощ!

ПОМАГАЧЪТ. Бах мааму!

КЪДРАВИЯТ. Егати майтапа!

ПИНОКИО. *Изчаква ги да престанат, скръстил ръце на гърди. Сега вече разбирате, нали?*

ДИДО. Не, не, това са пълни глупости! Измишльотини, детинщини!

ПИНОКИО. Детинщини ли? *Слага ръце пред уста, приготвя се отново да изпрати сигнал към кита.*

ДИДО. Не, не! Почакай, стой! Стой, чуваш ли!

ПИНОКИО. Не виждам да съм седнал.

ДИДО *за себе си*. Сополанко! *Към Пинокио, високо*. Искаш да кажеш, че се намираме в корема на...

ПИНОКИО. Кажи го, кажи го спокойно.

ДИДО. Но това не може да бъде!

ПИНОКИО. Не очаквах да чуя такова нещо от тебе. Не ме разочаровай, моля те!

ДИДО. Гледай сега...

ПИНОКИО. Гледам.

ДИДО. Не, слушай...

ПИНОКИО. Слушам.

ДИДО *нервно*. Престани да си играеш! Положението е достатъчно сериозно!

ПИНОКИО. На кого го казваш? *Вади от джоба си пилечка за нокти и започва да си пили ноктите.*

ДИДО. Боже, помагай! *Пауза*. Виж сега, малкия...

ПИНОКИО *продължава да си пили ноктите, без да му обръща внимание.*

ДИДО. *Покашля се високо*. Ахем.

ПИНОКИО. Да, моля.

ДИДО. Искях само да попитам нещо.

ПИНОКИО. Заповядай.

ДИДО. А дали няма друг, малко по-безопасен начин?

Пинокио. Освен бензина, искаш да кажеш?

Дидо. Умно момче.

Пинокио. Това го знам и без тебе. *Пауза.* Може и да има, но аз не го знам. Впрочем, това с бензина също не беше лесно за измисляне. Да не говорим пък за осъществяването.

Дидо. Вярвам ти, вярвам. И все пак...

Пинокио. Какво „все пак?“

Дидо. Уфффф...

Пинокио. Хайде де, изплюй камъчето. С мен можеш да си говориш за всичко, аз съм като гроб.

Дидо. Вярвам ти, вярвам.

Пинокио *нервно*. Това вече го чух. Давай сега по същество, чак толкова много време нямаме.

Дидо. *Внезапно започва да крещи.* Абе детенце загубено, ти хабер имаш ли какво чудо ще стане тук, ако се подпали всичко? Я давай тук запалката и ми се махай от очите преди да съм те подхванал другояче! Сополанко със сополанко! С огън ще ми играе, калпазанинът! *Към останалите.* Дръжте го бе, какво сте ме зяпнали? *Нахвърля се върху Пинокио, който избягва извън сцената.* *Останалите, с изключение на Спазматика, го следват. Отвън се чуват безразборни шумове.*

СПАЗМАТИКЪТ. Ще го хванат когато си видят ушите. Идиоти! Не могат да видят истината даже когато се кани да им избодат очите. *Изправя се, разперва ръце театрално, започва да рецитира тържествено.* Огън! Огън да изгори всичко! Огън да ни пречисти, огън да ни обнови! Огън да ни унищожи, от огъня да възкръснем! Огън, огън, огън!

В задната част на сцената избухва ярък пламък, дочуват се звуците на огромен пожар. Отново се отваря отвърстието (устата на кита), дочува се звукът на прииждаща вода. Сцената потъва в тъмнина.

Дълга пауза.

Осветление, малко мъждиво. Героите са се скупчили в средата на сцената, насядали. Цари унило мълчание.

Дида. А сега какво?

Дидо. Сънувах торта...

Дида. Стига, това вече го опитвахме. Я се напънете да измислите нещо ново!

Помагачът. Ако само можехме да го открием онзи, малкия. Той ще знае какво да правим.

Къдравият. Ще го откриеш, грънци! Той сигурно отдавна вече е при баща си.

Помагачът. Късмет имат някои хора, ей.

Къдравият *презрително*. Ба, късмет. Всичко на тоя свят само с хора става.

СПАЗМАТИКЪТ. Почакайте, почакайте! Хрумна ми нещо. *Исправя се и започва да обикаля възбудено наоколо*. Момент, само момент. Ей сега ще го напипам.

Застава по средата на сцената, слага ръце на кръста си, започва да си припява рефрена на „All we Need is Love“, без думи, само с „на-на-на“. Постепенно загрява, започва да танцува под такта на мелодията, като ритма високо с крак при всеки такт, който завършва на „love“.

СПАЗМАТИКЪТ. Хайде бе, какво чакате! Взема от пода една (все още налична) превръзка (кърпа), започва да я развява като на хоро и да танцува, припявайки. All we need is... (не произнася думата „love“) Раз, два, три, четири, раз два, три, четири. Хайде сега, всички заедно!

Останалите колебливо започват да се присъединяват към него. Прегръщат се през рамо, започват да припяват заедно. Само Помагачът остава настрана.

Постепенно започват да се разпалват, заиграват все по-живо.

ПОМАГАЧЪТ. Бах мааму! Като ще е гарга, поне да е рошава! *Присъединява се към тях.*

Всички танцуват заедно, прегърнати през рамене, припявайки мелодията, като вместо „love“, накрая казват „ups!“, тоест:

ВСИЧКИ ЗАЕДНО: All we need is... ups! Pa-dap-pa-ba-ba-du. All we need is... ups! Pa-dap-pa-ba-ba-du. All we need is... ups... ups! This is all we need!

Рефренът се повтаря един-два пъти, всички танцуват яростно, ритайки високо с крака при всяко „Ups!“

Край на второ действие.

Завеса.

Няколко думи за автора

Златко Енев е български писател и издател на електронното списание „Либерален Преглед“. Досега в България е публикувал шест книги (трилогията за деца „Гората на призраците“ (2001–2005), романите за възрастни „Една седмица в рая“ (2004) и „Реквием за никого“ (2011), както и есеистичния сборник „Жегата като въплъщение на българското“ (2010).

Детските му книги са преведени на няколко езика, между които и китайски. Живее в Берлин заедно с двете си деца.